czytam, więc wiem

GAZETA Białostocka
WSPÓŁCZESNA

Cena gazety w prenumeracie pocztowej 1,18 zł.
ISSN 0137-9488

www.wspolczesna.pl
20 listopada 2012
wtorek
225(17664)
1,80 zł (w tym 8% vat)

Mecenasi Wiedzy

Księgarnia to wręcz naturalny sprzymierzeniec naszej akcji

Więcej na str. 10.

DZIŚ
po południu / w nocy
4° 1°
>>2

Region >> Bandyci nie mieli broni rolnika, jednak śledczy twierdzą inaczej

Emeryt ustrzelony przez prokuraturę

Urszula Bisz, D. Nawrocki
ubisz@wspolczesna.pl

Muszę udowadniać przed sądem, że nie jestem wielbłądem – mówi zdenerwowany Zdzisław Jurczak z miejscowości Czaczki Wielkie. Oskarżony jest o to, że handlarze narkotyków posługiwali się jego dubeltówką, którą... ma w domu. Prokuratury nie przekonuje fakt, że zabezpieczona przez policję broń bandytów ma zupełnie inne numery niż ta, którą Jurczak posiada od prawie 20 lat.

Emerytowany rolnik z małej wioski w powiecie białostockim, w niewyjaśniony dla niego sposób został wplątany w aferę bandycką z okolic oddalonego o około 400 km Inowrocławia. Musiał pojechać tam na rozprawę i – mimo ciężkiej sytuacji finansowej – postanowił zatrudnić adwokata. Choć oskarżenie brzmi absurdalnie, istnieje ryzyko, że zostanie skazany.

Fot. Anatol Chomicz

Zdzisław Jurczak dowiedział się, że tej dubeltówki nie ma w domu, gdy już został oskarżony. Kiedy trwało śledztwo, nie było go w Polsce. Zeznań nie złożył, bo nikt nie pytał go, czy posiada swoją broń.

Inny numer w oskarżeniu, inny – na broni

Jurczak kupił dubeltówkę w 1993 r. 19 lat temu otrzymał od podlaskiej policji bezterminowe pozwolenie na jej posiadanie. Z broni prawie nie korzystał i być może zapomniałby nawet, że leży ona w szafie na strychu. Jednak od śledczych dowiedział się, że dubeltówki wcale tam nie ma. Z akt jego sprawy wynika, że – po odebraniu bandytom – trafiła do policyjnego depozytu.

Zdzisław Jurczak najpierw był podejrzany, a teraz jest oskarżony przez Prokuraturę Rejonową w Inowrocławiu o to, że udostępnił swoją broń kobiecie, która należała do zorganizowanej grupy przestępczej. Jak twierdzą śledczy, została przy niej odnaleziona podczas zatrzymania i rozbicia tej grupy. W sprawie powołują się na opinie biegłego i numer seryjny broni. Jednak ten, który jest w akcie oskarżenia, znacznie różni się od wybitego na broni i zapisanego w pozwoleniu na jej posiadanie.

Strzelby nikt nie oglądał

– Nie zadano sobie trudu zweryfikowania, czy broń pana Zdzisława jest u niego – mówi Mariusz Charkiewicz, adwokat oskarżonego. – Cel postępowania przygotowawczego jest taki, że trzeba ustalić wszystkie okoliczności. W tym przypadku tego nie zrobiono. Nie może być tak, że kto inny zawinił, kto inny odpowiada.

Tych zarzutów nie przyjmują do wiadomości przedstawiciele kujawskiego wymiaru sprawiedliwości.

– Postępowanie toczy się przed sądem. Skazujący lub uniewinniający wyrok potwierdzi, czyja jest racja – mówi Monika Pieczonka, szefowa Prokuratury Rejonowej w Inowrocławiu. – W naszej ocenie mieliśmy podstawy, by wytoczyć akt oskarżenia przeciwko temu panu. I nadal stoimy na tym stanowisku.

Ryszard Owczarzak, wiceprezes Sądu Rejonowego w Inowrocławiu tłumaczy, że broń odebrana bandytom była badana w Komendzie Głównej Policji. Biegły z dziedziny balistyki stwierdził zaś, że numer seryjny świadczy o tym, iż jej właścicielem jest Zdzisław Jurczak.

– Oskarżony w toku postępowania powiedział, iż niemożliwe jest, że na naszym terenie znaleziono jego broń, gdyż broń o takich numerach ma w domu. Dlatego też sąd wydał postanowienie o wydaniu tej broni – relacjonuje sędzia Ryszard Owczarzak.

Jednak na razie nikt się po nią nie zgłosił i nadal jest ona w domu rolnika z Czaczek Wielkich. Gdy zostanie przekazana do sądu jako dowód w sprawie, znany będzie termin kolejnej rozprawy. ▲

Podlaskie >>

Pacjent może dostać do 100 tys. zł

Wystarczyło jedno spotkanie komisji ds. orzekania o zdarzeniach medycznych, by uznać, że doszło do błędu w sztuce lekarskiej. Wczoraj w Białymstoku zapadło pierwsze w historii tego organu orzeczenie. Poszkodowany będzie mógł uzyskać od szpitala MSW w Białymstoku nawet 100 tys. zł odszkodowania i zadośćuczynienia.

– Teraz od ubezpieczyciela szpitala zależy, jaką kwotę przyzna pacjentowi. Będzie brać pod uwagę jego uszczerbek na zdrowiu, dolegliwości – mówi Andrzej Kurianowicz, przewodniczący komisji, która wydała orzeczenie.

Szpital może odwołać się od decyzji, na co ma 14 dni. Jeszcze nie wiadomo, czy to zrobi.

Do zdarzenia medycznego doszło w czerwcu br. Pacjent skierował sprawę do komisji 1 października, a wczoraj usłyszał orzeczenie. Tak szybka ścieżka uzyskania odszkodowania ma być największą zaletą komisji. Działają one od stycznia br. przy wszystkich urzędach wojewódzkich. Ich zadaniem jest ułatwienie pacjentom poszkodowanym przez szpitale dochodzenia odszkodowań za błędy w sztuce.

Procedura postępowania przed komisją jest prostsza i szybsza niż przed sądem, ale żądania finansowe poszkodowanych są ograniczone. W przypadku uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zakażenia czynnikiem chorobotwórczym to maksymalnie 100 tys. zł, a gdy dojdzie do śmierci pacjenta – 300 tys. zł.

Do podlaskiej komisji wpłynęło dotąd pięć wniosków. **(luk)**

promocja

SMSowo KOMFORTowo
Szczegóły na str. 20
Wyślij ogłoszenie SMS'em

>> Dyżur prawnika

Dyżur **Iwony Czuchraj-Jarzembowskiej,** aplikanta radcowskiego, **już dziś! W godz. 12-13** można przyjść do redakcji „GW" w Białymstoku, ul. św. Mikołaja 1 (IV piętro) lub zadzwonić pod numer **800 127 067**

W numerze:

▲ **Białystok. Rośnie supernowoczesny USK.** Zakończone zostały już wszystkie prace zewnętrzne, trwa wykańczanie wnętrz w nowej części Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Do nowego obiektu przeniosą się niemal wszystkie kliniki zabiegowe szpitala. >>2

▲ **Polityka. Pawlak rezygnuje. Chce odpocząć.** Były prezes PSL Waldemar Pawlak zrezygnował z funkcji rządowych. Jego następca na stanowisku szefa ludowców – Janusz Piechociński namawiał Donalda Tuska, by nie przyjmował dymisji wicepremiera. >>5

reklama

promocja

Kalendarz na 2013 rok w prezencie dla Prenumeratorów

Więcej na str. 13

bial

Cytat dnia:

Ludzie nienaganni pod względem moralnym są złymi politykami.

Max Weber

MAX WEBER (1864-1920) – niemiecki socjolog, historyk, ekonomista, prawnik, religioznawca i teoretyk polityki. Był aktywnym ideologiem działań skierowanych przeciw Polakom i kulturze polskiej na ziemiach, znajdujących się pod panowaniem pruskim. Popierał działania germanizacyjne w wymiarze administracyjnym, ekonomicznym i kulturowym.

Czy wiesz, że...

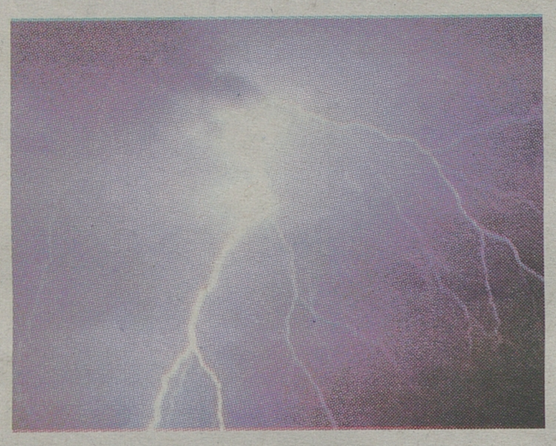

▲ Temperatura wewnątrz błyskawicy dochodzi do 30 tys. stopni Celsjusza. Duże wyładowania mogą mieć siłę wybuchu ponad 122 kilogramów trotylu. Średnio podczas jednej burzy wyzwala się więc energia większa od wyzwolonej podczas wybuchu bomby atomowej zrzuconej na Hiroszimę.
Uderzenie główne generuje światło, które widziane jest w postaci błyskawicy, oraz ogrzewa kanał powietrzny, którym przepływa prąd, do temperatury 30 tysięcy stopni Celsjusza. Dla porównania – powierzchnia Słońca ma temperaturę około 6 tysięcy stopni. Taki gwałtowny wzrost temperatury powoduje silne rozprężenie się powietrza i wygenerowanie fal dźwiękowych słyszanych jako grzmot. W czasie uderzenia pioruna całkowita energia odpowiada 140 kWh. Taka ilość energii wystarczyłaby, aby żarówka o mocy 100 W świeciła przez dwa miesiące.

Pogoda >> na jutro

po południu / w nocy

Białystok	Łomża	Suwałki	Ełk
4°	0°	5°	1°
Ciśnienie 1007 hPa		Ciśnienie 1008 hPa	
3°	-1°	4°	0°
Ciśnienie 1010 hPa		Ciśnienie 1009 hPa	

W dzień zachmurzenie duże. Rano miejscami silne zamglenia ograniczające widzialność od 1000 m do 3000 m, miejscami mgła z widzialnością od 200 m do 500 m. Wiatr słaby, południowo-wschodni.

Białystok >> To największa w naszym regionie inwestycja w służbie zdrowia

Rośnie supernowoczesny Uniwersytecki Szpital Kliniczny

Zakończone zostały już wszystkie prace zewnętrzne, trwa wykańczanie wnętrz w nowej części Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku. Do nowego obiektu przeniosą się niemal wszystkie kliniki zabiegowe szpitala. Wtedy ruszy gruntowna modernizacja starego budynku. Efektem finalnym będzie znaczna poprawa warunków pobytu i leczenia pacjentów – szpital zyska najnowszą aparaturę medyczną, jaka jest na rynku.

– Planujemy przenieść się do nowej części szpitala w pierwszym półroczu 2014 roku – mówi Bogusław Poniatowski, dyrektor USK w Białymstoku.

Nowy obiekt liczy 32 tys. mkw. – to więcej niż powierzchnia dotychczas zajmowana przez szpital. To kilkukondygnacyjny gmach, złożony z dwóch części połączonych przeszklonym holem. Na dachu budynku, w którym znajdować się będzie SOR, ulokowano lądowisko dla śmigłowców ratunkowych. Powstanie tu też nowoczesny, 12-salowy blok operacyjny oraz 13-stanowiskowa sala wybudzeń. We wszystkich salach operacyjnych zamontowany zostanie nowoczesny system transmisji danych i obrazu do sal wykładowych. Znajdzie się tu też 30-łóżkowy Oddział Intensywnej Terapii. W nowej części ulokowano niemal wszystkie kliniki zabiegowe (chirurgii, urologii, otolaryngologii), a także Zakład Medycyny Nuklearnej i Centralną Sterylizatornię. Działalność Kliniki Rehabilitacji zostanie rozszerzona o pracownię krioterapii, kinezyterapii i pracownie hiperbarii tlenowej (komora tlenowa do leczenia ofiar podtopień, poparzeń, ratowania osób podtrutych tlenkiem węgla). Po oddaniu do użytku nowego obiektu, główny wjazd do szpitala mieścić się będzie od ul. Waszyngtona. Trwająca właśnie przebudowa tej ulicy uwzględnia ten plan.

W przyszłości w miejscu, gdzie obecnie mieści się administracja (tzw. domki szwedzkie), stanie jeszcze trzykondygnacyjny budynek, do którego wprowadzi się klinika psychiatrii, mieszcząca się obecnie w Choroszczy. Gruntowną modernizację przejdzie też stary szpital, gdzie na piąte piętro przeniesie się administracja.

Po kompleksowej rozbudowie i modernizacji USK, która zakończy się w 2017 roku, szpital będzie miał 56 tys. mkw. powierzchni (obecnie ma 25 tys. mkw), ale liczba łóżek się nie zmieni. To sprawi, że pacjenci zyskają komfortowe warunki pobytu.

Sam obiekt będzie ogromny, i koszty funkcjonowania na pewno wzrosną. – Samo zapotrzebowanie energetyczne obiektu będzie równe temu, jakie ma miasto Hajnówka – mówi dyrektor Poniatowski. – Liczymy na to, że uda się zwiększyć kontrakt z NFZ o kilka milionów zł, bo będziemy oferować zupełnie nową jakość leczenia.

Cała inwestycja ma kosztować ponad 500 mln zł. **(luk)**

Andrzej Zgiet

Nowa część szpitala jest już gotowa z zewnątrz, trwają prace wykończeniowe w środku. Kliniki wprowadzą się do tych obiektów wiosną 2014 roku.

Białystok >> Nieoczekiwany zwrot akcji w procesie

Dyrektor izby skarbowej wciąż bez wyroku

Wbrew zapowiedziom, nie zapadł wczoraj wyrok w sprawie byłego szefa Izby Skarbowej w Białymstoku. Marek W. oskarżony jest o niedopełnienie obowiązków i działanie sprzeczne z rzetelnym pełnieniem funkcji w celu osiągnięcia korzyści majątkowych.

Sąd rejonowy, na wniosek prokuratury, zdecydował o wznowieniu postępowania. Chce się zapoznać się z dodatkowymi dowodami – materiałami CBA z tzw. kancelarii tajnej. To właśnie CBA dokonało zatrzymań w tej sprawie. Rozprawę odroczono bez terminu. Nie jest wykluczone, iż sąd zdecyduje o zwrocie sprawy prokuraturze, by powołała jeszcze jednego biegłego z zakresu informatyki.

Śledczy zarzucają Markowi W., że – mimo zajmowania stanowiska dyrektora Izby Skarbowej – w dalszym ciągu prowadził działalność jako radca prawny. Marek W. pod szyldem kancelarii znajomego radcy, również oskarżonego w tej sprawie (za ułatwianie popełnienia przestępstwa), od sierpnia 2008 do lipca 2009 r. sporządzał odwołania i skargi od decyzji organów podatkowych oraz inne pisma związane z obsługą prawną firm oraz podatników. Trafiały one do urzędu, którym kierował. Według prokuratury, celem odwołań było uzyskanie korzystnych decyzji dla podatników, którzy za to płacili.

W mowie końcowej wygłoszonej w ub. tygodniu, prokurator zażądał dla Marka W. kary 1,5 roku więzienia w zawieszeniu, 20 tys. zł grzywny oraz zakaz zajmowania stanowisk urzędniczych przez 3 lata. Oskarżony chce uniewinnienia. **(ika)**

Region >> Dobra wiadomość dla chorych

Leczenie z programem

Pacjenci z zaawansowanym rakiem jelita grubego, po ponad dwóch latach oczekiwań, mogą wreszcie korzystać z programu leczenia tego nowotworu. W woj. podlaskim realizują go trzy szpitale: w Białymstoku, Łomży i Suwałkach.

O włączeniu pacjenta do terapii decyduje lekarz na podstawie stanu zdrowia chorego i kryteriów kwalifikacji do leczenia zawartych w programie.

– Jesteśmy wdzięczni za wprowadzenie programu lekowego dla chorych na raka jelita grubego. Dzięki niemu, kwalifikacja do terapii odbywa się niemalże natychmiastowo, a pacjenci mają dostęp do najlepszych dla nich terapii. Dotychczas chorzy w zaawansowanym stadium raka skazani byli na urzędnicze procedury wnioskowania o leczenie, które trwały minimum 2-3 miesiące i w wielu przypadkach kończyły się odmową – mówi Andrzej Piwowarski, prezes Polskiego Towarzystwa Stomijnego POL -ILKO.

Tymczasem, zarówno we wczesnym, jak i w późnym rozpoznaniu raka jelita grubego, konieczne jest natychmiastowe wdrożenie leczenia. Minister zdrowia przychylił się do apelu lekarzy i pacjentów i podpisał program leczenia zaawansowanego raka jelita grubego, NFZ kontraktuje te świadczenia. Ośrodki w woj. podlaskim realizujące program lekowy – leczenie raka jelita grubego to szpital wojewódzki w Łomży, szpital wojewódzki w Suwałkach i Białostockie Centrum Onkologii. **(luk)**

Suwałki/Białystok >> W sprawie konkursu na dyrektora

Agenci ustalą, czy złamano prawo

Centralne Biuro Antykorupcyjne zajęło się sprawą konkursu na dyrektora suwalskiego ośrodka rehabilitacji.

– Analizujemy dokumenty – potwierdza Jacek Dobrzyński, rzecznik prasowy CBA. – Sprawdzamy, czy nie zachodzi podejrzenie, że zostało złamane lub naruszone prawo.

A to oznacza, że wbrew wcześniejszym zapowiedziom, dzisiaj Zarząd Województwa Podlaskiego nie powoła dyrektora suwalskiej placówki.

Jak informowaliśmy, 5 listopada odbył się konkurs na dyrektora ośrodka rehabilitacji. Spośród sześciu kandydatów komisja zdominowana przez pracowników urzędu marszałkowskiego wybrała Eligiusza M. To emerytowany nauczyciel wf, na dodatek oskarżony o wyłudzenie pieniędzy z tytułu fikcyjnych stłuczek samochodowych. W śledztwie M. przyznał się do winy. Aktualnie proces toczy się przed suwalskim sądem.

Eligiusz M. jest członkiem zarządu powiatowych struktur PO. Pojawiły się zarzuty, że Cezary Cieślukowski załatwił pracę swojemu kumplowi.

– To nie jest moja prywatna firma, abym miał zatrudniać kolegę – odpierał zarzuty członek zarządu województwa. – A głosowanie komisji było tajne.

W miniony czwartek sprawą zainteresowało się CBA. Agenci poprosili marszałka, aby przekazał im dokumenty związane z konkursem. **(hel)**

Protest

Wczoraj jednej z uczestników konkursu na dyrektora ośrodka rehabilitacji w Suwałkach złożył odwołanie od rozstrzygnięcia komisji. Jak się dowiedzieliśmy, podniósł m.in. to, że Eligiusz M. jest bardzo dobrym znajomym i partyjnym kolegą Cezarego Cieślukowskiego, który przewodniczył konkursowemu gremium.

Region >> Po kongresie

Nowy szef u muzułmanów

Mufti Tomasz Miśkiewicz nie pełni już obowiązków przewodniczącego Muzułmańskiego Związku Religijnego. W weekend, podczas obrad kongresu MZR, swoje urzędowe obowiązki przekazał Tomaszowi Aleksandrowiczowi.

Zmiana ta jest tymczasowa i wynika z tego, że specjalna komisja rozpoczęła już pracę nad zmianą przestarzałego statutu związku, który określa m.in. zakres działań przewodniczącego i władz. Po ich zakończeniu nowy statut przyjmie kolejny nadzwyczajny kongres MZR. Ma on zostać zwołany za kilka miesięcy. Muzułmański Związek Religijny działa od 1925 r. Od 2004 r jego przewodniczącym był Tomasz Miśkiewicz, jedyny mufti w Polsce. **(azda)**

Inwestycje >>

Przebudowa ważnych ulic

Dwa pasy ruchu w każdą stronę i nowe oświetlenie – tak mają wyglądać ulice Wierzbowa i Konstytucji 3 Maja.

Jest już gotowa wstępna koncepcja dotycząca ich przebudowy. Do tego w projekcie budżetu na przyszły rok zapisano pieniądze na ten cel.

– Wiele wskazuje też, że otrzymamy pieniądze unijne – mówi Janusz Ostrowski, dyrektor Zarządu Dróg i Inwestycji w Urzędzie Miejskim w Białymstoku.

Rozbudowa zarówno ul. Wierzbowej, jak i Konstytucji 3 Maja jest bardzo istotna dla układu komunikacyjnego miasta. Ta pierwsza ma ok. kilometra długości. W tej chwili jej nawierzchnia jest w bardzo złym stanie. Po remoncie będzie miała po dwa pasy ruchu w każdą stronę, ścieżki rowerowe i chodniki po obu stronach. Drogę będzie jednak poszerzona kosztem Parku Antoniuk.

Z kolei przebudowa ul. Konstytucji 3 Maja dotyczy ok. kilometrowego odcinka od ul. Swobodnej do Antoniuka Fabrycznego. Ulica ta łączy osiedla Słoneczny Stok i Dziesięciny. Także tam powstaną po dwa pasy ruchu i nowe oświetlenie. Z poszerzeniem ulicy wiąże się likwidacja kilku pawilonów handlowych, które znajdują się naprzeciwko cmentarza.

Przebudowa obu ulic będzie trwała jednocześnie. Prace rozpoczną się w przyszłym roku przed wakacjami. Zakończą się natomiast w 2014 r. **(jul)**

Niezwykłe przedstawienie dedykowane rodzicom

W. Wojtkielewicz

– To podziękowanie przede wszystkim dla rodziców i opiekunów, ale też przyjaciół osób niepełnosprawnych – mówiła podczas wczorajszej imprezy pod hasłem „Pod Skrzydłami Anioła" Alicja Geniusz, dyrektorka Zespołu Szkół nr 16 w Białymstoku. – To my uczymy się od was i waszych dzieci każdego dnia uśmiechać się do świata. W uroczystości w Teatrze Dramatycznym wzięli udział uczniowie wszystkich szkół specjalnych z Białegostoku. Młodzież z ZS nr 16 pokazała przedstawienie pt. „Najbrzydsza kobieta świata" – spektakl o kobiecie występującej w cyrku, wystawionej na pośmiewisko, poniżenie, pod wpływem której po pewnym czasie z ludźmi zaczynają się dziać dziwne rzeczy. – To przedstawienie może pomóc spojrzeć na niepełnosprawność w inny sposób – powiedziała Magdalena Lach, reżyserka spektaklu. (luk)

Edukacja >> Projekt Szkoła Odkrywców przynosi konkretne korzyści

Uczniowie lepiej się rozwijają

Dzieci nieśmiałe nabierają odwagi i wiary we własne siły. Wszystko dzięki dodatkowym zajęciom terapeutycznym.

Ich organizacja była możliwa dzięki projektowi unijnemu „Szkoła Odkrywców". Biorą w nim udział trzy białostockie placówki: SP nr 2 przy ul. Boh. Monte Cassino, SP nr 15 przy ul. Broniewskiego oraz SP nr 44 przy ul. Rumiankowej. Współorganizatorem zajęć jest Fundacja Edukacji i Twórczości.

Zajęcia są za darmo

Dzieci mogą korzystać z bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych prowadzonych nowoczesnymi metodami. Jest więc Klub Młodego Odkrywcy, którego celem jest rozwijanie zainteresowań przyrodniczych. Jest on najbardziej popularny wśród uczniów z uwagi na ciekawe doświadczenia i eksperymenty, które są przeprowadzane podczas zajęć.

– W codziennej pracy na lekcjach nie mamy aż takich możliwości – nie kryje Jolanta Murawska, dyrektorka SP nr 2.

W jej placówce w projekcie bierze udział około setka dzieci.

– To przede wszystkim uczniowie z rodzin o niskich dochodach. Celem przedsięwzięcia jest bowiem wyrównanie szans edukacyjnych – wyjaśnia dyrektorka Murawska.

Inne zajęcia to Klub Młodego Reportera, którego celem jest rozwijanie twórczego posługiwania się językiem polskim, Klub Sudoku – dla miłośników matematyki i gier logicznych oraz dodatkowe zajęcia z języka angielskiego. Oprócz tego uczniowie poznają techniki efektywnego uczenia się i zapamiętywania.

Już widać efekty

Istotnym elementem programu są także zajęcia terapeutyczne. Dzieci mogą korzystać z porad logopedy, psychologa oraz uczęszczać na socjoterapię – grupowo bądź indywidualnie.

– Potrzeby szkół są w tej kwestii ogromne. Nie mamy natomiast takich specjalistów na etatach – nie kryje dyrektorka.

Inne działania

Projekt „Szkoła Odkrywców" ruszył w ubiegłym roku i potrwa do końca bieżącego roku szkolnego. Oprócz zajęć dodatkowych i terapeutycznych zaplanowano także trzy wycieczki edukacyjne. W ubiegłym roku uczniowie odwiedzili Centrum Nauki Kopernik w Warszawie. Pojechali też na wycieczkę do Torunia i Białowieży.

Efekty tych zajęć już widać.

– Dzieci, które były nieśmiałe, wycofane, nabrały odwagi – mówi Anna Samborska, pedagog i koordynatorka projektu w SP nr 44. – W grupie poczuły się pewniej i bezpieczniej. Mamy tu chłopca, który wcześniej do nikogo się nie odzywał, a teraz zaczął mówić, uwierzył we własne siły. Dzięki tym zajęciom dzieci naprawdę się odkrywają.

Zajęcia w ramach „Szkoły Odkrywców" cieszą się ogromnym powodzeniem. W SP nr 44 bierze w nich udział 117 uczniów. Wielu jest na liście rezerwowej.

Szkoły otrzymały również tablice interaktywne, gry edukacyjne i wiele innych pomocy naukowych.

– To drogie rzeczy, na które jeszcze długo nie moglibyśmy sobie pozwolić – zauważa Jolanta Murawska. – Mam nadzieję, że projekt będzie kontynuowany także w przyszłości. Sprawia on bowiem, że pobyt w szkole staje się dla ucznia czymś atrakcyjnym. **(jsz)**

Uznajmy osiedle

▲ **Osiedle Tysiąclecia powinno być dobrem kultury** współczesnej. Zdzisław Zabielski i Zdzisław Rynkiewicz złożyli wczoraj na biurko prezydenta miasta wniosek w tej sprawie. „Osiedle uchodzi za całościowo zaprojektowaną i wykonaną jednostkę budownictwa mieszkaniowego. Znawcy przedmiotu do dziś są zdania, że wyróżnia się w mieście zwartością kompozycji urbanistycznej. (...) Budynki osiedla były realizowane z cegły silikatowej – tylko dwa ostatnie są zbudowane z wielkiej płyty" – czytamy w piśmie. Inicjatywę popiera Fundacja Uniwersytetu w Białymstoku. **(art)**

Nasz patronat >> Festiwal Kultur i Podróży przyciągnął prawdziwe tłumy

Kino wypełnione Ciekawymi Światami

GW patronat

A. Zgiet

Adam Guzowski fascynuje się daleką Azją. Tym razem opowiedział o plemionach Krain Zapomnianych.

Podróże małe i duże mogli w niedzielę przeżyć białostoczanie. I to bez ruszania się z miasta. Wszystko za sprawą Festiwalu Kultur i Podróży „Ciekawi Świata" zorganizowanego przez Białostocki Ośrodek Kultury.

Kino Forum dawno już nie było tak zapełnione. Zobaczyć mogliśmy 6 prezentacji. Było zdjęciowo, filmowo i satyrycznie. Każdy z podróżników przedstawił swój własny sposób na wyprawę w przysłowiowe nieznane. Mikołaj Tokarczyk opowiedział o życiu studenckim po drugiej stronie Bosforu. Janusz Tichoniuk zabrał nas w motocyklową przejażdżkę po Angoli. Anna i Adam Pawłowscy opowiedzieli o krainie pełnej Hobbitów, czyli o Nowej Zelandii. Bardzo ciekawie wypadła prezentacja Adama Guzowskiego, który przedstawił nam kilka grup etnicznych, które odwiedził w 2011 roku. Plemiona te zamieszkują ziemie, które były nieznane szerokiemu światu do końca drugiej wojny światowej. Dziennikarz Jerzy Kalina opowiedział o duchowości Wschodu, a satyryk Krzysztof Szubzda zrobił nam miks podróży wszelakich z naciskiem na Finlandię, w której można spotkać Świętego Mikołaja. **(uk)**

Krótko

▲ **Pod skrzydłami Anioła** to konkurs plastyczny dla uczniów z całego województwa podlaskiego. Uczestniczyć w nim mogą osoby w wieku 3-20 lat. Należy wykonać postać anioła – ma to być praca przestrzenna, nie rysunek. Zgłaszać się można do 26 listopada. Zgłoszenie wraz z pracą należy dostarczyć do Przedszkola Samorządowego nr 82 w Białymstoku. **(jsz)**

▲ **Kwartet Camerata** wystąpi dziś o godz. 19, w Aula Magna Pałacu Branickich. Wstęp na koncert jest bezpłatny. Kwartet Camerata to jeden z najwybitniejszych polskich zespołów kameralnych. W programie koncertu znajdą się utwory takich artystów, jak: Feliks Mendelssohn-Bartholdy, Giacomo Puccini, Claude Debussy. **(uk)**

▲ **Festiwal Literacki Przeczytać Białystok.** W weekend w ok. 40 miejscach zostały przeczytane fragmenty około 90 książek. Czytano na basenie, w areszcie śledczym, na ściance wspinaczkowej, w barze mlecznym, w muzeum, w cukierni, w kinie... Na całość festiwalu złożyły się akcje miejskie TUczyTAMy oraz Wszędy Literackie. Na odwiedzających czekały spotkania z literatami, kiermasz książek, a najmłodszym czytali dziennikarze. **(uk)**

bial

Hajnówka >> Miasto i powiat postarały się o pieniądze na remont

Współpracowali, na drogi dostali

Dzięki współpracy samorządów wyremontowano dwie ulice w Hajnówce.

Krzysztof Jankowski
kjankowski@wspolczesna.pl

Gładkie nawierzchnie na Władysława Jagiełły i 11 Listopada powstały dzięki pomocy funduszy z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych. Uroczyste otwarcie dróg odbyło w pobliżu komendy straży pożarnej.

– Wiele lat staraliśmy się o to, by te ulice wyglądały tak, jak dziś wyglądają – mówił burmistrz Hajnówki Jerzy Sirak.

Bo o wyremontowanie tych ulic starały się wspólnie dwa samorządy: miasto i powiat. Ich projekt zyskał akceptację służb wojewody i został dofinansowany z tzw. schetynówki, czyli Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych, którego autorem był przed laty ówczesny wicepremier Grzegorz Schetyna. Program ten nastawiony jest nie na wielkie krajowe magistrale, a na lokalne drogi, z których korzystają mieszkańcy niewielkich miast i wsi.

K. Jankowski

Uroczystego otwarcia nowych ulic z udziałem wojewody Macieja Żywny (z prawej) dokonano opodal hajnowskiej komendy Państwowej Straży Pożarnej

– Ten projekt potwierdza znaną prawdę, że rozmiar nie ma znaczenia. Bo chociaż jest tu niespełna kilometr drogi, to jest ona ważna dla całego miasta – oceniał uczestniczący w otwarciu wojewoda podlaski Maciej Żywno.

Wojewoda opowiadał, jak przed laty miejscowi samorządowcy wozili go hajnowską ul. 11 Listopada, by przekonał się, na jakie utrudnienia natrafiają miejscowi strażacy, których komenda znajduje się przy tej ulicy.

– Od dłuższego czasu najpierw powiat, a potem i miasto, wspólnie zabiegaliśmy o fundusze na przebudowę tych ulic. Najpierw występowaliśmy o pieniądze unijne, ale nie było na nie szans, więc napisaliśmy projekt do schetynówki – mówił burmistrz Sirak.

I tym razem starania samorządów zakończyły się powodzeniem. – Spełniliśmy oczekiwania mieszkańców i udowodniliśmy, że wspólna inwestycja może być szybsza, lepsza i tańsza – podkreślał starosta hajnowski Włodzimierz Pietroczuk.

Zeszłoroczny projekt przebudowy ulic uzyskał dofinansowanie z budżetu państwa – 30 proc. kosztów. A te – po przetargach – zamknięto kwotą 2,5 mln zł.

– Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych jest dla samorządów takich jak my świetnym rozwiązaniem. Myśmy też już złożyli kolejne projekty i mamy nadzieję, że zostaną one pozytywnie rozpatrzone – mówił burmistrz Jerzy Sirak. ▲

Hajnówka >>

Handlował trawką

Mieszkaniec Hajnówki, 24-letni Michał B., jest podejrzany o posiadanie narkotyków oraz handel nimi. Prokuratura Rejonowa w Hajnówce ujawniła w jego mieszkaniu znaczną ilość, bo blisko 0,54 kilograma marihuany oraz 4 grany amfetaminy. Ilość ta wystarczyłaby na odurzenie ponad tysiąca osób. Jak ustalili śledczy, Michał B. sprzedał narkotyki trzem osobom.

Mężczyzna przyznał się do winy. Wyjaśnił, że narkotyki kupił w połowie września br. od nieznanego mężczyzny w Białymstoku za ok. 10 tys. zł. Mieszkańcowi Hajnówki grozi do 10 lat pozbawienia wolności. Michał B., niekarany w przeszłości, chce się jednak dobrowolnie poddać karze. Zgodził się na zaproponowaną mu przez prokuratora karę 2 lat w zawieszeniu, 1 tys. zł grzywny oraz dozór kuratora.

(ika)

Podwyżki

▲ **Dziś radni miejscy z Czarnej Białostockiej** będą głosować nad uchwałą ws. podwyżek opłat za wodę i ścieki. Od stycznia 2013 r. mieszkańcy mieliby płacić za wodę 2,88 zł netto (wzrost o ok. 11,6 proc.), a za ścieki – 5,30 zł (wzrost o ok. 4 proc.). Sesja rozpocznie się o godz. 15.30 przy ul. Piłsudskiego 9. **(ika)**

Plebiscyt >> Najlepszy otrzyma tytuł Najpopularniejszego Nauczyciela Wychowania Fizycznego Województwa Podlaskiego

Nasi Czytelnicy wskazują kandydatów

Suchowola, Białystok, Szudziałowo, Przebrodzie, Radziszewo Stare, Supraśl, Mońki, Ełk, Ruda, Łomża, Jeleniewo, Paproć Duża, Czartajewo, Jeziorko, Płociczno-Tartak, Przebroda, Bielsk Podlaski – z takich miejscowości dostaliśmy już zgłoszenia do naszego konkursu na Najpopularniejszego Nauczyciela Wychowania Fizycznego Województwa Podlaskiego.

Wciąż czekamy na kolejne kandydatury. Macie czas do końca listopada.

Wygrana w konkursie to duży prestiż

– Otrzymałem mnóstwo gratulacji. Wygrana przełożyła się też na jeszcze lepszą, cieplejszą relację z moimi uczniami. Nauczyciel doceniony przez młodzież i dzieci to największy prestiż. Teraz to bardzo procentuje – podkreśla Bogusław Sowól z Augustowa, ubiegłoroczny laureat naszego konkursu. – Mimo upływu kilku miesięcy od tego wydarzenia, wciąż czuję całą otoczkę związaną z wygraną w tym plebiscycie.

Plebiscyt „Gazety Współczesnej" to idealna okazja do tego, by dostrzec i nagrodzić ciężką pracę oraz talent nauczycieli. Aby spełnić swoje obowiązki zawodowe, nauczyciel musi rozumieć nie tylko kulturę fizyczną, opanować warsztat wychowania fizycznego, ale nierzadko być także wzorem do naśladowania dla swoich podopiecznych.

Liczba dnia

11

dni
zostało jeszcze do końca pierwszego etapu naszego plebiscytu. W tym czasie czekamy na zgłoszenia kandydatów od Czytelników.

Odpowiedzialna praca pedagoga

Na warsztat pracy nauczyciela wychowania fizycznego składa się kilka elementów. Zasadniczym składnikiem jest odpowiednia osobowość i charakter, podstawą zaś są dobre metodyczne przygotowanie do prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą oraz zaangażowanie i talent pedagogiczny.

Na WF ocenia się sprawność fizyczną, ale także oddziaływanie na psychikę ucznia, na jego wytrzymałość i odporność na stres. Dobrze, gdy wuefista posiada umiejętności psychopedagogiczne, czyli pewne sprawności posługiwania się wiedzą z zakresu psychologii i pedagogiki przy wykonywaniu określonych zadań. Po to, by umiał rozmawiać z uczniem, gdy ma on problem natury fizycznej, a także, aby potrafił pomóc uczniowi w przełamaniu bariery psychicznej.

Postawa i osobowość nauczyciela, jego wsparcie i zrozumienie jest ważne szczególnie w przypadku wychowania fizycznego. Niektórym uczniom wystarczy bowiem zainteresowanie nauczyciela oraz miła rozmowa, by zmienili swoje podejście do sportu, a także do samego siebie.

Nagrodzimy najlepszych nauczycieli

Potrafią wywołać u swoich uczniów ducha zdrowej sportowej rywalizacji, dostrzec i pielęgnować talenty, zarazić pasją uprawiania sportu, motywować do zdrowego stylu życia. Dostrzegają prawdziwe sportowe talenty, mają wyjątkowe podejście do swoich uczniów. To oni są pierwszymi edukatorami zdrowia, często to od nich zależy czy ich uczeń zostanie wybitnym sportowcem.

Chcemy nagrodzić nauczycieli, którzy jako pierwsi dostrzegają i pielęgnują sportowy talent dziecka. Przyjmujemy zgłoszenia na najlepszych pedagogów, którzy wyróżniają się szczególnymi cechami i potrafią u swoich podopiecznych kształtować sportowe idee. Właśnie takich ludzi z wyjątkowym podejściem do swojej pracy szukamy.

Atrakcyjne nagrody dla wszystkich

O tym, kto wygra plebiscyt, zadecydują nasi Czytelnicy oddając głosy na swoich kandydatów za pomocą SMS-ów. Głosowanie ruszy już na początku grudnia. Zgłoszonych nauczycieli oraz ich osiągnięcia będziemy prezentować na łamach „Gazety Współczesnej".

Co warte zapamiętania, w naszym konkursie wygrywają zarówno wuefiści, jak i głosujący – przewidujemy dla nich atrakcyjne nagrody.

Laureatem ostatniego plebiscytu na Najpopularniejszego Nauczyciela Wychowania Fizycznego Województwa Podlaskiego 2011 roku został Bogusław Sowól – nauczyciel ze Szkoły Podstawowej nr 2 w Augustowie. Drugie miejsce przypadło Krzysztofowi Wieczorkowi z Liceum Ogólnokształcącego w Siemiatyczach. Na trzecim miejscu uplasowała się Anna Gołaszewska ze Szkoły Podstawowej nr 1 im. Tadeusza Kościuszki w Wysokiem Mazowieckiem.

Plebiscyt „Gazety Współczesnej" organizowany jest przy okazji corocznej Wielkiej Gali Sportu.

Partnerem plebiscytu jest firma Decathlon Białystok.
(ak)

Zgłoś swojego nauczyciela

Do naszego konkursu każdy może zgłosić swojego ulubionego nauczyciela WF. Poniżej drukujemy specjalny kupon, który należy wypełnić i wysłać lub dostarczyć do naszej redakcji na adres: „Gazeta Współczesna" ul. św. Mikołaja 1, 15-419 Białystok. Zgłoszenia przyjmujemy także pod nr tel. 85 748 96 55 i mailem nauczyciel@wspolczesna.pl. Na kandydatów czekamy do końca listopada.

DECATHLON
BIAŁYSTOK

KUPON
Najpopularniejszy Nauczyciel WF 2012
Zgłaszam kandydata do plebiscytu
Imię i nazwisko kandydata
Nr kontaktowy
Szkoła
Miejscowość
więcej na www.wspolczesna.pl/nauczycielwf
Organizator: Gazeta Współczesna
Partner: Decathlon Białystok

Mielnik >> Prace nad atrakcją turystyczną idą pełną parą

Park marzenie

Urszula Bisz
ubisz@wspolczesna.pl

Nasze marzenia powoli realizują się – powiedział podczas wczorajszej konferencji prasowej Adam Tobota, wójt Mielnika. – Dzięki dofinansowaniu w wysokości blisko 27 mln zł, które otrzymaliśmy decyzją zarządu województwa.

Coraz spójniejsza wizja

Pieniądze te zostaną przeznaczone na pierwszy etap budowy Parku Historycznego Trylogia w Mielniku. Prace nad Stanicą Chreptiowską ruszą wiosną przyszłego roku. Jak tłumaczy wójt, na decyzję o dofinansowaniu tej inwestycji nie czekali w Mielniku bezczynnie. Cały czas trwały prace nad docelowym wyglądem stanicy i poszczególnych jej elementów. Mielniccy wizjonerzy zdradzili wczoraj niektóre tajemnice związane z tą inwestycją.

Zarówno w stanicy, jak też docelowo w całym parku Trylogia, historia ma się przeplatać z nowoczesnością. Tam mają znaleźć coś dla siebie zarówno ci, którzy lubią nowinki technologiczne, jak np. kino 7D, greenbox, multimedialne makiety, jak też ci, którzy historii zechcą dotknąć.

Ci drudzy będą mieli możliwość przebrania się w kostiumy z filmowych adaptacji Sienkiewiczowskiej Trylogii. W kuźni zaś chętni będą mogli sami wykonać naboje. Będą też chaty, arsenał i majdan, na którym m.in. odbywać się będzie musztra. Nowoczesną część zostanie ukryta w piwnicy domu komendanta.

– Tam umieścimy multimedia – powiedział Michał Bogacki, dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji w Mielniku. – W piwnicy domu komendanta znajdzie się ekspozycja poświęcona Spółce Filmowej Zodiak i Jerzemu Hoffmanowi. Będzie tu też sala sienkiewiczowska oraz aneks Sienkiewicza, gdzie chętni będą mogli zrobić sobie zdjęcie z hologramem twórcy Trylogii.

Poczujesz się jak na polu bitwy

Poza wspomnianym wcześniej kinem 7D, gdzie będzie można np. wczuć się w rolę XVII-wiecznego piechura, na którego naciera husaria, w parku znajdą się też inne „zmysłowe" atrakcje. Jedną z nich będą lornety na murze obronnym stanicy, przez które zobaczymy „na żywo" bitwę. Nowości będzie więcej, ale trzeba na nie trochę poczekać. Stanica ma być gotowa pod koniec 2014 r.

Będzie kosztować blisko 30 mln zł, a cały park – 120 mln zł. Inwestycja zajmie 21 ha (stanica ok. 1 ha). Wykonawcy na plac budowy mają wkroczyć w marcu lub kwietniu 2013 r.

Władze Mielnika zapowiadają, że pierwsze grupy uczniów, które zechcą poznać historię, będą zapraszać już w przyszłym roku.

Jednocześnie do trwania robót na placu budowy zapowiadają też promocję Trylogii. Przy okazji w swoich materiałach będą zachwalać Białowieski Park Narodowy i sąsiednie gminy. Chcą z nimi współpracować, by wspólnie przyciągać turystów do woj. podlaskiego.

– Ten park to może być cywilizacyjny skok w dziedzinie turystyki w województwie podlaskim – uważa Robert Tyszkiewicz, podlaski poseł Platformy Obywatelskiej.

A. Chomicz

Pomysł na powstanie parku zrodził się, gdy do Mielnika trafiły rekwizyty z filmowej adaptacji Trylogii

Białystok >> Część poddała się karze

Oskarżeni o krwawą jatkę w Pub Fiction

Czterech oskarżonych o pobicie klientów białostockiego lokalu Pub Fiction, chce się dobrowolnie poddać karze. Dlatego też, na pierwszej rozprawie, która odbyła się wczoraj, Sąd Rejonowy w Białymstoku wyłączył sprawę 18-letniego Piotra P., 22-letniego Pawła Z. oraz 20-letnich Wojciecha W. i Juliana J., do odrębnego rozpoznania. Termin rozpoznania wniosków nie jest jeszcze znany.

Zarzuty w tej sprawie usłyszało pięciu mężczyzn. Najcięższy – udziału w pobiciu z użyciem noża oraz uszkodzenie ciała klienta innego lokalu w centrum miasta – usłyszał 20-letni Michał D. Ten oskarżony chce mieć normalny proces. Grozi mu kara do ośmiu lat więzienia. W poniedziałek złożył przed sądem swoje wyjaśnienia. Nie przyznał się w nich do winy. Twierdzi, że to klienci pubu rozpoczęli awanturę, bo obrażali jego kolegów. Kolejna rozprawa – 19 grudnia.

Dramatyczne wydarzenia rozegrały się nad ranem 9 kwietnia br. Prokuratura ustaliła, że oskarżeni bawili się w dyskotece przy ul. Legionowej. Między jednym z gości a Michałem D. wywiązała się szarpanina. Oskarżony wyciągnął nóż i zadał Karolowi T. dwa ciosy w uda. Następnie 20-latek i pozostali oskarżeni przenieśli się na ul. Suraską. Weszli do Pub Fiction. Zachowywali się agresywnie. W pewnym momencie zaczęli kopać i zadawać ciosy pięściami chcącym ich uspokoić klientom. Michał D. zranił dwie osoby nożem. W końcu jeden z pokrzywdzonych złapał bandytę za rękę, wyrwał mu nóż i odrzucił w stronę baru. **(ika)**

Białystok >> Oskarżeni za bójkę z maczetami

Mówią, że tylko się bronili

Proces w sprawie brutalnej bójki na maczety w centrum Białegostoku wreszcie się rozpoczął. Wczoraj na ławie oskarżonych zasiadło ośmiu mężczyzn. Siedmiu z nich (Tomasz P., Karol P., Rafał D. Krzysztof Z., Karen S., Tomasz C. i Mirosław N.) usłyszało zarzuty bezpośrednio związane z udziałem w bójce z użyciem niebezpiecznego narzędzia. W efekcie zdarzenia jeden z uczestników został poważnie ranny. Oskarżony Mariusz N. odpowiada zaś za stosowanie przemocy wobec policjantów, którzy dokonywali zatrzymania uczestników zdarzenia.

Zdecydowana większość oskarżonych nie przyznała się przed sądem do winy. Ci, którzy przyznali się tylko częściowo – czyli bracia Tomasz i Karol P. (zaliczani do subkultury skinów) – utrzymują, że to oni zostali zaatakowani i nie do nich należały maczety. Przeciwne wersje przedstawiają pozostali podsądni, którzy również utrzymują, że jedynie się bronili.

Do zdarzenia doszło pod koniec kwietnia 2011 r. przy ul. Rynek Kościuszki. Według ustaleń śledczych, doszło tam do brutalnego starcia między członkami białostockiego klubu bokserskiego a skinami. Grupą atakującą byli ci drudzy. Mieli oni kierować wobec Oxena S., Ormianina, rasistowskie wyzwiska, a następnie uzbrojeni w maczety rzucić się na niego, jego brata i towarzyszy. Napastnikiem był Tomasz P. W wyniku bójki stracił palec i został poważnie ranny. Jedna osoba usłyszała już prawomocny wyrok w tej sprawie. To Oxen S., który za udział w bójce z użyciem maczet skazany został na 2 lata w zawieszeniu. Pozostałym za ten czyn wciąż grozi do lat 8 lat pozbawienia wolności. Zaś Mariuszowi N. – do lat 3. Kolejna rozprawa w styczniu. **(ika)**

reklama

KOMUNIKAT

Szanowni Państwo,

w związku ze zmianą technologii nadawania telewizji naziemnej zostanie zmieniony dotychczasowy układ kanałowy w telewizji analogowej Vectra. **Zmiana ta nastąpi 20.11.2012 r.**

Wszystkich Abonentów **telewizji analogowej** prosimy o ponowne przeprogramowanie odbiorników telewizyjnych. Szczegóły techniczne znajdą Państwo w instrukcji obsługi telewizora.

Abonenci **telewizji cyfrowej** posiadający dekodery SD albo HD 5800C, w dniu 20.11.2012 r. proszeni są o wyłączenie ich pilotem na 10 minut, albo o skorzystanie z instrukcji na stronie **www.vectra.pl/zmianakanalow**
Dotyczy miast: Sejny i Suwałki.

Jednocześnie podkreślamy, że wyłączenia telewizji analogowej naziemnej nie dotyczą Vectry: telewizja analogowa nadal pozostanie w naszej ofercie.

Przez najbliższe kilka dni mogą Państwo korzystać z naszej pełnej oferty analogowej.

Vectra – cyfryzacja bez obaw!

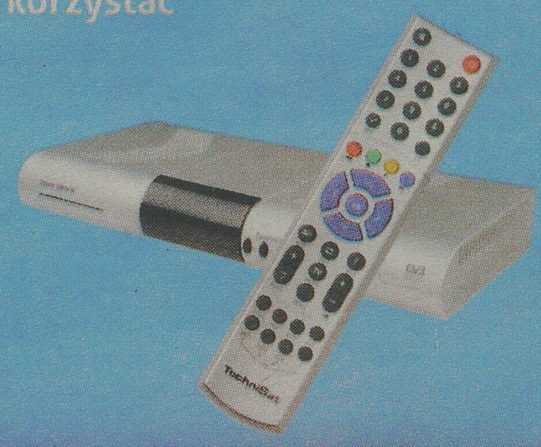

801 080 880
58 742 67 00
(z tel. komórkowego) Opłaty wg stawek operatorów
www.vectra.pl

VECTRA
DAJEMY WIĘCEJ

Polityka >> PO sugeruje Januszowi Piechocińskiemu wejście do rządu

Pawlak rezygnuje. Chce odpocząć.

Były prezes PSL Waldemar Pawlak zrezygnował z funkcji rządowych. Jego następca Janusz Piechociński namawiał Donalda Tuska, by nie przyjmował dymisji wicepremiera.

PAP/Fot. PAP/Tomasz Gzell

– Wiem, że porażka boli – mówił wczoraj Janusz Piechociński (z lewej). - Ale dzisiaj Polska nie wymaga żadnych rewolucji, dlatego Waldemar Pawlak powinien zostać na stanowisku wicepremiera. – Teraz odrobinę sobie odpocznę – odpowiedział Waldemar Pawlak.

Są takie chwile, że trzeba robić, co należy – powiedział wczoraj Waldemar Pawlak. – Dzisiaj członkiem rządu, a szczególnie wicepremierem musi być osoba, która ma zaufanie swojego środowiska politycznego – dlatego zgłaszam decyzję o rezygnacji panu premierowi.

Pawlak, który na sobotnim kongresie PSL przegrał z Januszem Piechocińskim walkę o przywództwo w Stronnictwie, zwrócił się też do nowego szefa ludowców, by niezwłocznie podjął rozmowy koalicyjne z premierem Donaldem Tuskiem.

– Jest wiele ważnych spraw, które trzeba uzgadniać – m.in. kwestie związane z budżetem europejskim, decyzje w sprawie sądów okręgowych, czy energetyki. To wymaga sprawnego, odpowiedzialnego, szybkiego działania – dodał były szef ludowców. – Nowy prezes PSL powinien szybko podjąć się działań w koalicji, w rządzie i nie uchylać od odpowiedzialności. Jeśli podejmuje się decyzję o kandydowaniu na stanowisko szefa PSL, to trzeba potem brać się do pracy, żeby spełnić obietnice. Wszelkie eksperymenty kierowania z tylnego siedzenia źle się kończyły.

Janusz Piechociński deklarował wczoraj, że nie chce wchodzić do rządu i będzie namawiał premiera, by nie przyjmował dymisji Waldemara Pawlaka.

– Zapewniam, że człowiek, który miał odwagę rzucić wyzwanie wicepremierowi i ministrowi, ma odwagę podejmować kolejne działania i nie unika nawet najtrudniejszych wyzwań – mówił Piechociński. – W dalszym ciągu podtrzymuję to, że w okresie, gdy trwają wielkie polskie boje o finanse unijne, w okresie, kiedy w resorcie gospodarki są ważne kwestie, będę namawiał premiera Tuska, by nie przyjmował dymisji.

Zdaniem Rafała Grupińskiego, szefa klubu PO, byłoby dobrze, gdyby Janusz Piechociński był w rządzie. A Waldemar Pawlak powinien funkcjonować jako jeden z liderów PSL, a nie wylądować w tylnych ławach jako krytyk nowych władz.

– My jednak nie narzucamy PSL, kto ma być ministrem, wicepremierem. Musi tu się PSL wewnętrznie w tej sprawie porozumieć – podkreślił Grupiński

– Nie widzę żadnych zagrożeń dla stabilności koalicji PO-PSL z powodu naturalnej – podsumował nową sytuację polityczną Bronisław Komorowski, prezydent RP. **(PAP)**

Katowice>>

Szukają matki Madzi

Katarzyna W., podejrzana o zamordowanie swej półrocznej córki Magdy, ma wrócić do aresztu. Tak postanowił w poniedziałek katowicki sąd rejonowy, który uwzględnił wniosek prokuratury w tej sprawie. Katarzyna W. kilka tygodni temu zniknęła i nie wiadomo, gdzie jest.

Po decyzji sądu prokuratura zamierza rozesłać za podejrzaną list gończy. W związku ze stawianymi jej zarzutami, kobieta była już dwukrotnie aresztowana. Za każdym razem zwalniał ją katowicki sąd okręgowy.

Kilka tygodni temu prokuratura po raz kolejny wystąpiła o aresztowanie podejrzanej na 14 dni, uznając, że utrudnia prowadzone przeciwko niej postępowanie: nie stawia się na dozór policyjny i ignoruje kierowane do niej wezwania. 12 października matka Katarzyny W. oficjalnie zgłosiła policjantom zaginięcie córki.

Sędzia Marta Wilk wskazała w poniedziałkowym postanowieniu, że dowody wskazują na wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez Katarzynę W. zarzucanych jej przestępstw i – choć nie przesądza to o jej winie – jej aresztowanie jest w obecnej sytuacji uzasadnione i konieczne.

„Na razie nie mamy informacji, aby podejrzana przebywała poza granicami kraju" - zaznaczył prokurator Mariusz Łączny. W rozmowie z dziennikarzami powiedział, że nie dopuszcza myśli, że policjanci mogliby nie odnaleźć Katarzyny W. **(PAP)**

reklama

NAWET PÓŁ MILIONA ZŁOTYCH • NA DOWOLNY CEL • BEZ ZBĘDNYCH ZAŚWIADCZEŃ • DLA OSÓB INDYWIDUALNYCH I FIRM

40% mniej odsetek*

JESIENNE POŻYCZKI

SPADŁY LIŚCIE A U NAS ODSETKI*

Pożyczka konsolidacja
- na spłatę wszystkich zadłużeń również tych przeterminowanych

Na dowolny cel
- zakup domu, mieszkania
- remont

Pożyczka dla firm
- minimum formalności
- również na spłatę kredytów i Leasingow

DOLNOŚLĄSKIE
LUBIN 76 8443302
ŚWIDNICA 74 8519763
WROCŁAW I 71 3357607
WROCŁAW II 71 3428718

KUJAWSKO POMORSKIE
BYDGOSZCZ 52 3455123
TORUŃ 56 6220392

LUBELSKIE
LUBLIN I 81 5323237
LUBLIN II 81 5284508
ZAMOŚĆ 84 6392720

ŁÓDZKIE
ŁÓDŹ 42 6319370
SIERADZ 43 8225303

MAŁOPOLSKIE
KRAKÓW I 12 4331035
KRAKÓW II 12 4261081
TARNÓW 14 6277175

MAZOWIECKIE
PŁOCK 24 2623229
RADOM 48 3623123
SIEDLCE 25 6440307
WARSZAWA I 22 4203340
WARSZAWA II 22 4360546

OPOLSKIE
OPOLE 77 4022005

PODKARPACKIE
KROSNO 13 4251343
RZESZÓW 17 8621320

PODLASKIE
BIAŁYSTOK 85 6537060
ŁOMŻA 86 2166111

POMORSKIE
GDAŃSK 58 3074316
SŁUPSK 59 8485305

ŚLĄSKIE
BIELSKO BIAŁA 33 8164346
BYTOM 32 7876109
CZĘSTOCHOWA 34 3611475
GLIWICE 32 2315611
KATOWICE I 32 7826060
KATOWICE II 32 2000434

ŚWIĘTOKRZYSKIE
KIELCE 41 3434711

WARMIŃSKO MAZURSKIE
OLSZTYN 89 5321060

WIELKOPOLSKIE
KALISZ 62 7671009
POZNAŃ I 61 8352234
POZNAŃ II 61 8510090

ZACHODNIO POMORSKIE
SZCZECIN 91 4335807

Przykład reprezentatywny: czas spłaty: 15 lat; kwota kredytu: 45 000,00 zł; rata: 445,59 zł. Składniki raty: nominalna stopa procentowa 4,99%; opłaty administracyjne 90,00 zł. Całkowita kwota kredytu: 45 000,00 zł. Opłata: 2 700,00 zł; prowizja 0 zł; Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania: 10,25%; całkowita kwota do zapłaty: 82 985,42 zł. **Koszt połączenia wg stawki operatora. Reklama nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu kodeksu cywilnego

www.jedynalakapozyczka.pl

NAWET PÓŁ MILIONA ZŁOTYCH • NA DOWOLNY CEL • BEZ ZBĘDNYCH ZAŚWIADCZEŃ • DLA OSÓB INDYWIDUALNYCH I FIRM

Litwa >> Jest umowa koalicyjna

Są stanowiska dla Polaków

Akcja Wyborcza Polaków na Litwie (AWPL), która w październikowych wyborach parlamentarnych zdobyła osiem mandatów i weszła w skład koalicji rządzącej, otrzyma stanowiska wiceprzewodniczącego Sejmu i ministra energetyki.

Przewodniczący AWPL Waldemar Tomaszewski poinformował po poniedziałkowym spotkaniu liderów koalicyjnych, że Akcja Wyborcza otrzyma też w parlamencie stanowisko wiceprzewodniczącego komitetu praw człowieka i cztery stanowiska wiceministrów: w resortach rolnictwa, transportu, oświaty i kultury.

– Osiągnęliśmy minimum, do którego dążyliśmy – powiedział Tomaszewski.

Po wyborach umowę koalicyjną zawarły cztery ugrupowania: Litewska Partia Socjaldemokratyczna, Partia Pracy, Porządek i Sprawiedliwość, a także Akcja Wyborcza Polaków na Litwie.

W poniedziałek prezydent Litwy Dalia Grybauskaite poinformowała, że we wtorek desygnuje lidera socjaldemokratów Algirdasa Butkevicziusa na premiera.

Litewskie media pozytywnie oceniają udział AWPL w koalicji rządzącej. „Zaproszenie AWPL do koalicji jest dla Polski znakiem, że Litwa będzie dążyła do poprawy stosunków dwustronnych" – pisze politolog Kestutis Girnius w dzienniku „Lietuvos Zinios".

Dziennik „Lietuvos Rytas" pozytywnie ocenia przyznanie Akcji Wyborczej stanowiska ministra energetyki. „Energetyka jest rzeczywistą dziedziną naszej współpracy z Polską" – czytamy w komentarzu Mariusa Laurinavicziusa. Dodaje on, że nie można liczyć na to, że wraz z powierzeniem stanowisk AWPL stosunki z Polską nagle się poprawią. „Wypadałoby, żeby Litwa sama wykazała tu inicjatywę" – pisze publicysta „Lietuvos Rytas".

„Im dłużej nasza władza będzie z tym zwlekała, tym większy będzie rachunek dla Litwy" – uważa historyk Algis Krupaviczius w tygodniku „Veidas". – „Nowy rząd będzie musiał co najmniej przyjąć stanowisko Polaków w sprawie pisowni nazwisk i skorygować ustawę o oświacie" – dodaje.

Litewscy Polacy od lat domagają się m.in. pisowni w dokumentach swych nazwisk w języku polskim oraz dwujęzycznych nazw ulic i miejscowości na Wileńszczyźnie, gdzie stanowią większość. Do zdecydowanego pogorszenia stosunków polsko-litewskich przyczyniło się przyjęcie przez litewski parlament ustawy o oświacie. Zdaniem Polaków ustawa ta dyskryminuje szkolnictwo polskie na Litwie i zakłada jego likwidację. **(PAP)**

Krótko

▲ **Szaman** może skutecznie walczyć z mafią we Włoszech. Tak nazywa się program komputerowy, który pozwala monitorować wszystkie etapy każdej inwestycji po to, by wykryć ewentualne powiązania z przestępczymi gangami. Kosztował 120 tys. euro. Program powstał w mieście Reggio Calabria, uważanym za matecznik najpotężniejszej włoskiej mafii, kalabryjskiej 'ndranghety, której gangi wielokrotnie przenikały już do budownictwa i wielkich inwestycji, nawet na odległej północy kraju.

▲ **18-letni piosenkarz** i zarazem idol nastolatek Justin Bieber zdobył w niedzielę tytuł „Artysty roku", najwyższe wyróżnienie przyznawane przez American Music Awards. Nagrody American Music Awards (AMA) przyznawane są od 40 lat. O laureatach decydują wyłącznie fani poszczególnych artystów, którzy głosują za pośrednictwem Internetu.

▲ **Ponad tysiąc** wpływowych osób w Kościele anglikańskim, w tym biskupów, duchownych i działaczy laikatu, domaga się w liście otwartym przyznania kobietom prawa do otrzymania sakry biskupiej. Decyzję ma podjąć obradujący od wtorku Synod Generalny anglikanów. **(PAP)**

Gaza >> Mówią o pokoju, a rakiety lecą

Trudno będzie o rozejm

Lider Hamasu Chaled Meszal powiedział w poniedziałek, że to Izrael musi zrobić pierwszy krok, jeśli zależy mu na osiągnięciu rozejmu w sprawie konfliktu w Strefie Gazy. Warunkiem jest zakończenie izraelskich ataków oraz zniesienie blokady Strefy.

„Ten, kto rozpoczął wojnę, musi ją zakończyć" – podkreślił Meszal na konferencji prasowej w Kairze.

Szef rządzącego w Strefie Gazy Hamasu powiedział, że izraelski premier Benjamin Netanjahu zażądał zawieszenia broni. Izrael zdementował te informacje.

– Egipt został poproszony przez Amerykanów, kraje europejskie oraz bezpośrednio przez Izrael o to, by pracował na rzecz ustabilizowania sytuacji – powiedział Meszal. – To oni zaatakowali i zażądali spokoju, bo ich kalkulacje nie sprawdziły się – dodał.

Według Meszala możliwe jest osiągniecie rozejmu. Dodał jednak, że Hamas nie spełni izraelskich żądań.

Palestyńskie ugrupowanie nie chce, by doszło do eskalacji konfliktu czy izraelskiej inwazji lądowej, ale jeśli tak się stanie, to będzie się bronić – zaznaczył szef Hamasu.

Od minionej środy trwa operacja izraelska przeciwko zbrojnym grupom palestyńskim w Strefie Gazy. Od rozpoczęcia izraelskiej ofensywy w zginęło 90 ludzi – 87 Palestyńczyków i trzech Izraelczyków. **(PAP)**

Raport >> Grożą nam huragany, susze i głód. Zmiany najbardziej dotkną najuboższych.

Ocieplenie klimatu zmieni świat na dobre

Wszystkie kraje odczują skutki ocieplania się klimatu, ale najbardziej ucierpią kraje ubogie. Do końca bieżącego stulecia wskutek wzrostu temperatury światu grożą niedobory żywności, wzrost poziomu oceanów, huragany i susze – ostrzega raport Banku Światowego.

Autorzy opublikowanego w niedzielę raportu oceniają, że jeśli obecne tendencje emisji gazów cieplarnianych (głównie CO2) zostaną utrzymane, to do końca bieżącego stulecia średnia temperatura na Ziemi wzrośnie o ok. 4 st. C. co spowoduje katastrofalne konsekwencje.

Zmiany klimatu już obecnie powodują negatywne skutki: topnieje pokrywa lodowa Arktyki osiągając we wrześniu br. rekordowe minimum, coraz częściej ekstremalne fale upałów i susze nawiedzają takie kraje jak USA, czy Rosja.

Raport stwierdza, że nawet jeśli wszystkie kraje zrealizowałyby deklaracje ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, to średnia temperatura wzrośnie do roku 2100 o 3 st. C.

Spowoduje to wzrost poziomu wód w oceanach i morzach zalewając gęsto zaludnione rejony przybrzeżne. Równocześnie będą się pogłębiać niedobory wody słodkiej co będzie skutkować mniejszymi zbiorami w rolnictwie zwłaszcza w Afryce Wschodniej, na Bliskim Wschodzie i Azji Południowej. Zaostrzy to problem głodu i nędzy na świecie.

Katastrofalne fale upałów nawiedzać będą szeroki pas terytoriów po obu stronach równika od Bliskiego Wschodu do Stanów Zjednoczonych. Temperatura lipca w rejonie Morza Śródziemnego wzrośnie o ok. 9 st. C., czyli osiągnie poziom obecnej temperatury na pustyni libijskiej.

– Będzie to świat tak różny od tego, w którym żyjemy obecnie, że trudno jest go nawet opisać – przewiduje nowy prezes Banku Światowego Jim Yong Kim w przedmowie do raportu. Dodaje, że dorobek „dziesięcioleci rozwoju" może zostać zniweczony.

„Mam nadzieję, że ten raport będzie wstrząsem i skłoni nas do działania" – napisał prezes Banku Światowego.

Zdaniem Johna Schellnhubera, dyrektora mieszczącego się w Poczdamie Instytutu Badań nad Klimatem, człowiek może okazać się niezdolny do przystosowania się do nowych warunków. **(PAP)**

reklama

SIMPLY CLEVER

ŠKODA

Do 31 grudnia 2012 r. każdy może wynegocjować atrakcyjny pakiet wyposażenia: klimatyzacja, radio CD z MP3 i zdalnie sterowany centralny zamek za 49 złotych do nowej ŠKODY Fabia Ambition.

Sprawdź również inne wynegocjowane oferty, np. upust do 10 000 zł na ŠKODĘ Octavia.

www.zostannegocjatorem.pl

O szczegóły zapytaj sprzedawcę. W zależności od wariantu i wersji zużycie paliwa w cyklu łączonym od 3,4 do 6,2 l/100 km, emisja CO_2 od 89 do 148 g/km. Informacje dotyczące odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na stronie www.skoda-auto.pl

A1483781wo1a

Ludzie >> Sabina Gründlowa – nauczycielka, pierwsza kierownicza SP nr 2 w Łapach

Dbała o rozwój uczniów oraz szkoły

Została pierwszym kierownikiem dzisiejszej Szkoły Podstawowej w Łapach. Dzięki niej ocalał szkolny sztandar i kronika.

Kiedy wybuchła II wojna światowa, Sabina Gründlowa schowała je w bezpiecznym miejscu. Niedługo później wraz z córką Marią została wywieziona na Syberię. Sztandar odnalazł się dopiero w tym roku, dzięki staraniom Marii Maliszewskiej.

Ze zbiorów rodzinnych

Sabina Gründlowa z mężem Edwardem i córką Marią w latach 30. XX wieku. Męża zabrali Rosjanie 8 października 1939 roku i wszelki ślad o nim zaginął.

Ze zbiorów rodzinnych

Portret Sabiny Gründlowej, z domu Rogulskiej. Była ona nie tylko nauczycielką, ale też harcmistrzem.

Sztandar ukryła w kościele

– Sztandar najpierw przechowywała rodzina pewnego kolejarza. Kiedy po sześciu latach wróciłyśmy z tej darmowej wycieczki krajoznawczej, jak nazywam pobyt na Sybirze, znów wrócił do nas – opowiada córka Sabiny Gründlowej. – Ale jak go przechowywać w komunistycznym kraju, kiedy po jednej stronie jest Matka Boska, a po drugiej marszałek Józef Piłsudski?

To było zbyt niebezpieczne. Dlatego też Sabina Gründlowa ukryła go w kościele przy pomocy zaprzyjaźnionego księdza. Na początku marca tego roku odnaleziono sztandar na strychu kościoła świętych Apostołów Piotra i Pawła w Łapach. Zachował się w zadziwiająco dobrym stanie. Jest to cenna pamiątka Szkoły Podstawowej nr 2 i świadectwo jej kilkudziesięcioletniej historii.

Była energiczna

Sabina Gründlowa pochodziła ze Lwowa. Do Łap przyjechała za pracą po I wojnie światowej. Była nauczycielką historii i geografii. W lutym 1922 roku została kierowniczką 6-klasowej szkoły żeńskiej, na bazie której powstała dzisiejsza SP nr 2. – Szkoła pod jej kierownictwem rozwijała się, dbano o rozwój duchowy uczniów, myślano również o uczniach biednych, dla których przygotowywano paczki – opowiada Alicja Zgajewska, bibliotekarka w SP nr 2. – Jak wynika z kroniki, ulepszano teren szkolny, starano się o sprzęt. Dbano też o wygląd szkoły sadząc kwiaty. Co roku organizowane były wycieczki do Zakopanego, Wieliczki czy Krakowa.

Po powrocie z zesłania w 1946 roku Sabina Gründlowa znowu została kierowniczką szkoły. W 1955 roku poproszono ją o poprowadzenie szkoły ćwiczeń, która powstała przy Liceum Pedagogicznym w Łapach. Tutaj przyszli nauczyciele zdobywali praktykę.

– Jaka była? Najtrudniej mówić o rodzinie. Na pewno była osobą energiczną i wymagającą – wspomina Maria Maliszewska.

Wybrała ona zawód po rodzicach. Jest emerytowaną nauczycielką geografii. **(jsz)**

reklama

Ministerstwo Skarbu Państwa

Akcjonariat Obywatelski

CZY TWOJE PIENIĄDZE MUSZĄ BYĆ ZAMROŻONE?

Zajęcia praktyczne z inwestowania na giełdzie

- Giełda dla początkujących
- Ciekawe rozmowy z ekspertami
- Konkursy z nagrodami
- Spotkania w 34 miastach

www.AkcjonariatObywatelski.pl - baza wiedzy o inwestowaniu na giełdzie

Zapisy na stronie www.AkcjonariatObywatelski.pl lub telefonicznie w Stowarzyszeniu Inwestorów Indywidualnych: tel. ☎ (71) 332 95 65

Partnerzy merytoryczni:
Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie · KDPW · Komisja Nadzoru Finansowego · SEG · Stowarzyszenie Inwestorów Indywidualnych · Izba Domów Maklerskich

Partnerzy strategiczni:
PZU · TAURON Polska Energia

Partnerzy:
Citi Handlowy · LOTOS · JSW SA · KGHM Polska Miedź S.A. · Lubelski Węgiel Bogdanka · PGNiG · ORLEN · Bank Polski

Partnerzy - domy maklerskie:
Biuro Maklerskie · BOSSA.PL · Dom Maklerski BDM S.A. · Bank BGŻ Biuro Maklerskie · Dom Maklerski Banku BPS · Dom Maklerski Citi Handlowy · ING Dom Maklerski · KBC Securities · Dom Maklerski · Raiffeisen Brokers · Xelion Dom Inwestycyjny · xtb online trading

Partnerzy wspierający:
Euro RSCG Sensors · GPW Media · Instytut Rynku Kapitałowego

Patronat medialny:
Biznes.pl · onet

Choroby wątroby z autoagresji >>

Przyczyną są geny

Zażółcenie skóry i osłabienie to najczęstsze objawy problemów z wątrobą.

Ewa Kurzyńska
ewa.kurzynska@mediaregionalne.pl

Jak to się dzieje, że organizm atakuje własne komórki? Naukowcy przyznają, że nie znają wszystkich tajemnic tego zjawiska. Niemniej funkcjonuje co najmniej kilka teorii próbujących wyjaśnić przyczyny powstawania chorób autoimmunizacyjnych.

– Za najbardziej przekonującą uważam teorię, która zakłada, że substancje obce wnikające do organizmu, np. wirusy, upodabniają się do komórek ludzkiego organizmu. Gospodarz, próbując je zniszczyć, uruchamia armię limfocytów, które atakują intruza, ale z uwagi na jego podobieństwo do komórek własnych niszczą także te komórki – wyjaśnia dr n. med. Krzysztof Gutkowski, specjalista chorób wewnętrznych i gastrolog specjalizujący się w diagnozowaniu i leczeniu chorób wątroby.

W przypadku wątroby wyróżnia się trzy jednostki chorobowe, u podłoża których leży autoagresja. Są to: autoimmunologiczne zapalenie wątroby, pierwotna marskość żółciowa wątroby i pierwotne stwardniające zapalenie dróg żółciowych.

– O ryzyku ich wystąpienia decyduje predyspozycja genetyczna. Zidentyfikowano kilka genów, których obecność związana jest ze zwiększoną skłonnością do zachorowania. Osoby, które są ich nosicielami, powinny liczyć się z większym ryzykiem ewentualnego wystąpienia choroby – dodaje dr Gutkowski.

Nie bez znaczenia są także czynniki środowiskowe. Zanieczyszczenia, pojawienie się nowych związków chemicznych w pożywieniu, wodzie i powietrzu mogą dodatkowo zwiększać ryzyko zachorowania.

Jak choroba jest rozpoznawana? Nie zawsze jest to proste. Bywają przypadki o przebiegu bardzo burzliwym, z wyraźnym zażółceniem ciała chorego. W takich sytuacjach postawienie właściwego rozpoznania nie nastręcza większych trudności.

– Zdarzają się również przypadki, kiedy choroba przebiega podstępnie, a towarzyszące jej objawy są niecharakterystyczne – mówi specjalista.

Wiadomo jednak, że kobiety chorują cztery razy częściej niż mężczyźni. W dodatku obserwuje się dwa szczyty zachorowań. Jeden w okresie pokwitania, a drugi w okresie okołomenopauzalnym. Wyjątek stanowi pierwotne stwardniające zapalenie dróg żółciowych, na które częściej chorują młodzi mężczyźni.

– Najlepiej poznane pod względem przyczyn jest autoimmunologiczne zapalenie wątroby. Wiodącym objawem tego schorzenia jest nadmierne osłabienie. Następnie może pojawić się żółtaczka. Jeśli wykonamy choremu badania biochemiczne krwi, to stwierdzimy wzrost aktywności enzymów wątrobowych, tzw. aminotransferaz, poziomu immunoglobulin klasy IgG oraz stwierdzimy obecność autoprzeciwciał – wyjaśnia dr Gutkowski.

Leczenie polega na podawaniu leków osłabiających aktywność układu immunologicznego. Terapia, opierając się na najnowszych doniesieniach naukowych, powinna trwać minimum trzy lata.

– Optymalnym okresem dla chorego są cztery lata. Jeżeli leczymy pacjenta przez taki okres, dajemy mu statystycznie około 70 proc. szansy, że choroba nie powróci. Niestety, nigdy nie mamy całkowitej pewności czy – nawet w odległej przyszłości - nie wystąpi nawrót – dodaje specjalista.

Co ważne, jeśli chory jest systematycznie leczony i przebywa pod kontrolą lekarza, choroba nie skraca życia. ▲

fot. KRZYSZTOF KAPICA

W diagnostyce i leczeniu chorób wątroby specjalizują się lekarze – hepatolodzy.

Co możesz zrobić sam >>

Odstaw alkohol i pikantne przyprawy

Komponując codzienne menu, możemy wiele zrobić, by pomóc wątrobie w zachowaniu dobrej kondycji. Co jeść, a z czego zrezygnować, aby osiągnąć ten cel radzi Marietta Bracha, dietetyk z Centrum Naturhouse:

▲ Aby nie obciążać zbytnio układu pokarmowego, powinniśmy jeść pięć posiłków w ciągu dnia. Porcje o mniejszej objętości są lepiej trawione i wątroba nie jest zmuszona do wytężonej pracy.

▲ Pokarm powinien być jedzony powoli i dokładnie gryziony. Wątroba nie lubi potraw zbyt gorących lub bardzo zimnych, jak również bardzo ostrych.

▲ Z tłuszczów wybierajmy roślinne, jak np. oliwę z oliwek, olej rzepakowy, lniany.

▲ Unikajmy bogatego w cholesterol tłuszczu zwierzęcego.

▲ Zamiast smażyć potrawy starajmy się przygotowywać je w zdrowszy sposób, czyli gotując na parze, dusząc w sosie własnym czy piec w folii.

▲ Odpowiednia ilość białka w diecie jest niezwykle ważna, ponieważ pozwala na odbudowywanie komórek wątroby. Najlepszym źródłem białka zwierzęcego jest chude mięso: cielęcina, drób, ryby, wołowina. Unikajmy natomiast tłustej wieprzowiny, baraniny, kaczki.

▲ Z diety należy wyrzucić mięso wysoko przetworzone w postaci konserw czy parówek.

▲ Dobrym źródłem białka i wapnia jest mleko.

▲ Pamiętajmy o jedzeniu bogatych w witaminy i minerały warzyw. Ale, uwaga! Osoby cierpiące na marskość wątroby powinny uważać na wysokobłonnikowe warzywa takie jak: kapusta, kalafior, brukselka, cebula oraz warzywa strączkowe, ponieważ mogą być źle tolerowane.

▲ Szkodliwe dla wątroby są produkty toksyczne dla organizmu: alkohol, papierosy, mocna kawa i herbata, napoje gazowane, sztucznie barwione. **(ewa)**

reklama

POLIKLINIKA rciszewscy

Wyjątkowe miejsce dla każdej z nas

- Bezpieczne porody w rodzinnej atmosferze na kole porodowym, łóżku z masażem łagodzącym ból oraz w wodzie
- Nowoczesna diagnostyka i leczenie chorób piersi oraz narządu rodnego
- Operacje ginekologiczne prowadzone nieinwazyjnymi metodami - laparoskopową i histeroskopową
- Specjalistyczna pracownia ultrasonograficzna

NFZ Narodowy Fundusz Zdrowia

Urząd Marszałkowski i Uniwersytet w Białymstoku przyznały Poliklinice tytuł najbardziej innowacyjnej firmy województwa podlaskiego

Podlaski Innowator 2011

Poliklinika Ginekologiczno-Położnicza Arciszewscy
ul. Zamenhofa 19, Białystok, tel. + 48 (85) 732 32 02
www.arciszewski.pl

promocja

słodki prezent dla niej

sweetdeal.pl Białystok

Ponad 230 przedsiębiorców włączyło się w naszą kampanię

Akcja „Czytam, więc wiem" ma coraz więcej partnerów biznesowych, którzy fundują poszczególnym szkołom pakiety prenumeraty naszych wydawnictw. Włączamy ich do grona Mecenasów Wiedzy – czyli tych, którzy wspierają rozwój oraz edukację dzieci i młodzieży, a także działają na rzecz lokalnych społeczności, promując czytelnictwo i tworząc świadome, czytane społeczeństwo. W podziękowaniu za ten rodzaj aktywności nazwa firmy – Mecenasa Wiedzy zostanie wymieniona na stronach internetowych kampanii (www.wspolczesna.pl/wiem i www.poranny.pl/wiem) przez cały czas trwania akcji. Mecenasów Wiedzy przedstawimy także na łamach „Gazety Współczesnej" i „Kuriera Porannego" oraz wydawnictwa „Wiem. Nauka, Polska, Świat". Mecenas uhonorowany będzie również dyplomem z podziękowaniami od organizatorów i patronów akcji. Informacja na temat Mecenasa Wiedzy i jego gestu zostanie też przekazana uczniom i ich rodzicom oraz opublikowana będzie na stronie internetowej szkoły, której Mecenas ufunduje prenumeratę. Aktualną listę Mecenasów Wiedzy publikujemy w piątkowym wydaniu naszej gazety. O akcji „Czytam, więc wiem" można przeczytać w naszych serwisach internetowych: www.wspolczesna.pl/wiem i www.poranny.pl/wiem. **(peż)**

Mecenasi Wiedzy >> Księgarnia Alfa sama wychodzi do czytelników

Zachęty do lektury

W księgarstwie pracuję od 45 lat. Czuję się, jakbym się z książką urodziła – śmieje się Eulalia Haponik z Grajewa, gdzie w 1990 r. założyła księgarnię Alfa i prowadzi ją do dziś. Również w internecie.

Beletrystyka, książeczki dla dzieci, fachowe poradniki i podręczniki – na półkach grajewskiej księgarni Alfa znaleźć można bardzo szeroki przekrój literatury. I to już od 22 lat.

Księgarnia z jednej strony wpisana jest więc mocno w krajobraz miasta, a z drugiej – otwarta jest na zmieniające się pokolenie czytelników. Jak Eulalia Haponik, ogromną siłą Alfy są pracownice: panie, związane z księgarnią od kilku już lat, doskonale orientujące się w nowościach i trendach literackich. Potrafiące podpowiedzieć klientowi, jakie pojawiły się nowości i zachęcić do lektury.

– Nie da się ukryć, że dziś bardziej niż kiedyś trzeba zachęcać do czytania – przyznaje pani Eulalia. – Trzeba czytać samemu, żeby móc podpowiedzieć klientowi, jaki rodzaj literatury kryje się za danym tytułem czy nazwiskiem autora.

A wśród klientów Alfy jest bardzo wielu młodych ludzi – choćby dlatego, że przychodzą tu też po artykuły papiernicze, które Alfa także ma w asortymencie: od kredek po plecaki, od puzzli po zestawy długopisów z kalkulatorami, od bibuły i segregatorów po pocztówki na wszelkie możliwe okazje.

Zresztą księgarnia nie czeka, aż ludzie przyjdą do niej sami.

– Organizujemy spotkania autorskie, zarówno u siebie, jak i w szkołach – wylicza Eulalia Haponik. – Podobnie z okazji cyklu „Czytamy dzieciom" spotykamy się i z uczniami, i z przedszkolakami – zarówno u nas w Alfie, jak i w placówkach oświatowych.

Nie dziwi więc, że pani Eulalia dołączyła do grona Mecenasów Wiedzy, czyli przedsiębiorców, którzy zaprenumerowali nasze wydawnictwa szkołom w województwie podlaskim, zainteresowanym uczestnictwem w prowadzonej przez nas kampanii „Czytam, więc wiem".

Dzięki Alfie nasze publikacje związane z upowszechnianiem czytelnictwa będą trafiać aż do końca roku szkolnego do uczniów Zespołu Szkół Miejskich nr 1 w Grajewie. W tej właśnie szkole uczyła się przed laty pani Eulalia, jej siostra i brat.

– To bardzo fajna szkoła, do której pozostał mi ogromny sentyment. Dziś jest oczywiście o wiele nowocześniejsza. I chodzi już do niej moja wnuczka – zaznacza właścicielka Alfy.

Warto dodać, że Eulalia Haponik poszła jeszcze dalej w poszukiwaniu sposobów dotarcia z książką do czytelnika: dzięki współpracy jej księgarni z jednym w potężnych magazynów, zakupy w Alfie można robić także za pośrednictwem portalu www.ksiegarniaalfa.osdw.pl Jeśli zamówienie jest odbierane w księgarni, za przesyłkę nie trzeba płacić. **(peż)**

Listę współpracujących z nami Mecenasów Wiedzy publikujemy co piątek w wydaniu magazynowym naszej gazety.

Czytam, bo lubię >>

Napisz do nas

To kolejne działanie, jakie odbywa się w ramach kampanii „Czytam, więc wiem", którą prowadzą wspólnie „Gazeta Współczesna" i „Kurier Poranny". Kierujemy je przede wszystkich do uczniów. Chcielibyśmy ich nie tylko zachęcić do lektury, ale też do tego, by dzielili się swoimi opiniami na temat przeczytanych książek. Uczniowie mogą przesyłać recenzje na adres wiem@mediaregionalne.pl.

Będziemy je publikować na stronach internetowych obu dzienników. Natomiast najciekawsze raz w miesiącu zaprezentujemy na łamach gazet. Każdy uczeń, który przyśle recenzję, otrzyma od nas upominek.

Zachęcamy też do aktywności także szkoły i biblioteki. Sposobem na propagowanie czytelnictwa może być bowiem tworzenie klubów czytelnika. **(jsz)**

promocja

KAMPANIA SPOŁECZNA
ORGANIZATORZY:
PATRONI HONOROWI:
PATRONI MEDIALNI:

Sprawdź, jak zmienić dostawcę prądu

OPŁATY Każdy z nas korzysta w mieszkaniu z prądu i prawie każdy uważa, że płaci za wysokie rachunki. Warto wiedzieć, że jeśli jesteśmy niezadowoleni ze swojego dostawcy energii elektrycznej, możemy go zmienić. Tak to zrobisz!

1. Cała Polska jest podzielona pomiędzy sześciu dostawców prądu, czyli tak zwanych operatorów systemu dystrybucyjnego.

2. Są to: • Enea Operator Sp. z o.o. (działa w Polsce północno-zachodniej: od Szczecina po Gorzów, Zieloną Górę, Poznań, Leszno i Bydgoszcz) • Energa-Operator SA (w Polsce północnej: od Koszalina, po Trójmiasto i Olsztyn, w dół mapy przez Toruń po Kalisz i Konin) • PGE Dystrybucja SA (w Polce wschodniej: po Krosno, Rzeszów, Kielce, Piotrków, Łódź, Siedlce, Ostrołękę, Ostródę, Suwałki oraz okręg warszawski) • RWE Stoen Operator Sp. z o.o. (obejmuje Warszawę) • Tauron Dystrybucja GZE SA (okręg katowicki) • Tauron Dystrybucja SA (w południowej części kraju: od Jeleniej Góry, Legnicy, Wrocławia, Opola po Kraków, Częstochowę, Tarnów i Nowy Sącz).

Przy podpisywaniu umowy z nowym dostawcą prądu obowiązuje ta sama zasada, co w przypadku innych transakcji - zanim złożysz podpis, dokładnie wszystko przeczytaj Fot. DiGiTouch

UWAGA

Na każdym terenie działają jednak również inni sprzedawcy, od których każdy z nas może kupować energię. Do wyboru mamy co najmniej 50, a niektórzy nawet 60 różnych podmiotów. Ich listę znajdziesz na stronie internetowej www.maszwybor.ure.gov.pl

Jeśli uznasz, że oferta innego dostawcy jest lepsza, możesz go zmienić. Bezpłatnie! Ale zanim to zrobisz, porównaj oferty.

TO WARTO SPRAWDZIĆ

Wybierając nowego dostawcę, zwróć uwagę na:

- proponowane ceny;
- opcje płatności - w tym jej termin i sposób dokonywania;
- okres obowiązywania umowy;
- warunki wypowiedzenia.
- dodatkowe informacje - na przykład gwarancję stałej ceny czy ostrzeżenie o dodatkowej opłacie handlowej.

TAK PORÓWNASZ OFERTY

Nie musisz biegać po sprzedawcach prądu, by sprawdzić, który z nich będzie najlepszy dla Ciebie.

Narzędziem ułatwiającym porównanie dostępnych na rynku ofert jest tzw. kalkulator taryfowy przygotowany przez Urząd Regulacji Energetyki. Znajdziesz go na stronie internetowej urzędu www.maszwybor.ure.gov.pl (po kliknięciu w baner CENKI - Kalkulator Taryf Energetycznych).

Kalkulator umożliwia porównywanie ofert cenowych sprzedawców, które są skierowane do odbiorców energii w gospodarstwach domowych oraz pokazuje różnicę w koszcie zakupu energii elektrycznej w ujęciu rocznym.

ZMIENIAMY DOSTAWCĘ

1. Jeśli sam chcesz przeprowadzić procedurę zmiany, musisz:

- dokonać wyboru sprzedawcy i zawrzeć z nim umowę;

UWAGA

Nowa umowa sprzedaży powinna wejść w życie z dniem wygaśnięcia tej z dotychczasowym dostawcą, bo tylko to zagwarantuje Ci ciągłość dostaw energii elektrycznej. Można zapytać nowego sprzedawcę o możliwość zawarcia umowy kompleksowej, zamiast dwóch (sprzedaży i o świadczenie usług dystrybucji).

- wypowiedzieć obowiązującą dotychczas umowę sprzedaży - w przypadku pierwszej zmiany dostawcy wypowiadasz zazwyczaj tzw. umowę kompleksową, czyli obejmującą zarówno warunki sprzedaży energii elektrycznej, jak i świadczenia usługi dystrybucji;

WAŻNE

Rozwiązanie umowy następuje poprzez złożenie oświadczenia. Umowa ulega rozwiązaniu z ostatnim dniem miesiąca następującego po tym, w którym oświadczenie dotarło do przedsiębiorstwa energetycznego. W oświadczeniu można jednak wskazać późniejszy termin rozwiązania umowy.

- zawrzeć umowę o świadczenie usługi dystrybucji;

ZAPAMIĘTAJ

Po wypowiedzeniu umowy kompleksowej, oprócz nowej umowy sprzedaży z wybranym sprzedawcą, zawierasz taką o świadczenie usług dystrybucji (wchodzi w życie z dniem rozwiązania umowy kompleksowej). Nową można zawrzeć na czas nieokreślony. W takim przypadku nie jest konieczne wypowiadanie i ponowne jej zawieranie przy kolejnych zmianach sprzedawców.

- poinformować operatora systemu dystrybucyjnego o zawarciu umowy sprzedaży z nowym sprzedawcą - zgłoszenie odbywa się z wykorzystaniem formularza udostępnianego przez operatora systemu dystrybucyjnego;
- dostosować liczniki prądu (jeśli trzeba) - w zależności od wielkości zużycia energii zmiana sprzedawcy może wymagać dostosowania układu pomiarowo-rozliczeniowego. Koszty te ponosi właściciel układu, którym w przypadku odbiorców w gospodarstwie domowym jest operator systemu dystrybucyjnego;
- dokonać odczytu licznika i rozliczyć się z dotychczasowym sprzedawcą.

WAŻNE

W przypadku liczników bez transmisji danych odczyt taki może być opóźniony, ale nie powinien nastąpić później niż w ciągu pięciu dni roboczych po zmianie sprzedawcy. Stan licznika na dzień zmiany operator przekazuje dotychczasowemu oraz nowemu dostawcy - na tej podstawie dokonywane jest rozliczenie końcowe.

2. Zmian może też dokonać w Twoim imieniu nowy sprzedawca energii - jeśli udzielisz mu takiego pełnomocnictwa. Wtedy jako odbiorca musisz jedynie:

- dokonać wyboru sprzedawcy i zawrzeć umowę sprzedaży - przy podpisywaniu umowy upoważniasz nowego sprzedawcę do reprezentowania Cię przed operatorem systemu dystrybucyjnego oraz przed dotychczasowym sprzedawcą. W tym przypadku nowy dostawca - w Twoim imieniu - dokonuje niezbędnych formalności. To znaczy wypowiada umowę dotychczasowemu sprzedawcy oraz zawiera (o ile to konieczne) umowę o świadczenie usług dystrybucji z operatorem systemu dystrybucyjnego;
- dokonać odczytu licznika i rozliczyć się z dotychczasowym sprzedawcą.

KOLEJNA ZMIANA

Jeśli po zmianie sprzedawcy energii elektrycznej nie jesteś zadowolony, możesz znów bezpłatnie zmienić dostawcę lub wrócić do poprzedniego. W takiej sytuacji procedura jest krótsza i prostsza niż przy pierwszej zmianie. W takim przypadku:

- nie jest konieczne zawarcie nowej umowy o świadczenie usług dystrybucji - obowiązuje dotychczasowa, zawarta przy pierwszej zmianie sprzedawcy;
- nie ma potrzeby dostosowywania układów pomiarowo-rozliczeniowych (liczników), gdyż zostały dostosowane przy pierwszej zmianie.

OBOWIĄZKI DOSTAWCY

1. Nie może stosować mylących metod sprzedaży - na przykład rozpowszechniać nieprawdziwych lub wprowadzających w błąd wiadomości o swoim lub innym przedsiębiorstwie.

2. Musi przedstawić nam ogólne warunki umowy jasnym i zrozumiałym językiem, podając m.in.:

- cenę energii elektrycznej (stosowaną w rozliczeniach);
- rzeczywiste zużycie i koszt zaopatrzenia w energię elektryczną (podawane w przyjętych przedziałach czasowych).

WAŻNE

Nowy dostawca ma obowiązek zawrzeć umowę z każdym odbiorcą na takich samych warunkach, jak z innymi. Rozróżnienie kategorii odbiorców powinno być uzasadnione w obiektywny i przejrzysty sposób, na przykład według przynależności do określonej grupy taryfowej.

3. Ponadto sprzedawca musi zawiadamiać w sposób przejrzysty i zrozumiały o:

- każdym zamiarze wprowadzenia zmian do umowy;
- przy tej okazji poinformować o tym, że jeśli nie zaakceptujemy nowych warunków, możemy wypowiedzieć umowę.

4. Umowa musi określać m.in.:

- nazwę i adres sprzedawcy energii elektrycznej;
- sposób uzyskiwania aktualnych informacji na temat cen energii elektrycznej;
- okres obowiązywania, warunki jej przedłużania i wygaśnięcia;
- wszelkie ustalenia dotyczące rekompensat, które mają zastosowanie w przypadku, gdy nie są spełnione standardy jakości usług zagwarantowane w umowie.

WIĘCEJ INFORMACJI

We wszystkich oddziałach Urzędu Regulacji Energetyki działają infolinie, dzięki którym można uzyskać informacje o uprawnieniach i dowiedzieć się jak, krok po kroku, dokonać zmiany sprzedawcy prądu.

Numery infolinii: • Gdańsk tel. 58 340 90 13 (lub końcówki: 76, 77, 03) • Katowice 32 258 76 91 • Kraków 12 638 07 91 • Lublin 81 743 92 94 wewnętrzny 397 • Łódź 42 639 24 40 • Poznań 61 833 15 91 • Szczecin 91 431 69 61 • Warszawa 22 101 41 57 • Wrocław 71 780 38 20.

UWAGA

Jeśli ktoś zmienił sprzedawcę, nawet wielokrotnie, i nadal nie jest zadowolony, ma prawo wrócić do swojego „pierwszego" dostawcy. Ten ma obowiązek zawrzeć z nim umowę.

Irena Boguszewska

GAZETA WSPÓŁCZESNA
WSPOLCZESNA.pl

Autor zadań: HELLES

1. Wirówka panoramiczna

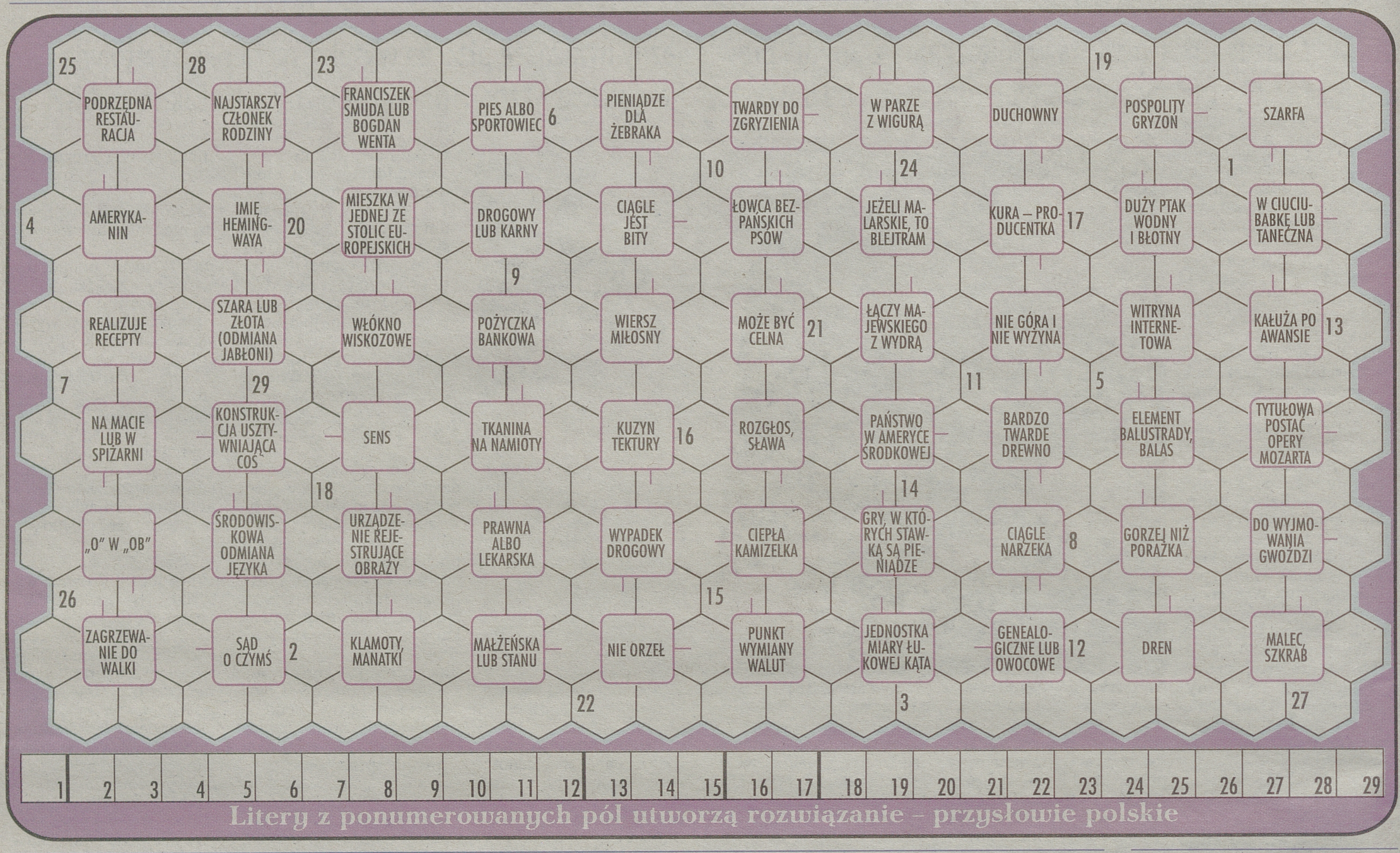

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie – przysłowie polskie

2. Krzyżówka zygzakowata

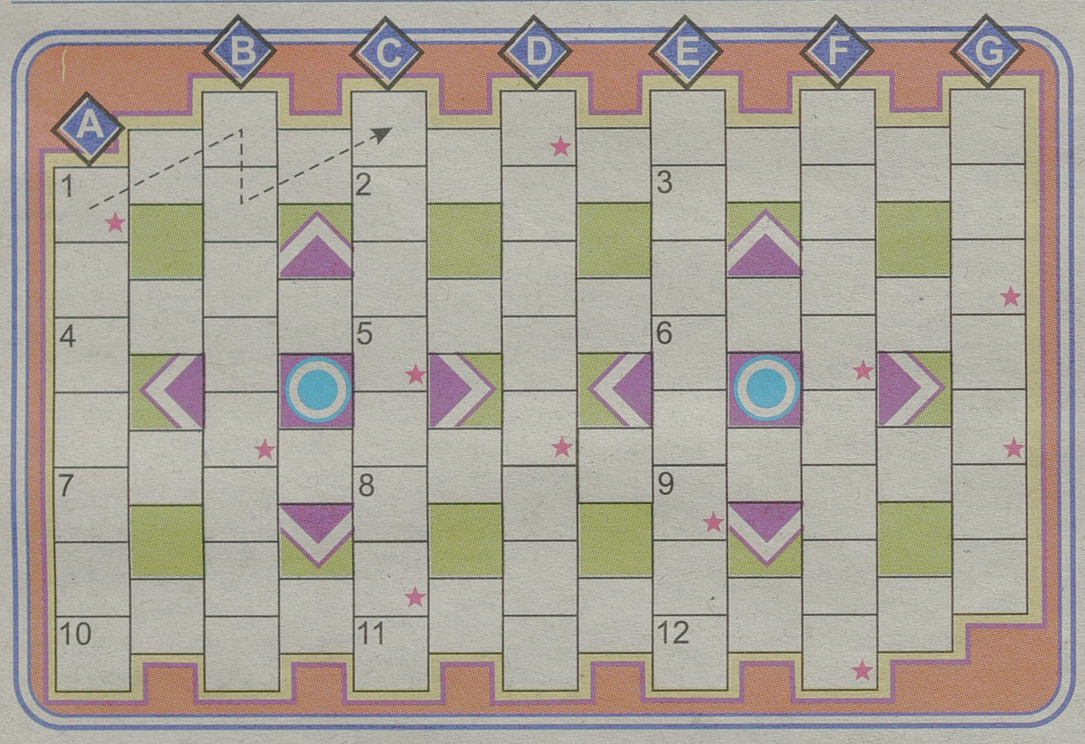

Zygzakowaty kierunek wpisywania przedstawiono w poz. 1. Litery w polach z gwiazdką, czytane rzędami, dadzą rozwiązanie.

ZYGZAKOWATO: 1) wklęsły wzór wykonany przez wgniatanie formy w dany materiał, 2) wybieg, wymówka, 3) amerykański rzeźbiarz, malarz i grafik, polskiego pochodzenia (z liter wyrazu kosarz), 4) typ łodzi regatowej, 5) pole ostrzyżone na jeża, 6) mówi dłużej niż inni, 7) całokształt zmian budowy oraz własności metalu lub stopu, powstałych w wyniku odkształcenia plastycznego na zimno, 8) termin z filozofii indyjskiej, 9) ciągnie wilka do lasu, 10) tkanina Magdaleny Abakanowicz, 11) zajęcie krośniarza, 12) placek pszenny.

PIONOWO: A) nić do wyrobu dzianin, wyszywania itp., B) taki, jak tabaka w rogu, C) księga dużego formatu, D) imię Zimermana, pianisty polskiego, E) przylaszczka, F) nic po tytule, gdy w niej pusto, G) straganiarz.

3. Biała krzyżówka

Litery w polach z gwiazdką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

POZIOMO:
1) słodkie maleństwo, 6) kraina na Słowacji i w Polsce, 7) inaczej mahometanizm, 8) liturgiczna albo graficzna, 9) „zakichane" państwo, 10) taczka dwukołowa.

PIONOWO:
1) pole do popisu dla Roberta Lewandowskiego lub Lionela Messsiego, 2) poczet, świta, 3) substancja stosowana do wyrobu gumy do żucia, 4) hinduistyczne wcielenie bóstwa, 5) model łady.

4. Krzyżówka mozaikowa

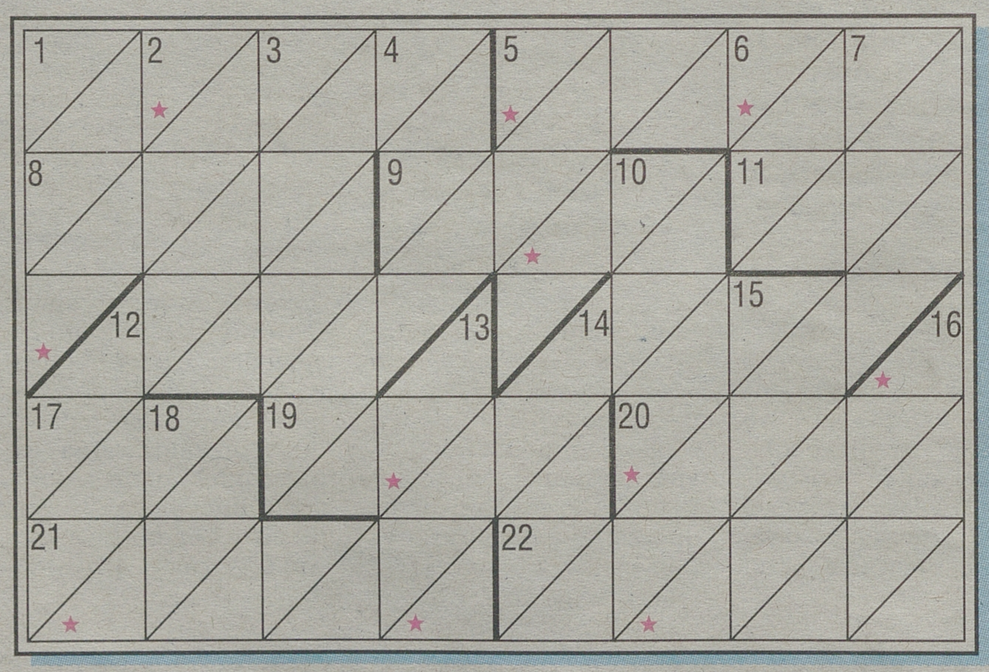

Litery w polach z gwiazdką, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

POZIOMO: 1) prowizoryczny szew, 5) jaskrawa różnica, 8) bałkański Stanisław, 9) gąsienica, 11) owoc kolokazji, 12) pojazd dalekowschodni, 14) narzędzie stolarza lub szklarza, 17) marka samochodów niemieckich, 19) alkohol etylowy, 20) architekt włoski, budowniczy kościoła i klasztoru Reformatorów w Węgrowie, 21) deskowanie, 22) Hanna, wylansowała piosenkę „Jesienny pan".

PIONOWO: 1) przemysłowa dzielnica Białegostoku, 2) biustonosz, 3) odbicie się lecącego pocisku od jakiegoś przedmiotu, 4) poetycka nazwa Francji, 5) wydatek, 6) część spłacanej należności, 7) szlakowy, 10) zbroja z łusek metalowych, 12) oszołomienie po wychyleniu kilku głębszych, 13) pora dnia, 14) łączy broń palną z kukurydzą, 15) wegetarianin, 16) leśny „stołek", 18) składnik pabialginy.

Rozwiązania zadań

1. W listopadzie jak na autostradzie. 2. Kwarantanna. 3. Barwiarka. 4. Skrzypaczka.

Kalendarz na 2013 rok

w prezencie tylko dla Prenumeratorów

- najpiękniejsze zdjęcia fotoreporterów Gazety Współczesnej
- 16 stron
- duży format (A3)
- czytelne kalendarium
- niedostępny w sprzedaży

Prenumerujesz – zyskujesz!

Kalendarz otrzymają w prezencie wszyscy, którzy zamówią prenumeratę „Gazety Współczesnej" na grudzień: zarówno aktualni jak i nowi prenumeratorzy.

Prenumeratę można zamówić najpóźniej **do 26 listopada** na cztery możliwe sposoby:

- przelewając na nasze konto kwotę 28 zł (cena pocztowej prenumeraty miesięcznej). Dane do przelewu: Media Regionalne Sp. z o.o. Oddział w Białymstoku, ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa nr konta 33 1050 0099 6557 0012 0034 9609 lub
- składając zamówienie u listonosza lub
- w każdej placówce Poczty Polskiej lub
- w Biurze Obsługi Klienta w Białymstoku przy ul. św. Mikołaja 1, tel. 85 748 95 00

GAZETA WSPÓŁCZESNA

Analizy >> Program Rozwoju Obszarów Wiejskich to nie tylko pieniądze na zakup maszyn

Fundusze unijne zmieniły rolnictwo

Zakup sprzętu do gospodarstwa agroturystycznego, wyposażenie zakładu mechaniki pojazdów czy zakup armatek przeciwgradowych – to przykłady wykorzystania funduszy z PROW.

Barbara Kociakowska
barbara.kociakowska@mediaregionalne.pl

Grat: R. Mogilewski

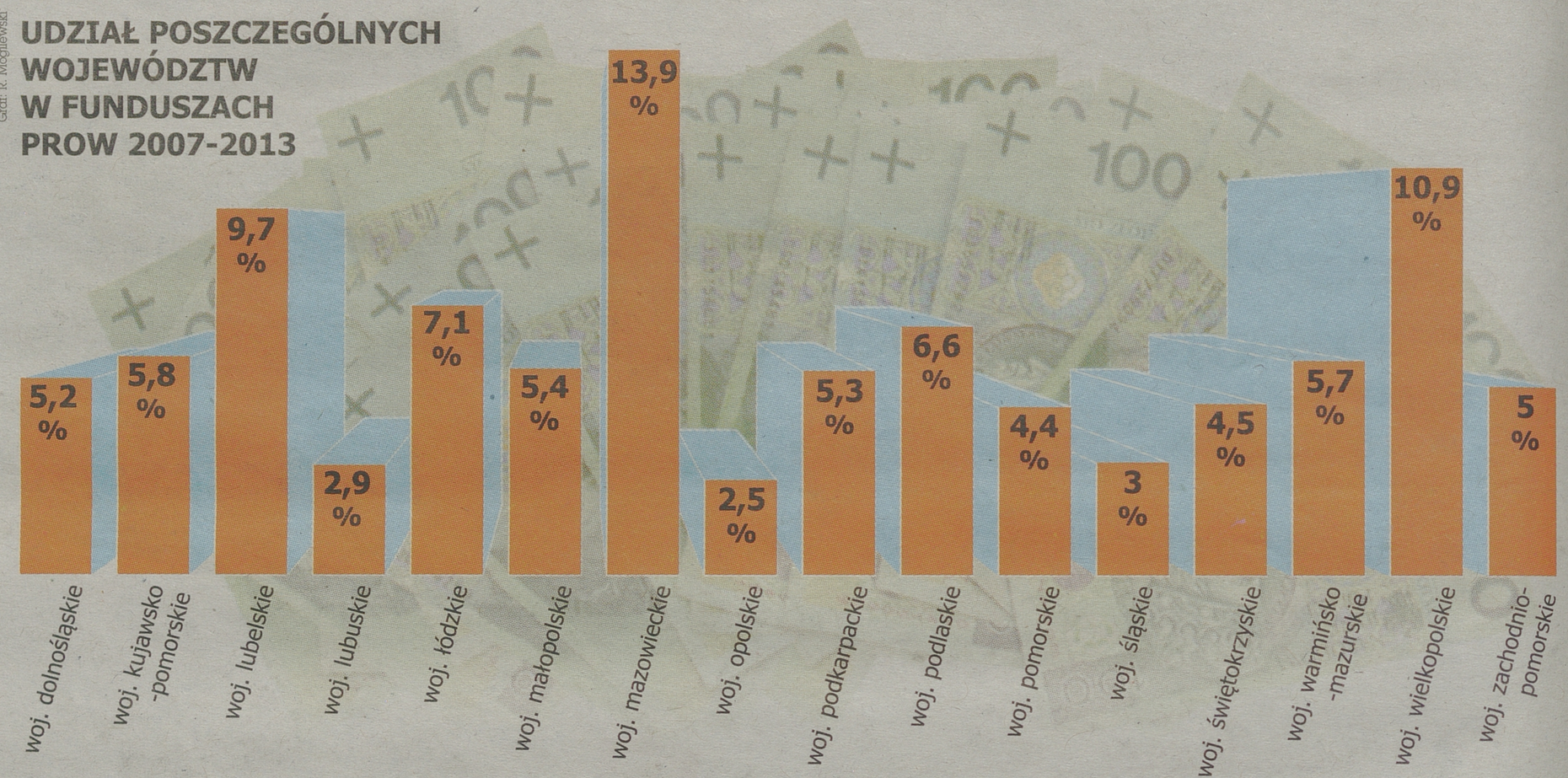

Rezultaty wykorzystania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2014 podsumowano podczas konferencji w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie. Można było przekonać się, w jak różnorodny sposób rolnicy (nie tylko ci z województwa podlaskiego) wykorzystywali pieniądze z tego programu.

Ciekawy przykład, jak można efektywnie wykorzystać unijne fundusze dał m.in. rolnik z gminy Wojciechów w powiecie lubelskim. Postanowił on zainwestować w mlekomat. Zakup i instalacja tego urządzenia kosztowała go 105 tys. zł (63 tys. zł stanowiły fundusze własne, a 42 tys. zł dofinansowanie – w tym 31,5 tys. z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich). Rolnik ten jest dostawcą mleka do OSM Krasnystaw – sprzedawał 174 tys. litrów rocznie. Za litr mleka otrzymywał średnio 1,3 zł. Teraz prawie połowę swojej produkcji – 48 tys. litrów sprzedaje w mlekomacie po cenie ponad dwukrotnie wyższej, bo po 3 zł/l. Pozwoliło to uzyskać wzrost wartości dodanej brutto gospodarstwa o 61 proc.

Inny rolnik (powiat żyrardowski) posiadający malutkie gospodarstwo o powierzchni 1,35 ha postanowił świadczyć usługi tartaczne – przecieranie kłód na bale, deski i krokwie. Zauważył on, że w okolicy jest zapotrzebowanie na tego typu usługi i stale ono rośnie. Zainwestował w tartak taśmowy oraz zestaw do regeneracji brzeszczotów. Przecinanie drewna w tartaku odbywa się za pomocą piły taśmowej, która poruszając się wzdłuż kłody drewna odcina pojedyncze elementy. Nowoczesny trak taśmowy pozwala na szybki załadunek kłód o dużych średnicach. Trak jest urządzeniem mobilnym i pozwala na wykonywanie usług u klienta.

Wartość tej inwestycji to 95,4 tys. zł (wkład własny stanowił 56,3 tys. zł, dofinansowanie 39 tys. zł, w tym z EFRROW – 29 tys. zł). Rolnik wykorzystał fundusze z programu „Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej".

Natomiast to, jak pożytecznie można wykorzystać fundusze w ramach działania Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju pokazał mieszkaniec Białowieży. Zrealizowany przez niego projekt polegał na odnowieniu domu – dachu, szalówki, okien, okiennic i drzwi. Inwestycja ta miała służyć zachowaniu i wyeksponowaniu dziedzictwa kulturowego poprzez odnowienie okiennic oraz innych ornamentów takich jak ozdobne deski osłaniające węgły, zdobienia szczytów, obramienia opasek okiennych, wykonanych wg lokalnej ciesiołki. Łączna wartość projektu wyniosła 39,8 tys. zł z czego wkład własny stanowił 14,8 tys. zł.

Natomiast rolnicy z gminy Filipów wykorzystali unijne fundusze na podniesienie standardu gospodarstwa agroturystycznego (lepsze wyposażenie pomieszczeń, zakup sprzętu turystycznego, zagospdarowanie rekreacyjne terenu). Gospodarstwo było ukierunkowane na chów trzody chlewnej, a w 2008 roku powstała w nim kwatera agroturystyczna „Miodoborze". Gospodyni na życzenie turystów organizuje w nim pokazy pieczenia regionalnego ciasta – sękacza, sporządzania domowym sposobem sera podpuszczkowego. Dzięki funduszom z PROW gospodarstwo wyposażyło cztery pokoje gościnne, cztery łazienki oraz kuchnio-jadalnię w niezbędne sprzęty. Gospodarze zakupili także stół bilardowy i tenisowy, siatkę do siatkówki, zestaw do łucznictwa, meble ogrodowe, kosiarkę do trawy, zasadzili krzewy ozdobne. Dzięki tym inwestycjom podniesiony został standard obiektu, zwiększyła się liczba miejsc noclegowych (o 9) oraz przybyło atrakcji.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2014 miał wpływ nie tylko na rolnictwo, ale i gospodarkę całego kraju. Przyczynił się m.in. do wzrostu PKB o ok. 1 proc. Wzrosły też ceny ziemi (o ponad 3 proc.), spadło zapotrzebowanie na pracę w rolnictwie oraz zatrudnienie w sektorze rolnym (o 0,7 proc.). W województwie podlaskim dzięki funduszom z PROW PKB wzrósł o 2,32 proc., a zatrudnienie w sektorze rolnym spadło o 3,1 proc.

W przeliczeniu na hektar użytków rolnych najwięcej funduszy z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2014 otrzymały województwa: mazowieckie, wielkopolskie, świętokrzyskie, małopolskie. ▲

Biznes >> Trzeba płacić podatek

Zarabiają na skupie zbóż

Przybywa coraz więcej małych punktów skupu zbóż. Tworzą je często sami rolnicy, zwłaszcza tam, gdzie gospodarstwa są rozdrobnione.

Te punkty skupu zbóż, często są w stanie zgromadzić od kilkuset do kilku tysięcy ton ziarna. Powstają one często w średnich lub większych gospodarstwach, gdzie i tak budowane są silosy na własne potrzeby, a z myślą o handlu zbożem, stawiane są po prostu większe konstrukcje.

Takie działanie polega po prostu na gromadzeniu większych partii nasion przez skup, a następnie sprzedaż po wyższej cenie na przykład firmom handlującym na dużą skalę. Kartą przetargową są właśnie większe ilości ziarna.

– Skupujemy zboże od okolicznych rolników, którzy nie są w stanie dostarczyć dużych partii. Przywożą po kilka, kilkanaście ton materiału. My sprzedajemy je z kolei na przykład firmom, które wywożą je dużymi partiami na statki – mówi Szczepan Wojdat z Rokitna, rolnik i właściciel firmy Farmer.

Przy takim biznesie trzeba pamiętać, że trzeba odprowadzić podatek dochodowy, konieczna jest waga najazdowa. Ryzyko jest również w wahaniach cen rynkowych ziarna oraz stratach, które mogą wyniknąć w trakcie przechowywania. **opr. (d)**

Krótko

▲ **Jaja drożeją** W Polsce przez miesiąc jaja podrożały o 5 proc. – do 162,4 euro/100 kg i o 1 proc. przekroczyły średnią unijną. W październiku br. średnia unijna cena sprzedaży jaj spożywczych klasy L i M wyniosła 161 euro/100 kg i była o 3,7 proc. wyższa niż we wrześniu. W skali roku i w porównaniu ze średnią z ostatnich 5 lat ceny wzrosły o 40-42 proc. W stosunku do rekordowo wysokiego poziomu z marca br. ceny były już jednak o 18 proc. niższe – poinformowała FAMMU/FAPA. W całej UE w październiku najwięcej za jaja płacono we Włoszech (243,5 euro/100 kg) i Szwecji (208 euro/100 kg).

▲ **W UE więcej mleka** Pomimo wcześniejszych spadków cen produktów mlecznych, podaż mleka rośnie. Jak wynika z najnowszych danych zaprezentowanych przez KE, łączna ilość mleka dostarczona do zakładów przetwórczych w UE w ciągu ośmiu miesięcy 2012 r. była wyższa od jej poziomu z analogicznego okresu roku 2011. Według wstępnych danych KE od stycznia do końca sierpnia bieżącego roku do unijnych mleczarni dostarczono niemal 95,2 mln ton płynnego mleka tj. o 1,24 proc. więcej niż w 2011 r. **opr. (d)**

Rynki >> Eksport się rozwija

Poszukują naszego ziarna

Coraz większe jest zainteresowanie polskim ziarnem, zwłaszcza, że jego ceny należą do najniższych w Europie. W lipcu i sierpniu wywieziono z kraju prawie 500 tys. ton ziarna, w tym ponad 250 tys. ton pszenicy i ponad 80 tys. ton jęczmienia, a więc więcej niż w całym I półroczu 2012 r. – mówi Marcin Krzemiński z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Raporcie rolnym.

W dwóch pierwszych miesiącach nowego sezonu zmniejszył się import ziarna i nie przekroczył 160 tys. t (głównie pszenicy i kukurydzy), podczas gdy w maju było to trzykrotnie więcej. – Ceny pszenicy, kukurydzy i jęczmienia na świecie utrzymują się na wysokim poziomie, ale jak dotąd nie wystąpiła wyraźna tendencja wzrostowa, a kukurydza nawet trochę potaniała. Podobne tendencje występują w Europie – informuje Krzemiński.

W Polsce obecnie cena pszenicy konsumpcyjnej wzrasta i tona ziarna netto kosztuje ponad 1000 zł. Inne gatunki zbóż też drożeją. Ceny są wyższe niż przed rokiem. Na początku zbiorów kukurydzy wystąpił przejściowy spadek cen, ale powinny one powrócić do poprzedniego poziomu. Sytuacja cenowa w tym sezonie będzie bardziej napięta z uwagi na spadek zbiorów zbóż i zużycie bieżące przewyższające zbiory. **opr. (d)**

Badania >> 42 proc. powierzchni użytków zielonych w woj. podlaskim wymaga wapnowania

Jesienne zabiegi – najlepsze efekty

Teraz jest najlepszy okres na wapnowanie użytków zielonych – mówi Jan Grabowski z Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. Mamy na to czas jeszcze do końca listopada.

Barbara Kociakowska
barbara.kociakowska@mediareginalne.pl

Jak dodaje, w grudniu wapnowanie użytków zielonych nie będzie już możliwe, bo nie zezwalają na to przepisy dotyczące dobrej praktyki rolnej.

A wapnowanie jest bardzo ważne, gdyż województwo podlaskie należy do regionów, w których jest najwięcej gleb zakwaszonych. Badania gleb wykonane przez OSCH-R w Białymstoku w latach 2008-2011 na terenie województwa podlaskiego (na 123 tys. hektarów użytków rolnych) wskazują, że przeważająca ich część – aż 61 proc. badanych gleb – ma nieuregulowany odczyn i wymaga wapnowania.

Na użytkach zielonych sytuacja jest tylko nieco lepsza. Tutaj poprawy odczynu wymaga 42 proc. przebadanej powierzchni (badaniami zostało objętych 23,8 tys. ha).

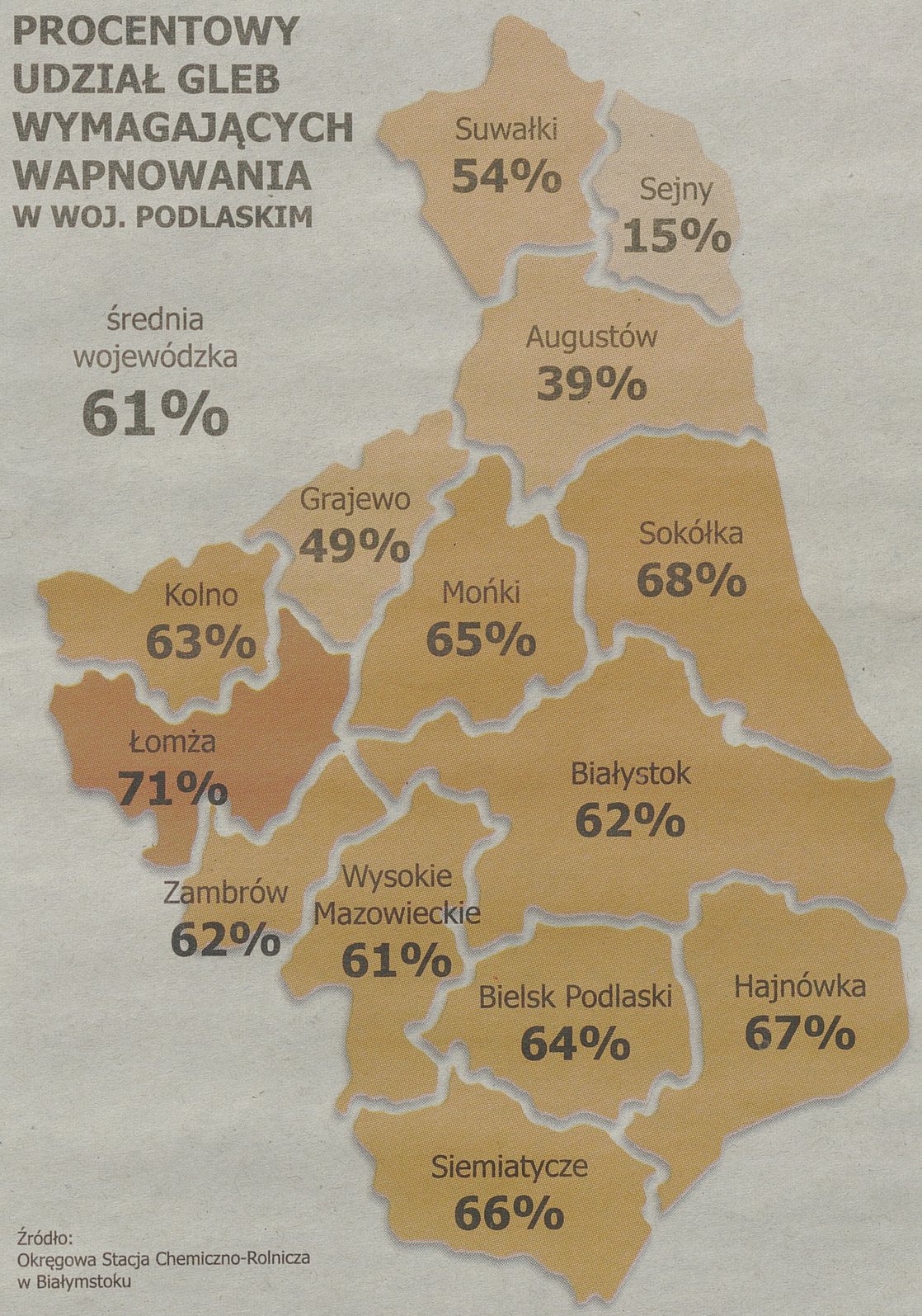

Źródło: Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Białymstoku

Gdzie warto wapnować

– Uwzględniając intensyfikację chowu bydła i związane z tym poszukiwanie przez rolników możliwości zabezpieczenia bazy paszowej, jest to zagadnienie mające duże znaczenie w wielu gospodarstwach – dodaje przedstawiciel stacji.

Z badań wynika, że wapnowania wymagają przeważnie użytki zielone położone na glebach mineralnych lekkich i średnich o pH poniżej 5,5. Są to przeważnie gleby położone w dolinach rzecznych w siedliskach grądowych (nie zalewanych) oraz w siedliskach śródpolnych. Dawki wapna na te użytki wynoszą od 0,5 do 3,0 ton CaO/ha. Zalecane dawki wapna należy uzależnić od pH oraz od zawartości węgla organicznego lub zastosować dawkę wapna podaną przez okręgową stację chemiczno-rolniczą przy wynikach badań.

– Jeśli nie dysponujemy wynikami badań, to należy przyjąć zasadę, że lepiej jest zastosować mniejszą dawkę wapna, następnie po roku sprawdzić stan odczynu i jeśli pH nadal będzie za niskie, powtórzyć zabieg wapnowania podobną dawką – tłumaczy Jan Grabowski. – Takie działanie zapobiegnie przyśpieszonemu rozkładowi materii organicznej.

Nie wszędzie ten zabieg jest wskazany

Nie wszystkie gleby można jednak wapnować. Gleby mineralne ciężkie o pH powyżej 5,5 i gleby organiczno-mineralne o pH powyżej 5,0 nie powinny być wapnowane. Nie wapnujemy również gleb organicznych, gleb na terenach pobagiennych oraz torfów niskich, zasobnych w wapń. Konieczne jest natomiast wapnowanie trwałych użytków zielonych na glebach organicznych o odczynie bardzo kwaśnym i kwaśnym – pH poniżej 5,0. Są to przeważnie torfy przejściowe i sporadycznie torfy niskie.

Jak dodaje specjalista z OSChR, wapnowania użytków zielonych, występujących w województwie podlaskim powinno dokonywać się wyłącznie wapnem węglanowym, ponieważ wapno tlenkowe może uszkadzać porost na użytku zielonym. Przy jednoczesnym niedoborze magnezu wskazane jest zastosowanie wapna magnezowo-węglanowego.

Lepiej jesienią

Uwzględniając specyfikę użytków zielonych (powierzchniowe stosowanie nawozu na darń), zabieg ich wapnowania można przeprowadzać tylko w okresie pozawegetacyjnym, czyli późną jesienią lub przedwiośniem.

– Termin późnojesienny jest bardziej zalecany, ponieważ czas, jaki upływa od wapnowania do zamarznięcia gleby i następnie do ruszenia wegetacji, powoduje wmycie wapna do gleby i przyśpieszenie jej odkwaszania – tłumaczy Jan Grabowski. – Tym samym sprawia, że działanie wapna uwidacznia się szybciej.

Wapnując użytki zielone późną jesienią zapobiegamy ujemnym skutkom zakwaszenia, takim jak: zanikanie wartościowych gatunków traw oraz – bardzo ważnych w poroście – ziół. Unikamy też nadmiernego rozrostu gatunków tolerujących zakwaszenie oraz chwastów.

– W sumie pozwala to uniknąć obniżenia wartości pokarmowej paszy dla bydła – dodaje specjalista z Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolniczej. – Zwiększa się też plonotwórcze działanie gleby poprzez wstrzymanie procesu dalszego zakwaszania, zwiększanie przyswajalności składników pokarmowych (zwłaszcza fosforu), zmniejszenie ilości trujących dla roślin jonów glinu i manganu.

To ważne

Zabiegu wapnowania nie należy łączyć ze stosowaniem gnojowicy, gnojówki i obornika oraz ze stosowaniem nawozów mineralnych zawierających azot w formie amonowej. Dlatego też listopad jest najlepszym terminem na przeprowadzenie wapnowania użytków zielonych.

promocja

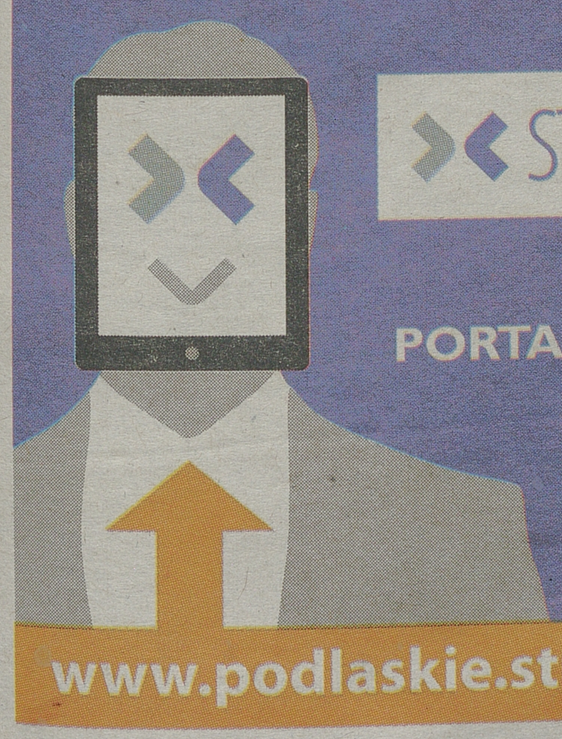

Poznaj Strefę Biznesu i wygraj tablet

Biznes, przedsiębiorczość, handel, usługi, finanse, giełda, rynek pracy to tylko kilka przykładowych pojęć, które kryją się w słowie gospodarka. Opisz mocną stronę gospodarki Twojego regionu i wygraj tablet.

Strefa Biznesu to portal gospodarczy z informacjami o lokalnym biznesie, ważnych, wydarzeniach gospodarczych, poradami dotyczącymi oszczędzania i inwestowania oraz prawa i podatków. Strefa Biznesu zawiera bezpłatną bazę dokumentów do pobrania oraz codziennie aktualizowaną listę przetargów i komunikatów. W portalu publikowane są artykuły, galerie i filmy.

KONKURS

Napisz, jaka jest najmocniejsza strona gospodarki Twojego regionu. Swoją odpowiedź uzasadnij w jednym zdaniu i wyślij na adres konkurs@strefabiznesu.pl. Najciekawsza odpowiedź zostanie nagrodzona tabletem. Przewidujemy również 2 wyróżnienia, które nagrodzimy pendrivem. Zgłoszenia można przesyłać od 7 do 30 listopada. Ogłoszenie wyników w dniu 6 grudnia, zwycięzców powiadomimy mailem.

Jak zdobyć tablet? Tylko kilka prostych kroków dzieli Cię od wygranej!
1. Zarejestruj się na stronie www.podlaskie.strefabiznesu.pl.
   Rejestracja jest prosta:
   - kliknij w zarejestruj się, które znajduje się w prawym górnym rogu na stronie www.podlaskie.strefabiznesu.pl,
   - uzupełnij wymagane pola w formularzu rejestracyjnym i zaznacz wymagane oświadczenia,
   - kliknij utwórz nowe konto,
   - otrzymasz maila z linkiem aktywacyjnym (link należy aktywować),
   - zaloguj się używając swojego loginu i hasła.
2. Następnie wyślij odpowiedź na adres: konkurs@strefabiznesu.pl.
3. Pamiętaj, aby wpisać w temacie maila swój region, login wybrany podczas rejestracji.
   W treści maila wpisz swoją odpowiedź, imię i nazwisko.

Regulamin dostępny na stronie **www.podlaskie.strefabiznesu.pl**

Aktualności >> Zbiory jabłek w tym roku w Polsce są bardzo wysokie

Stawiają na Wschód i liczą na rekord

Rosja i Ukraina to kluczowe eksportowe rynki dla polskich sadowników. Dlatego właśnie w tych krajach ruszyła kampania promująca polskie jabłka.

Barbara Kociakowska
barbara.kociakowska@prasapodlaska.pl

Za kilogram jabłek sprzedawanych do Rosji sadownicy otrzymują teraz 80-85 gr – a maksymalnie złotówkę

Fot. M. Kaczanowski

Kampania informacyjno-promocyjna „Jabłka każdego dnia", prowadzona jest wielotorowo: w mediach, na targach żywności, w supermarketach i klubach fitness.

Już teraz szacuje się, że do tych krajów trafia około 90 proc. polskich jabłek wysyłanych na eksport. A sadownicy mają nadzieję, że tegoroczny eksport w kierunku wschodnim będzie rekordowy. Dlaczego?

– Jednym z powodów są rekordowe zbiory jabłek – tłumaczy Jarosław Kusznieruk, właściciel sadów w Folwarkach Tylwickich (gm. Zabłudów). – Natomiast w całej Europie w tym roku jabłek brakuje.

Na przykład zbiory jabłek w Holandii czy Belgii są o 30 proc. niższe niż przed rokiem.

– Tak więc Rosjanie są w tym roku skazani na eksport z Polski – dodaje Kusznieruk.

Jabłka z każdej strony

W ramach kampanii „Jabłka każdego dnia" w Rosji i na Ukrainie zaczęło pojawiać się dużo informacji o zaletach spożywania jabłek, a także o tym, że jest to produkt bezpieczny i wysokiej jakości (jako wytwarzany w Unii Europejskiej). Jabłka są promowane na targach branżowych, a akcje promocyjne prowadzone są w największych sieciach supermarketów, w zakładach zbiorowego żywienia, a także na siłowniach i klubach fitness. Publikowane są też artykuły promocyjne i reklamy w prasie biznesowej, konsumenckiej oraz w czasopismach dotyczących zdrowego stylu życia, mody i urody.

Warto wiedzieć

Według szacunków Polskiego Związku Sadowników w ostatnich latach Rosja i Ukraina kupowały od nas ok. 600-700 tys. ton jabłek rocznie. Jabłka pochodzące z polskich sadów stanowią około 60-70 proc. owoców importowanych przez te kraje.

Polski program „Jabłka każdego dnia" promujący jabłka na rynku Rosji i Ukrainy został zaakceptowany przez Komisję Europejską (zgłosił go Związek Sadowników RP). Budżet tego projektu wynosi 4 mln zł (50 proc. kosztów pokrywa KE, 30 proc. stanowi wsparcie krajowe, a 20 proc. tzw. udział własny – z Funduszu Promocji Owoców i Warzyw). Na promocję jabłek w Rosji przeznaczonych zostanie 75 proc. funduszy, a 25 proc. – na akcje informacyjno-promocyjne na Ukrainie. Program realizowany będzie aż przez trzy lata.

– Takie akcje są potrzebne – Jarosław Kusznieruk nie ma co do tego wątpliwości. – Sprzedajemy tam dużo jabłek, a chcemy sprzedawać jeszcze więcej. A rynki wschodnie to nasza przyszłość.

Spożycie owoców będzie rosło

Przede wszystkim są to rynki bliskie – zwłaszcza dla podlaskich sadowników. Poza tym bardzo chłonne, a do tego perspektywiczne.

– Spożycie jabłek w Rosji będzie systematycznie rosnąć – zauważa sadownik z Folwarków Tylwickich.

Bo, jak zauważa, w miarę poprawy stopy życiowej, bogacące się społeczeństwo będzie spożywać więcej owoców. Widać to już chociażby na przykładzie Chin, które do tej pory „zalewały" Europę swoim koncentratem z jabłek. Kiedy zaczęła się poprawiać stopa życiowa Chińczyków, eksport ich koncentratu do Europy zaczął spadać.

Nie muszą czekać do stycznia

Podlascy sadownicy już zaczęli sprzedawać swoje jabłka do Rosji. W tym roku eksport ruszył więc wcześniej (w poprzednich sezonach ze względu na wysokie cła sprzedaż w tym kierunku rozpoczynała się w styczniu).

– Może na razie ceny nie są oszołamiające, ale nie są też jakieś strasznie niskie – mówi Jarosław Kusznieruk.

Za kilogram jabłek sprzedawanych do Rosji sadownicy otrzymują 80-85 gr – maksymalnie złotówkę. Dla porównania – na rynku krajowym, w sprzedaży hurtowej za kilogram ładnych jabłek można otrzymać 1,20 zł. Jednak, jak podkreślają właściciele sadów, sprzedaż na eksport wymaga mniejszego nakładu pracy niż na rynek krajowy. Jednorazowo przygotowuje się bowiem większe partie towaru, nie trzeba rozwozić owoców do sklepów. Odchodzi też problem opakowań zwrotnych. ▲

Dotacje >> Jak zapewniają specjaliści, sprawna instalacja zapewnia 60 proc. zapotrzebowania na energię

Dopłaty do kredytu na zakup i montaż kolektorów słonecznych do wzięcia

Wzrasta liczba składanych wniosków o wypłatę dotacji z tytułu zakupu oraz instalacji solarów. Wnioskodawcy mogą ubiegać się o 45-procentową dopłatę. Dotychczas z programu skorzystało prawie dwadzieścia dziewięć tysięcy wnioskodawców, a średnia kwota dofinansowania wyniosła 6 570 zł.

Zainteresowanie dotacjami na systemy solarne przerosło oczekiwania Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Na początku w budżecie projektu przewidziano 300 milionów złotych, ale w związku z bardzo dużą ilością wniosków, zarząd funduszu podjął decyzję o zwiększeniu funduszy o kolejne 150 milionów złotych.

Program dopłaty do kredytu na zakup i montaż kolektorów słonecznych rozpoczął się w połowie 2010 roku. Do wykorzystania w latach 2010-2015 przeznaczono pierwotnie kwotę 300 milionów złotych. Od początku program cieszy się ogromnym zainteresowaniem – aż 28,8 tys. beneficjentów otrzymało dopłaty o łącznej wysokości ponad 190 milionów złotych.

Z miesiąca na miesiąc liczba składanych wniosków o wypłatę dotacji rośnie. W związku z dużym zainteresowaniu, zaplanowany budżet zostałby wyczerpany na początku 2013 roku. Dlatego też zarząd funduszu podjął decyzję o zwiększeniu funduszy przeznaczonych na program o 150 mln zł, tj. do 450 mln zł. Wnioski o dotację można składać do końca 2014 roku.

Kolektory słoneczne to urządzenia pozwalające przetwarzać promieniowanie słoneczne w energię cieplną i następnie przeznaczyć ją do ogrzewania wody użytkowej oraz pomieszczeń.

– Na przykład już 1,5 mkw powierzchni kolektorów słonecznych Braas dla 1 osoby pozwala zredukować koszty podgrzewania ciepłej wody w skali roku o ponad 60 proc. W miesiącach letnich system wysokowydajnych solarów może podgrzać nawet 100 proc. ciepłej wody zużywanej w gospodarstwie domowym. W kontekście wciąż drożejących cen energii, jest to bardzo korzystne rozwiązanie – mówi Łukasz Grzywacz, z firmy Monier Braas.

Aby uzyskać dotację, wnioskodawca składa w odpowiednim banku wniosek o dopłatę wraz z wnioskiem o kredyt. Następnie, po zawarciu umowy kredytowej oraz pisemnej umowy z wykonawcą, przedkłada się w banku faktury. Po ukończeniu realizacji kredytobiorca i wykonawca sporządzają protokół końcowego odbioru i przekazania do eksploatacji oraz składają w banku odpowiednie dokumenty. Najpóźniej do dwóch miesięcy od otrzymania wszystkich niezbędnych dokumentów, fundusz wpłaca na rachunek banku dotację, wynoszącą do 45 proc. całej inwestycji. Dotychczas było to średnio 6 570 zł. Należy jednak pamiętać, że od uzyskanej kwoty trzeba jeszcze odprowadzić podatek.

Akcja skierowana jest do gospodarstw domowych i wspólnot mieszkaniowych, z wyjątkiem właścicieli budynków podłączonych do miejskiej sieci cieplnej z gorącą wodą. Dokumenty można składać do końca 2014 roku.

Jak zapewniają specjaliści, sprawna instalacja zapewnia 60 proc. zapotrzebowania na energię i o tyle samo zmniejsza rachunki. Im droższe paliwo (gaz ziemny, gaz płynny, olej opałowy, energia elektryczna) i większe zapotrzebowanie na wodę, tym inwestycja zwraca się szybciej. Średnio następuje to po czterech, pięciu latach, w przypadku gdy woda podgrzewana jest przez energię elektryczną.

opr. (d)

Eksport >>

Problemy fitosanitarne

Ceny ziemniaków w Polsce są bardzo niskie, zwłaszcza w porównaniu z ich poziomem w Europie Zachodniej. Moglibyśmy na tym zarobić, ale w zwiększeniu eksportu przeszkadzają problemy fitosanitarne.

W naszym kraju mimo że ceny ziemniaków w ostatnich dwóch miesiącach poszły w górę, to i tak są one bardzo niskie. We wrześniu średni poziom cen skupu ziemniaków wyniósł 26,9 zł/dt i był o 6,6 proc. wyższy w porównaniu z analogicznym okresem w 2011 r. Średni poziom cen ziemniaków na rynkach hurtowych wyniósł 36 zł/dt, a w październiku wzrósł do 38 zł/dt – poinformował IERiGŻ. **opr. (d)**

Test >> Zalety Opla Mokki to nowoczesna sylwetka i przestronne wnętrze

Terenówka do miasta

Fot. M. Kaczanowski

Zawieszenie Opla Mokki pochodzi z rodzinnej Zafiry, a hamulce z Astry. Auto ma zwartą sylwetkę, wielkie reflektory i masywne nadkola.

Fot. M. Kaczanowski

Mokkę skonstruowano na tej samej płycie podłogowej, co małego Chevroleta Sparka czy Opla Adama

Opel Mokka tak jak kawa, od której czerpie nazwę, łączy kilka składników: zwrotność małego auta, wnętrze kompaktu i wygląd SUV-a.

Nowy model Opla to SUV, czyli skrzyżowanie auta terenowego i limuzyny, tylko że o wymiarach samochodu miejskiego. Mokka ma zaledwie 4,28 m długości, ale jest wysoka (1,64 m) i dość szeroka (1,77 m). Mimo to ma proporcjonalne nadwozie i wygląda naprawdę dobrze. W kabinie ani z przodu, ani z tyłu nie brakuje też miejsca. Niezbyt duży jest za to bagażnik – ma 356 l pojemności.

Jeździliśmy Mokką z silnikiem benzynowym 1.4 turbo i napędem na obie osie. Dostępna jest także jednostka benzynowa 1.6 115 KM i wysokoprężna 1.7 130 KM. Turbodoładowany silnik naszego Opla miał 140 KM mocy i 200 Nm maks. momentu obrotowego.

W połączeniu z sześciobiegową skrzynią ręczną pozwalało to na sprawną jazdę. Trzeba było jednak utrzymywać wysokie obroty, co odbijało się na spalaniu. W naszym teście wyniosło ono 7,9 l/100 km, o półtora litra benzyny więcej niż obiecuje producent. Zawieszenie Mokki jest twarde. Sprawdza się to w szybkich zakrętach, ale na poprzecznych nierównościach krótkie auto lekko podskakuje.

Ceny Mokki zaczynają się od 67.900 zł za auto z silnikiem 1.6 i przednim napędem. Za Opla z jednostką 1.4 turbo i napędem 4x4 trzeba zapłacić co najmniej 88.500 zł. Diesel jest o 300 zł droższy.

Standardem jest m.in. układ stabilizacji toru jazdy, ABS, komplet poduszek i kurtyn powietrznych, a z mocniejszymi silnikami także klimatyzacja.

Cenę testowanego auta do ponad 100 tys. zł podnosiła m.in. nawigacja GPS, reflektory doświetlające zakręty i kamera rozpoznająca znaki drogowe i pokazująca ich treść na desce rozdzielczej. Ten ostatni gadżet przydaje się na polskich drogach.

Nissan Juke jest tańszy o kilka tysięcy złotych, ale napęd 4x4 pojawia się tylko w najmocniejszej wersji. Nieco większa od Mokki Skoda Yeti kosztuje podobnie jak Opel.

(ppu)

Fot. M. Kaczanowski

Jakość wykończenia wnętrza nie budzi zastrzeżeń, ale obsługa nawigacji wymaga przyzwyczajenia

Aktualności >> Kolejne motoryzacyjne nowości na 2013 r.

Nie będą drogo kosztowały

Citroen C-elysee i Peugeot 301 to bliźniacze modele, przygotowane przez koncern PSA. Mają to być stosunkowo tanie sedany z przestronnym nadwoziem. Ma ono sporą długość (4,44 m). Duży jest też bagażnik o pojemności 506 l.

Do wyboru będą dwa silniki benzynowe z układem zmiennych faz rozrządu (trzycylindrowy 1.2 VTi 72 KM i czterocylindrowy 1.6 VTi 115 KM) oraz jeden wysokoprężny (czterocylindrowy 1.6 HDi 90 KM). Ceny obu modeli są takie same – zaczynają się od 39.900 zł za auta z silnikiem 1.2. Diesel jest droższy o 10.000 zł, a mocniejsza wersja benzynowa kosztuje 51.400 zł. **(dko)**

Fot. Citroen

Nowe auta pojawią się w salonach na początku przyszłego roku. Na zdjęciu Citroen C-elysee.

reklama

Autoryzowany Serwis
ŠKODA
- blacharnia i lakiernia
- serwis mechaniczny
- oryginalne części i akcesoria
TOP AUTO, Krupniki 25
www.topauto.com.pl , tel. (85) 671 20 06

Krótko

▲ **Ostatni dzwonek, by zrobić motocyklowe prawo jazdy na starych zasadach.** W Wojewódzkich Ośrodkach Ruchu Drogowego ustawiają się kolejki chętnych po prawo jazdy kategorii A1 i A. Przyszli motocykliści muszą się spieszyć, bo większość ośrodków kończy egzaminy praktyczne na jednośladach z początkiem grudnia. Tymczasem już od 19 stycznia 2013 r. egzaminy na prawo jazdy będą trudniejsze. Pojawią się nowe testy na wszystkie kategorie. Motocykliści będą mieli też dodatkowe zadania na placu. **(mwe)**

▲ **Trzecia generacja Fiata Pandy z napędem na obie osie.** Najmniejszy model włoskiej firmy w terenowej wersji ma stały napęd 4x4, 16 cm prześwitu, a pod maską turbodiesla 1.3 Multijet o mocy 75 KM i 190 Nm maks. momentu obrotowego. Ceny zaczynają się od 59.990 zł. **(dko)**

▲ **Skoda Rapid już w sprzedaży.** Nowy model z Czech jest nieco mniejszy od kompaktowej Octavii. Ma pięcioro drzwi i bagażnik o pojemności 550 l. Ceny startują od 47.950 zł za auto z benzynowym silnikiem 1.2 75 KM. **(dko)**

▲ **Kontrowersyjne pomysły na zmiany w kodeksie drogowym.** Najwięcej emocji budzi propozycja, by zobowiązać właścicieli aut do ewidencjonowania wykorzystywania ich samochodów. Chodzi o to, by utrudnić życie kierowcom często łamiącym przepisy. Bronią się oni przed przekroczeniem limitu punktów karnych, twierdząc, że to inna osoba kierowała w momencie zrobienia zdjęcia przez fotoradar. Posłowie z parlamentarnego zespołu ds. bezpieczeństwa drogowego chcą też ograniczyć liczbę wypadków z udziałem rowerzystów. Cykliści mieliby zatrzymywać się przed wjazdem na jezdnię nawet, gdy mają zielone światło. **(dko)**

autopromocja

reklama

KASACJA POJAZDÓW
tel. 500 813 500
WYSOKIE CENY
Zaświadczenie o kasacji i odbiór auta gratis

Eksploatacja >> Przypominamy, jakie podzespoły auta skontrolować przed nadejściem mrozów

Sprawdź przed zimą

Fot. P. Walczak

Niesprawne świece żarowe czy alternator spowodują kłopoty z odpaleniem silnika. Stan tych elementów sprawdza się specjalnym miernikiem.

Fot. P. Walczak

Światła należy ustawić dla bezpieczeństwa, aby nie oślepiać innych kierowców i dobrze oświetlać drogę podczas jazdy w nocy

Nawet zadbany samochód wymaga przeglądu przed zimą. Trzeba go wykonać u mechanika.

Zima to najtrudniejszy okres dla kierowców. Szybko zapadający zmrok, śliskie nawierzchnie i opady śniegu tworzą niebezpieczne warunki na drogach. Z kolei mróz potrafi skutecznie unieruchomić samochód zaparkowany na dworze. Aby auto nas nie zawiodło i silnik odpalił w mroźny poranek, należy je do tej pory roku solidnie przygotować.

Akumulator

Bez sprawnego akumulatora można zapomnieć o odpaleniu silnika. Dlatego przed zimą warto sprawdzić w serwisie stan naładowania baterii i jej moc rozruchową. Robi się to przy pomocy specjalnego testera. Mechanicy powinni skontrolować też instalację elektryczną w aucie. Akumulator może bowiem rozładowywać się, bo w instalacji jest zwarcie albo z jego ładowaniem podczas jazdy nie radzi sobie alternator.

Należy pamiętać o tym, żeby nie zostawiać w samochodzie na noc włączonych odbiorników prądu: świateł mijania albo pozycyjnych, radia, oświetlenia kabiny. Wtedy łatwo o rozładowanie baterii.

Część mechaników zaleca, by w mroźny poranek przed uruchomieniem auta pobudzić akumulator – włączyć na kilka sekund światła.

– Przy dużych, dwudziestostopniowych mrozach można zabierać akumulator na noc do domu – mówi Rafał Kulikowski, doradca serwisowy z ASO Toyoty, firmy Auto Park w Białymstoku. – Wraz ze spadkiem temperatury zmniejsza się bowiem pojemność elektryczna akumulatora. Jeśli przez dłuższy czas nie będziemy korzystać z samochodu, najlepiej przechowywać baterię w ciepłym miejscu.

Obecnie sprzedawane akumulatory należą do bezobsługowych. Zimą dobrze będzie choć raz w tygodniu zobaczyć, jakiego koloru jest tzw. magiczne oko, znajdujące się w obudowie akumulatora. Zielona barwa oznacza, że bateria jest naładowana, czarna konieczność doładowania, a biała albo żółta sugeruje wymianę akumulatora na nowy. Zwykle kupować go trzeba co cztery-pięć lat. Jeśli okaże się, że akumulator jest niedoładowany, trzeba go podładować podłączając do prostownika.

Jeśli posiadamy akumulator obsługowy, powinniśmy kontrolować poziom elektrolitu. Jego braki uzupełniamy wodą destylowaną.

Alternator

Istotne jest wykonanie pomiaru prądu ładowania. Alternator doładowuje w czasie jazdy akumulator i jest źródłem prądu w czasie pracy silnika.

– Objawem mogącym świadczyć o awarii alternatora jest zapalenie się kontrolki akumulatora podczas jazdy – tłumaczy Rafał Kulikowski.

Dobrze, by fachowiec ocenił także stan paska osprzętu alternatora, zwanego klinowym lub wielorowkowym: czy nie jest popękany.

Świece

Żarowe znajdują się w autach z silnikami Diesla. Odpowiadają za wstępne podgrzanie komory spalania, po przekręceniu kluczyka w stacyjce w tym celu pobierają prąd z akumulatora. Nie pracują już w czasie jazdy. Liczba świec żarowych odpowiada liczbie cylindrów w silniku. W serwisie należy miernikiem sprawdzić ich stan, czy odpowiednio się nagrzewają.

– Przepalone świece żarowe spowodują problemy z uruchomieniem silnika samochodu przy niskich temperaturach – dodaje ekspert z serwisu Toyoty Auto Park. – Może być tak, że silnik odpalimy po długim kręceniu rozrusznikiem lub w ogóle nie będziemy w stanie tego zrobić.

Niepokojącym dla kierowcy sygnałem powinna już być nierówna praca silnika krótko po uruchomieniu, oznaczać może, że niesprawna jest jedna albo dwie świece. Inne symptomy to żółta kontrolka w kształcie spirali, która nie gaśnie w krótkim czasie po przekręceniu kluczyka w stacyjce oraz zapalająca się kontrolka silnika. Nie jest konieczna wymiana wszystkich świec żarowych, a tylko tych niesprawnych.

Świece zapłonowe – znajdujące się w autach z silnikami benzynowymi – z kolei wymieniamy po okresie zalecanym przez producenta samochodu. Zwykle są to przebiegi od 60 tys. km do 120 tys. km.

Przewody zapłonowe

Inna ich nazwa to przewody wysokiego napięcia. Występują w starszych autach, nadal jednak po polskich drogach porusza się dużo kilkunastoletnich samochodów. W obecnie produkowanych autach przewody zostały wyparte przez cewki i moduły sterujące.

Jesienią dobrze będzie sprawdzić wizualnie, jak przewody wyglądają. Przetarte czy popękane należy wymienić. Podobnie, jeśli zauważymy, że mamy przebicia prądu, gdy przewody są wilgotne.

Aby sprawdzić, czy nie ma przebić, trzeba podnieść maskę po zmroku lub w ciemnym garażu. Oczywiście przy pracującym silniku – jeśli zauważymy iskry na przewodach, będzie to oznaczało, że jest przebicie.

Przewody przekazują ładunek elektryczny do świec zapłonowych. Jeśli będą przebicia, zbyt słaby ładunek elektryczny spowoduje trudności z uruchomieniem jednostki napędowej. Silnik będzie też nierówno pracował i dusił się w czasie jazdy.

Ciśnienie w oponach

Trzeba je kontrolować regularnie, nie rzadziej niż co około trzy tygodnie i przed każdym dalszym wyjazdem. Wraz ze spadkiem temperatury powietrza ciśnienie w kołach się zmniejsza. Nieprawidłowe powoduje zwiększone spalanie oraz szybsze i nierównomierne zużywanie się ogumienia. Jest też niebezpieczne, bo przyczynia się do trudności z kierowaniem samochodu.

Dobrym wyjściem jest pompowanie kół azotem, utrzymuje on odpowiednie ciśnienie kilkakrotnie dłużej niż powietrze.

Ciśnienie najłatwiej jest sprawdzać na stacji benzynowej, używając kompresora. Koła powinny być przy tym zimne. Trzeba pamiętać, że w każdej parze kół ciśnienie musi być jednakowe. Informację o tym, jaka wartość ciśnienia jest prawidłowa dla naszego auta, znajdziemy najczęściej na wewnętrznej stronie klapki wlewu paliwa, na wlepce przy słupku bocznym, w schowku czy instrukcji obsługi pojazdu.

Ustawienie świateł

Zimą szybko robi się ciemno, a źle ustawione przednie reflektory mogą albo nie oświetlać dobrze drogi, albo oślepiać kierowców samochodów jadących z przeciwka. Światła w serwisie trzeba ustawić nie tylko przed zimą, ale też po każdej wymianie żarówek.

Zabieg przeprowadza się na równej nawierzchni, auto nie powinno być obciążone, ciśnienie w kołach musi być prawidłowe. To ważne, aby mechanik czy diagnosta mógł precyzyjnie ustawić reflektory za pomocą specjalnego urządzenia pomiarowego.

Większość aut ma też system regulacji przednich reflektorów. Korekty za pomocą przełącznika na desce rozdzielczej należy dokonać, gdy będziemy podróżować z pasażerami i bagażem, bo przy obciążonym aucie podniesie się jego przód.

Płyn chłodniczy

Ważne jest sprawdzenie glikometrem temperatury jego krzepnięcia, aby ustrzec się jego zamarznięcia. W następstwie mogłoby to doprowadzić do rozsadzenia chłodnicy.

Dostępne na rynku produkty mają temperaturę zamarzania minus 35 lub minus 37 stopni Celsjusza. Jeżeli konieczne będzie uzupełnienie poziomu płynu, najlepiej dolać gotowy produkt, o ile ten w zbiorniku ma odpowiednie parametry. Koncentrat dodajemy, jeśli te parametry chcemy przywrócić.

Przed dolaniem płynu trzeba sprawdzić jego skład – glikol etylenowy nie miesza się z propylenowym. Płyn chłodniczy wymienia się co trzy-pięć lat.

Wycieraczki i płyn do spryskiwaczy

Trzeba obejrzeć, czy guma, z której wykonane jest pióro, nie jest naderwana, rozcięta lub sparciała. Wtedy konieczna jest wymiana. Wymienić pióra trzeba również wtedy, gdy piszczą podczas pracy oraz nie radzą sobie z odprowadzaniem wody czy śniegu z szyby, zostawiają smugi. Zimą pamiętajmy, by nie używać wycieraczek na pokrytej lodem szybie, bo szybko się zniszczą. Najlepiej wymieniać wycieraczki szyby przedniej co najmniej raz w roku.

Letni płyn do spryskiwaczy należy zastąpić zimowym. Aby to zrobić, ten pierwszy trzeba po prostu zużyć. Najlepiej kupić taki, którego temperatura zamarzania to co najmniej minus 20 stopni Celsjusza. Istotna jest jakość płynu. Najtańszych płynów lepiej nie używać.

Kiepskiej jakości płyny mogą zamarznąć już przy minus dziesięciu stopniach Celsjusza. Jeśli płyn zamarznie na szybie, nie będzie nic widać. Poza tym podczas próby uruchomienia spryskiwaczy możemy przepalić bezpiecznik albo nawet uszkodzić pompę spryskiwaczy. Zamarznięty płyn może też rozsadzić zbiornik. Najtańsze produkty często mają też dużą zawartość metanolu. To zaś jest niebezpieczne dla zdrowia kierowcy i pasażerów.

Zawieszenie

Sprawdzić należy, czy w zawieszeniu samochodu i układzie kierowniczym nie ma luzów, które pogarszają sterowność. Dużą uwagę warto poświęcić amortyzatorom. Jeżeli będą zużyte, wydłuży się droga hamowania, co będzie bardzo niebezpieczne na śliskiej nawierzchni, na której zatrzymanie pojazdu i tak trwa dłużej. W czasie jazdy w zakrętach ze zużytymi amortyzatorami łatwiej będzie wpaść w poślizg, a nadwozie pojazdu będzie się bujało. Co więcej, niesprawne amortyzatory powodują zmniejszenie żywotności opon.

– Nie zaszkodzi kontrola siły tłumienia drgań amortyzatorów na ścieżce diagnostycznej – uważa Rafał Kulikowski. – Dobrze, by mechanik sprawdził, czy amortyzatory są szczelne i nie wycieka z nich olej oraz czy nie ma luzów na trzpieniach amortyzatorów.

Przy okazji badania stanu zawieszenia, a szczególnie po jego naprawach, warto skontrolować jego geometrię. Złe ustawienie zbieżności kół przyczynia się nie tylko do szybszego zużycia opon, pogarsza się także stabilność samochodu w czasie jazdy.

Hamulce

Przed zimą należy skontrolować grubość klocków i stan tarcz hamulcowych. Dobrze też sprawdzić przewody hamulcowe. Nie można zapomnieć o kontroli działania hamulca ręcznego. Na ścieżce diagnostycznej warto wykonać badanie rozkładu sił hamowania. Zmniejszy to ryzyko poślizgu.

Mechanik powinien sprawdzić też, czy płyn hamulcowy nie zawiera zbyt dużo wody. Wymienia się go co dwa lata. Jego poziom sprawdzamy co najmniej raz w miesiącu.

(pw)

ogłoszenia z giełdy

KUPIĘ

Skup katalizatorów, akumulatorów, metali kolorowych, wysokie ceny, własny odbiór, 507 730-067.

SPRZEDAM

Autoczęści do samochodów: rosyjskich, niemieckich, francuskich, japońskich, koreańskich, hiszpańskich, włoskich, czeskich, 10-500 zł, (85) 653 99-88, 602 804-382.

Felgi stalowe i aluminiowe, opony nowe i używane, oryginalne kołpaki, 50 zł, 696 216-495.

Junak M10, 1963, zarejestrowany, 5.500 zł, 698 704-790.

Koła zimowe do Toyoty Avensis 185/65 R15, 400 zł, 697 170-185.

Myjka ciśnieniowa WAP na gorącą i zimną wodę, stan idealny, w pełni sprawna, gwarancja, 2.700 zł, 696 216-495.

Opony, felgi, koła do terenówek oraz dostawczych, od 50 zł, 503 197-291.

Piaskowanie ram, felg oraz innych maszyn, własny odbiór, 507 730-067.

Podnośnik samochodowy Gerda, 2.500 zł, 533 021-823.

Przyczepa kempingowa Niewiadów 126, 1.400 zł, 502 047-942.

Przyczepa wywrotka 5 ton, 4.500 zł, 502 047-942.

Przyczepki różne 1- i 2- osiowe, lawety, nowe firmy Syland, faktura, od 2.000 zł, 503 197-291.

VW Passat B4, 1.9 TDI, pompa wtryskowa, części mechaniczne i blacharskie, od 10 zł, 504 911-216.

Wózek widłowy 3 tonowy, bliźniaki, 8.500 zł, 663 460-468.

Audi 80 B4, 2.0 LPG, alarm, c. zamek, szyberdach, 3.000 zł, 501 704-308.

Audi A4, 2000/ 01, 1.9 TDI, klimatronic, 16.200 zł, 693 168-660.

Audi A6 C4, 1997, 2.5 TDI, ABS, klimatronic, tempomat, elektryka, Białystok, 12.800 zł, 509 188-878.

Audi A6 kombi, 2001, 2.5 D, bezwypadkowy, 12.000 zł, 503 830-122.

Audi A6, 3.0 D Quattro, 224 KM, stan bdb, 160 tyś km, serwisowany, 55.000 zł, 506 594-284.

Daewoo Matiz Joy, 1999, 800, wspomaganie, elektryka, I wł., 93 tyś km, 4.900 zł, 505 632-217.

Ford Focus, 1.6 TDCI, IX 2005, kombi, srebrny metalik, ABS, ESP, klima, alufelgi, elektryka, czujnik parkowania, 16.500 zł, 535 921-540.

Ford Galaxy, 1.9 TDI, 110 KM, stan perfekcyjny, 9.700 zł, 503 447-663.

Hyundai Accent, 2005, 1.5 B, salon, serwisowany, 120 tyś km, klima, 9.000 zł, 518 384-244.

Hyundai Getz, 2007, 1.1 B+ GAZ, salon polska, 5 drzwi, klima, 17.200 zł, 696 216-495.

Hyundai Santa Fe, 2003, diesel, 18.700 zł, 504 274-919.

Isuzu Trooper, 2.5 TDI, długi, stan dobry, luba zamiana, 4.000 zł, 503 197-291.

Land Rover Freelander, 2001, 1.8, klima, 126 tyś km, 13.200 zł, 693 168-660.

Lublin 3.5, 2003, skrzyniowy, 10.500 zł, 663 460-468.

Mazda 6, XI 2003, 2.0 CITD, I wł., bogata wersja, 16.500 zł, 696 882-993.

Mercedes 208 izoterma, 1993, wymienione blachy, faktura, 7.500 zł, 504 197-025.

Mercedes 308 po wypadku, 1994, chłodnia, 4.500 zł, 504 197-025.

Mercedes A klasa, 1.7 CDI, long, srebrny, zamiana, 15.300 zł, 604 970-958.

Mercedes A160, 2010, 35 tyś km, najbogatsza wersja, tempomat, czujnik parkowania, 43.000 zł, 500 009-716.

Mercedes E211, 2004, 2.2 CDI, 35.000 zł, 533 021-823.

Mercedes E270 W211, 2002, sedan , czarna perła, skóra, xenon, nawigacja, czujnik parkowania, 29.500 zł, 514 452-670.

Mitsubishi Outlander, 2008, 2.0 DID, 76 tyś km, salon, I wł., stan bdb, faktura VAT, 59.000 zł, 602 666-431.

Nissan Navara, 2.5 D, 5- osobowy, ciężarowy, zielony, 17.200 zł, 606 651-571.

Nissan Note, 2008, 1.4, 75 tyś km, I wł., serwisowany, salon, stan bdb, 22.900 zł, 696 882-993.

Opel Astra II G, 1.6, 1999, Wysokie Mazowieckie, 9.300 zł, 510 817-323.

Opel Astra II, 1999, 1.4 16V, wspomaganie, radio, stan bdb, 8.900 zł, 505 632-217.

Opel Astra II, 2003, 1.6, 120 tyś km, salon, bezwypadkowy, stan idealny, 13.900 zł, 696 882-993.

Opel Corsa, XI 2006, 1.2, 74 tyś km, serwisowany do X 2012, 13.700 zł, 503 447-663.

Peugeot 206 PLUS, 2009, 24 tyś km, 19.900 zł, 698 704-790.

Peugeot Partner, 2005, 1.9 D, multispace, możliwa zamiana, 12.500 zł, 503 197-291.

Renault Kangoo, 2005, 1.5 DCI, oszklony, VAT 1, zamiana, 13.500 zł, 503 197-291.

Seat Alhambra, 1999, 1.9 TDI, 110 KM, 10.500 zł, 668 992-831.

Seat Cordoba, 1.4, serwisowany, bezwypadkowy, I wł., 9.900 zł, 503 447-663.

Skoda Fabia, 2008, 1.2 + nowy gaz, salon serwisowany, 21.000 zł, 501 721-142.

Skoda Roomster, 2007, 1.4 DTI, 105 tyś km, serwisowany, I wł., bezwypadkowy, bogata wersja, 24.900 zł, 696 882-993.

Suzuki Grand Vitara, 2005, 2.0 HDI, szary, 107 tyś km, 26.600 zł, 606 651-571.

Suzuki Sx4, 2007, 1.6, napęd 4x4, 99 tyś km, I wł., serwisowany, bezwypadkowy, bogata wersja, stan idealny, 34.900 zł, 696 882-993.

Toyota Avensis, 2.0 D4D, 2005, pełna opcja, 24.900 zł, 504 854-664.

Toyota Yaris, 2000, 1.0 B, 3 drzwi, zielony metalik, 9.000 zł, 512 271-312.

Toyota Yaris, 2002, 1.0, 46 tyś km, 11.600 zł, 693 168-660.

VW Bora, XI 1999, 1.4, salon, 168 tyś km, 10.500 zł, 501 721-142.

VW Golf IV, 1998, 1.9 TDI, 5 drzwi, skóra, szyberdach, ABS, c. zamek, alufelgi, 9.900 zł, 604 756-850.

VW Passat, 1990, 2.0 B, klima, elektryka, 3.200 zł, 668 992-831.

VW Polo kombi, XII 1999, 1.9 TDI, bezwypadkowy, opłacony, 6.400 zł, 606 651-571.

VW Sharan, 2004, 1.9 TDI, 198 tyś km, 36.900 zł, 698 704-790.

Tuning >> Poprawiając osiągi pojazdu, dobrze poradzić się tunerów, czego nie należy robić

Kosztowne błędy przy przeróbkach

Nieumiejętny tuning potrafi spowodować wiele szkód w aucie. Chodzi głównie o podzespoły mechaniczne. Ale wygląd też nie jest bez znaczenia.

Fot. sxc.hu

Ekstremalny tuning optyczny czasem może utrudniać jazdę

Jeśli posiadacz samochodu źle przykręci spoiler lub nakładki na progi, to najwyżej zepsuje ten element albo kawałek karoserii. Poza wydatkiem na blacharza nic nie grozi. Gorzej, jeśli zastosuje nieodpowiednie lub wadliwe części mechaniczne. Taka pomyłka może doprowadzić nawet do wypadku.

Pod podwoziem

Częstym błędem osób przerabiających swoje auta jest zły dobór elementów zawieszenia, np. przy obniżaniu nadwozia lub utwardzaniu zawieszenia.

– Niektórzy przesadzają. Wstawiają amortyzatory o niemal zerowym skoku albo źle dobierają sprężyny, przez co później ich samochód niemal szoruje podwoziem po jezdni – mówi tuner Szymon Racewicz.

Problem wbrew pozorom jest poważny, bo w takim aucie zachwiane są właściwości trakcyjne. Samochód staje się nieobliczalny na drodze. A poza tym źle dobrane części w zawieszeniu mają zły wpływ na resztę elementów podwozia.

– Uszkodzeniu ulegają drążki kierownicze, sworznie, a czasem wahacze. Kierowcy są często bardzo zdziwieni, kiedy dowiadują się, że powodem tych problemów są źle dobrane tuningowe podzespoły w zawieszeniu – opowiada Racewicz.

Wydech z grubej rury

Kolejnym, chyba jeszcze częstszym błędem w tuningowaniu auta, jest nieodpowiedni układ wydechowy. Dla wielu fanów tuningu wyznacznikiem atrakcyjności wydechu jest jego brzmienie.

Kierowcy zakładają rury wydechowe o jak największej średnicy, myśląc, że w ten sposób nie tylko uatrakcyjnią jego brzmienie, ale również polepszą parametry auta.

– Brzmienie może i będzie lepsze, ale zbyt duża końcówka wydechu i nieodpowiedni wręcz obwód pogorszą właściwości układu napędowego – mówi Wojciech Wilkowski z firmy Auto Tuning Centrum z Warszawy.

Zastosowanie wydechu o średnicy o ok. 15 proc. większej niż jest to wymagane, powoduje obniżenie momentu obrotowego, za to wzrasta zużycie paliwa. Dlatego przy dopasowywaniu tłumika i końcówki wydechu należy się kierować wyborem podzespołów przeznaczonych do konkretnego modelu. A jeśli jednocześnie tuningujemy silnik, dobór układu wydechowego zostawmy fachowcom.

Z tuningiem układów wydechowych wiąże się również usuwanie katalizatorów, bo rozpowszechniony jest pogląd, że w ten sposób można zyskać ma mocy silnika.

– Ta maniera jest szczególnie niezrozumiała – dziwi się Ireneusz Kilinowski, ekspert od tuningu. – W autach z sondą lambda lub czujnikiem ciśnienia spalin oznacza to zakłócenia w sterowniku silnika, co prowadzi do poważnych awarii.

Jeśli komuś bardzo zależy na usunięciu katalizatora, to powinien powierzyć tę czynność wyspecjalizowanemu warsztatowi tuningowemu, który zamiast fabrycznego podzespołu zaoferuje element zastępczy, dobrany do danego auta.

W starszych autach (sprzed 1995 r.) można pokusić się o założenie strumienicy (koszt, w zależności od marki samochodu, to od 100 do 1000 zł), ale należy się wówczas liczyć z drganiami układu wydechowego, które mogą przechodzić na nadwozie. W takich autach strumienice nie wpływają na skład spalin.

W nowszych samochodach można założyć katalizator metalowy. Koszt takiego podzespołu to przynajmniej 2500 zł (skład spalin nie zmienia się).

Modyfikacje pod maską

Bardzo częstym błędem jest tuningowanie silnika, który jest w złym stanie technicznym. Niektórzy amatorzy tuningu wyobrażają sobie, że po zastosowaniu chipa albo sportowego wałka rozrządu silniki ich samochodów nagle otrzymają przypływ mocy.

– Wzmacnianie silnika, który jest w złym stanie technicznym, praktycznie nic nie daje, a po pewnym czasie kończy się jeszcze większymi usterkami – tłumaczy Tomasz Szydło, szef serwisu zajmującego się m.in. tuningiem silników.

Zatem przed tuningiem silnik trzeba dokładnie zdiagnozować pod względem sprawności technicznej. Konieczne jest sprawdzenie m.in. stopnia sprężania, szczelności układu chłodzenia, uszczelki pod głowicą, układu zasilania i elektrycznego osprzętu silnika.

W przypadku samochodu o sporym przebiegu warto zbadać moc jego silnika oraz moment obrotowy na hamowni. Uzyskamy wówczas odpowiedź, czy faktyczna moc jednostki napędowej zgadza się z danymi fabrycznymi.

– To z kolei jest argumentem, czy warto tuningować silnik. Bo jeśli moc fabryczna motoru wynosi np. 100 KM, a pomiar na hamowni pokazuje, że ten silnik ma już tylko 80 KM, to raczej szkoda pieniędzy na jakieś modyfikacje – uważa Tomasz Szydło.

Inne błędy

Kierowcom rasującym silniki zdarza się pozostawić układ hamulcowy bez koniecznych przeróbek. Tymczasem mocniejszy motor wymaga również wzmocnienia hamulców.

Czasem wystarczy zastosować wzmocnione klocki, ale najczęściej konieczne jest stuningowanie układu hamulcowego, czyli montaż sportowych zacisków. Jeszcze większą ingerencją jest zmiana tarcz na sportowe, o większej średnicy. Popularnością wśród tuningowców cieszą się również szerokie opony.

– Czasem są tak szerokie, że wręcz utrudniają prowadzenie samochodu i powodują zwiększone zużycie paliwa – podkreśla Szymon Racewicz.

Należy pamiętać, że przepisy dopuszczają opony o szerokości niewykraczającej poza obrys nadkola. W razie kontroli drogowej kierowca auta, którego opony wystają z nadkoli, naraża się na mandat i zatrzymanie dowodu rejestracyjnego.

Zdarzają się też, choć już znacznie rzadziej niż parę lat temu, kolorowe żarówki w reflektorach. Pomijając już kwestie estetyczne, grożą za to podobne konsekwencje jak w przypadku opisanym powyżej.

Jest jeszcze jedna kwestia – dobry tuning samochodu kosztuje. A każdy chce przerobić swój samochód jak najmniejszym kosztem. **(wir)**

AUTOMOTO

CZĘŚCI

❑ **SPRZEDAM**

OPONY zimowe, felgi - najtaniej 698-195-597

KUPIĘ

AUTA całe, do kasacji, naprawy, odbiór 503-163-134.

AUTA na złom kupię i złom 603-046-324.

AUTOKOMIS,SZYBKI skup do 50.000 zł. 500-008-130.

AUTOZŁOMOWANIE, tel. 665-828-400.

KAŻDĄ starą Toyotę, busy japońskie 500100099.

ZŁOM i auta na złom kupię, 503-057-090.

ZŁOMOWANIE pojazdów, 85/869-14-31.

SPRZEDAM

MITSUBISHI Outlander, 2008r, 2.0 DID, 76tys km, salon, I-wł., stan bdb, faktura vat. 59.000zł. 602-666-431.

INNE

MIAŁEŚ wypadek? Kolizję? Wypadek w pracy? Nawet do 15 lat wstecz. Zapytaj bezpłatnie czy należy Ci się odszkodowanie, tel. 881-389-389.

BIZNES

KREDYTY/POŻYCZKI

ABSOLUTNIE atrakcyjna pożyczka 30-stka. Najższe koszty, bez BIK-U, wypłata natychmiast, bez ograniczeń wiekowych, również zajęcia komornicze. Daiglob Piechocka Sp. J. Repertorium A 3888/2011, tel. 600-700-304.

ATRAKCYJNE pożyczki bez BIK , ZUS, US do 500 tys. zł do 30 lat dla wszystkich. Tel. 85/653-70-60.

BEZ zaświadczeń pożyczka 500 zł natychmiast całe województwo tel. (85)732-30-22.

POŻYCZKA bez BiK. Całe województwo, tel. 668-681-844.

POŻYCZKA bez zaświadczeń, bez BIK, od 500 zł do 10000 zł Agerta Holding Białystok, ul. Słonimska 5/6, tel. 85 67 23 117, ul. św. Mikołaja 1 lok. 4, tel. 85 67 23 124, www.agerta.pl

SZYBKA gotówka - Provident 600 400 315.

TANIO, kredyty, ubezpieczenia, 536-430-000.

WEŹ SZYBKĄ POŻYCZKĘ NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA I WYGRAJ JEDEN Z 3000 ŚWIĄTECZNYCH KOSZY: PROVIDENT: 600 400 295.

MASZYNY I URZĄDZENIA

SPRZEDAM

WÓZEK widłowy 3t, bliźniaki, 8.5 tys. 663-460-468.

MATERIAŁY BUDOWLANE

SPRZEDAM

STROPY teriva 605121800.

MATRYMONIALNE

BIURA MATRYMONIALNE

BIURO „Mariaż", 604-167-379, (85)675-13-15.

NAUKA

KURSY

AUTOMOBILKLUB - prawo jazdy. 85/732-76-85.

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM

***BEZPOŚREDNIO,** 3-pok., 2-poziomowe, (80 m2 podłoga, 65 m2 księga). Idelane dla „Rodzina Na Swoim", ul.Kręta, Zielona Oaza, 608-321-348.

BLASZAKI garaże- tanio i solidnie, (85)730-18-00, 694-052-905.

BLASZAKI garaże tanio, transport montaż gratis, 506-900-520, (52)348-71-48, (41)263-27-42.

BLASZAKI, solidne, wzmocnione (85)874-53-66.

GARAŻE blaszane, bramy garażowe, kojce -dowóz, montaż gratis -cały kraj. Raty! 512-853-323; 85/66-72-108; 86/225-23-11; 29/642-34-61 www.konstal-garaze.pl

GARAŻE blaszane-wzmocnione. Dowóz, montaż gratis-cały kraj Producent (85)7335211, 509038426 www.robstal.pl, Raty.

GARAŻE, blaszaki- tanio, tel. 505-126-033.

LOKAL 52 m2, parter, Św. Rocha, 605-533-714.

WYNAJMĘ

AUGUSTÓW mieszkanie i oficynę 516-186-363.

2-POK., Wesoła, 1000 zł +liczniki, 723-073-198.

PRACA

ZATRUDNIĘ

KROJCZA, pomoc krojczej tel. 85/652 67 45.

POSZUKUJĘ kandydata na stanowisko Dyrektora Oddziału, wymagane doświadczenie w zarządzaniu zespołem sprzedażowym w branży finansowej. CV proszę przysyłać na adres: rekrutacja_bialystok@taxcare.pl

SZWACZKI 501-223-469.

W gosp. rolnym, dobre warunki, ok. Zambrowa, tel. 694209659.

ROLNICTWO

KUPIĘ

****BYDŁO KAŻDEJ KONDYCJI. CAŁE PODLASIE, 797-617-032.**

*****BYDŁO** w każdej kondycji, maciory- 4 zł/kg, knury- 3 zł/kg. Wyrejestrowanie, faktura. Najwyższe ceny, 663-041-519, 695-187-861.

***BYDŁO, trzoda każdej klasy, 510-474-331.**

***KUPIĘ** siano i słomę w ciukach, tel. 660-489-630.

***SKUP bydła rzeźnego: krowy, buhaje, jałówki. Atrakcyjne ceny! Szybkie płatności! Odbiór zwierząt z gospodarstwa! PH KONRAD, tel. 600-020-203, 606-989-887.**

***SKUP Jałowic Hodowlanych Cielnych 2- 8 miesiąca. Szybkie płatności! Odbiór z gospodarstwa! PH KONRAD tel. 664-942-060, 86/215-11-15 wew. 21.**

BYDŁO w każdej kondycji, tel. 519-136-146, 506-385-510.

CIELĘTA, opasy na eksport, tel. 519-136-146, 506-385-510.

KNURY kupię, tel. (85)685-22-45, 694-933-680.

PRASĘ belującą kupię, tel. 604-104-335.

SKUP koni oraz bydła rzeźnego. 603-651-516.

SKUP MACIOR- 4,30 ZŁ/KG, KNURÓW - 3,10 ZŁ/KG, BYDŁA KAŻDEJ KLASY. ODBIÓR Z GOSPODARSTWA., TEL. 513-868-957.

WYDZIERŻAWIĘ ziemię gm Szepietowo. 694-798-346.

SPRZEDAM

***500** maszyn ze Szwecji, kombajny zbożowe różne 30 sztuk, Ursusy, Zetory, pługi, talerzówki, agregaty, żmijki, grubery, wały, gniotowniki, rozsiewacze, siewniki, przetrząsarki, przednie napędy. Raty 0,6% m-c. Przasnysz 692-999-007.

***SPRZEDAŻ: Jałowic HF hodowlanych, Jałowic i Pierwiastek z Niemiec. Wolne od IBR i BVD. Duży wybór ras. Wysoka jakość i wydajność mleczna. Selekcje za granicą. Konkurencyjne ceny! PH KONRAD ul. Poligonowa 28c, Łomża, tel. 86/215-11-15 wew.22.**

DOJARNIE rurociągowe, schładzalniki mleka- montaż, zamiana, atesty, tel. (87)423-48-77, 603-860-885.

JAŁOWICE cielne hodowlane w ciągłej sprzedaży na bazie w Krasowie Wielkim 8 koło Szepietowa, tel./fax: (86)476-16-91, tel/fax:(65)573-86-31, tel. (65)572-73-36.

JEŻELI jesteś właścicielem gruntów, przez które biegną urządzenia przesyłowe, nasza Korporacja podejmie się zadania pomocy Tobie w uzyskaniu odszkodowania. Tel. 66 22 747 55 e-mail: ewa.kobrzynska2494@korporacja-feniks.com

ŁADOWARKI teleskopowe, wózki widłowe, maszyny rolnicze, (86)273-63-25, 509-604-048.

MATY dla bydła sprzedam. 664-466-774.

NAWOZY, OTRĘBY, PASZE Z DOWOZEM, (86)472-08-07, 600-074-966.

PRASA polska sprzedam cena: 3700 zł, gm. KRYPNO tel. (85)716-94-84.

PRZEDSIĘBIORSTWO Holstein: oferujemy jałowice wysokocielne, krowy pierwiastki HF. Nowość! Raty! Skup jałowic cielnych 2-5 miesięcy. 85/650-15-61, 600-783-948.

ROL-MIX oferuje jałowice hodowlane z dolewem HF oraz jałówki mięsne. Dowóz zwierząt do odbiorcy, 602-731-229, (61)437-75-27.

ZAPRASZAMY do punktu sprzedaży jałowic PH KONRAD w Szepietowie. SZEROKI WYBÓR RAS. KONKURENCYJNE CENY! Szepietowo, ul. Przemysłowa 11, tel. 86/476-28-34.

ZBIORNIKI do mleka, ciągniki, belarki, 504-252-839.

ZIEMIA orna Tajno Łanowe, 1,87 ha 663-062-539.

RÓŻNE

KUPIĘ

***ZŁOM** kupię, odbiorę. 508-127-829.

BRZOZA, dąb, grab, olcha, jesion, 661-921-290.

KUPIĘ drewno papierówka, tel. 728-998-381.

SOSNĘ, świerk, brzozę, olchę, dąb, tel. 608-713-032.

SPRZEDAM

TOKARKA NARZĘDZIOWA TOS SV18RA DŁUGOŚĆ TOCZENIA 1000 UCHWYT TRZYSZCZĘKOWY BISON-BIAL 250 CENA 8000 ZŁ, TEL. 508 119 026.

WYPOSAŻENIE baru z możliwością dalszej dzierżawy lokalu, Suwałki, 512-982-146.

SMSowo KOMFORTowo

ZLEĆ OGŁOSZENIE DROBNE DO:

Jak zlecić ogłoszenie? Współczesna

– Wpisz w telefonie komórkowym dowolnej sieci SMS-a z treścią ogłoszenia. Zacznij od podania kodu wsp i po kropce numeru rubryki, w której ma się znaleźć ogłoszenie, np. 01, a dalej - po odstępie (spacji) - jego treść. Całość powinna wyglądać np. tak:

wsp.01 opiekunke do dziecka tel. 123456

– Wyślij SMS-a z treścią ogłoszenia pod numer:

7936 - cena: **11,07 zł** brutto
- ogłoszenie standardowe.

91455 - cena: **17,22 zł** brutto
- ogłoszenie w kontrze.

– Otrzymasz potwierdzenie przyjęcia ogłoszenia z naszego Biura Ogłoszeń, które sprawdzi czy jest ono zgodne z zasadami określonymi w regulaminie przyjmowania ogłoszeń.
– Twoje ogłoszenie znajdzie się w Gazecie Współczesnej w najbliższym możliwym terminie.
– Maksymalna długość ogłoszenia (wraz ze spacjami i interpunkcją) to 130 znaków.
– Regulamin wysyłania i publikowania ogłoszeń przez SMS dostępny jest na stronie internetowej: www.wspolczesna.pl

Wyślij ogłoszenie SMS'em

Wykaz rubryk - ogłoszeń SMS do Gazety Współczesnej

01 Praca/Zatrudnię
02 Praca/Szukam pracy
03 Automoto/Kupię
04 Automoto/Sprzedam
05 Automoto/Części
06 Automoto/Inne
07 Nauka
08 Nieruchomości/Sprzedam
09 Nieruchomości/Kupię
10 Nieruchomości/Poszukuję
11 Nieruchomości/Zamienię
12 Nieruchomości/Wynajmę
13 Nieruchomości/Stancje
14 Komputery
15 Turystyka
16 Zwierzęta
17 Biznes
18 Rolnictwo/Sprzedam
19 Rolnictwo/Kupię
20 Różne/sprzedam
21 Różne /kupię
22 Różne/inne
23 Maszyny urządzenia
24 Materiały budowlane
25 Życzenia
26 Zakupy
27 Zdrowie
28 Usługi

TURYSTYKA

***BELGIA,** Holandia, Niemcy -soboty, niedz., pon. klima, DVD (85)747-00-01 602-664-771.

****ANTWERPIA,** Bruksela, Holandia - wtorek, środa, sobota, niedz., dvd, komfortowe mercedesy, tel. 85/662-16-00, 608-835-822.

BELGIA Holandia czw. śr., pt. 502-701-966.

BELGIA Holandia sb., nd., pn., wt., 602176530.

HOLANDIA, Belgia: piątek, wtorek 518-349-303.

USŁUGI

AUTOMOTO

AUTOHOLOWANIE 24h auta busy in.604359907.

AUTOHOLOWANIE osobowe, ciężarowe do 10t. 504-974-277.

BUDOWA, REMONT

* POLBRUK solidnie, tel. 606-910-934.

ADAPTACJE poddaszy, regipsy, szpachlowanie, glazury, Suwałki, okolice, 510-412-369.

BUDOWA silosów na kiszonkę, własne szalunki, tel. 605-300-397.

DOMY, dachy, docieplenia, obory. 508-087-748.

POLBRUK, granit - kompleksowo, 605-371-441.

POLBRUK, tanio, solidnie. 506-920-373.

POSADZKI agregatem 510453001.

POSADZKI agregatem, tel. 511-661-237

POSADZKI agregatem, tel. 604-400-174.

POSADZKI agregatem, tel. 605-300-397.

STUDNIA, pompy ciepła, 604-651-727.

STUDNIE wiercone -solidnie! 504-320-592.

TYNKI, szpachlowanie, malowanie, 504-443-259.

CYKLINOWANIE

CYKLINOWANIE, tel. 518-437-833.

DACHY

DACHY- krycie! Najtaniej!!! 604-590-996.

DACHY, krycie, więźby, poddasza 518-213-579.

KRYCIE dachów -tanio, 602-333-644.

KRYCIE, więźba, budowa poddaszy. Elewacje, ocieplenie domów. Suwałki, ok. 501-564-471.

HYDRAULICZNE

HYDRAULIK solidnie 85/7419382, 668-18-36-66.

HYDRAULIKA kompleksowo VAT, 602-720-628.

NAPRAWA RTV

NAPRAWA LCD i RTV 85/6617-631, 602-120-966.

OGRODZENIA

POGOTOWIE bramowe autom bramy 856632639.

OKNA I DRZWI

OKNA drzwi- najniższe ceny, profesjonalny montaż, tel. 85/746-14-46, 602-488-413.

PRZEPROWADZKI

TRANSPORT, przeprowadzki, tel. 693-433-543.

TYNKARSKIE

TYNKI agregatem, Suwałki, ok. 510-412-369.

ZAKUPY

HURTOWNIE

MARS hurtownia odzieży używanej. Bezpośrednie dostawy z Anglii, Irlandii, Niemiec. B-stok, Kleeberga 22, tel. (85)664-72-11 602-393-013.

ZDROWIE

BIOREZONANS

RZUĆ palenie Starobojarska 8 lok2 85/743-23-29.

GASTROLOG

HEMOROIDY nieoperacyjnie, alergie 85/7432329.

GINEKOLOG

ANTYKONCEPCJA, USG 7 dni w tyg. 668-357-489.

A-Z Ginekolog Tanio 502-865-184.

GINEKOLOG 797-548-068.

PSYCHIATRA

*CHOROSZUCHA - PSYCHIATRZY. ALKOHOLOWE ODTRUCIA, ESPERAL (CHIRURG). NERWICE, DEPRESJE, ZAB. SEKSUALNE. UL. PODLEŚNA 16, TEL. 85 732 77 35, 698-664-783. WWW.CPCHOROSZUCHA.PL

ALKOHOLOWE odtrucia, esperal, psychiatria. VIRTUS, Antoniuk Fabryczny 10, (85)661-53-33.

Panu
EUGENIUSZOWI BEREZOWCOWI
Burmistrzowi Miasta Bielsk Podlaski
wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci
OJCA

składają:
Pracownicy Urzędu Miasta Bielsk Podlaski

Wyrazy głębokiego współczucia
Panu
GRZEGORZOWI WILCZYŃSKIEMU
z powodu śmierci
MAMY

składają:
Rada Nadzorcza, Zarząd i pracownicy Międzyzakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej w Suwałkach

ZA TREŚĆ REKLAM I OGŁOSZEŃ REDAKCJA NIE ODPOWIADA

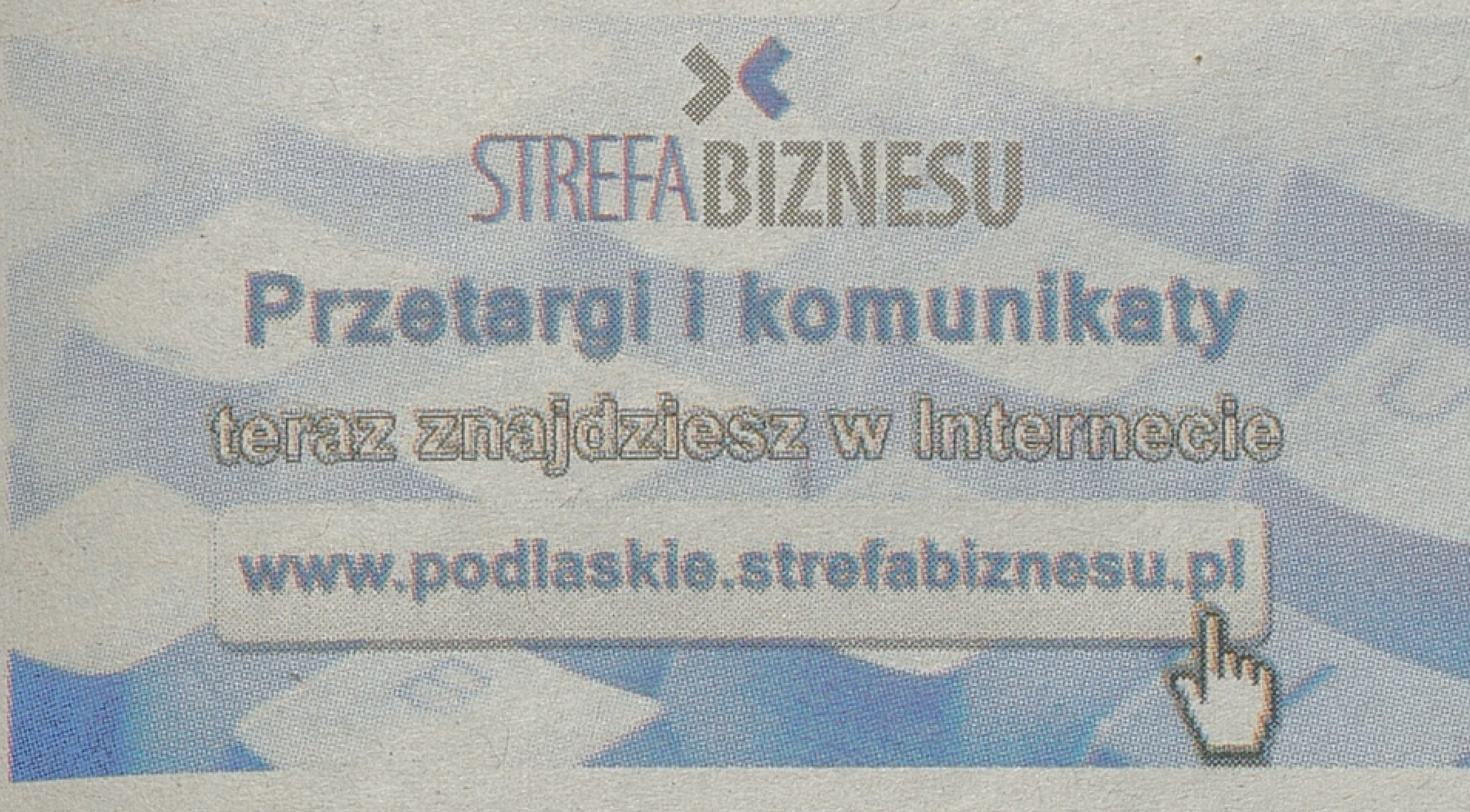

Spółdzielnia Usług Rolniczych
18-105 Suraż, ul. Spółdzielcza 1
ogłasza przetarg ofertowy na sprzedaż

STACJI PALIW
położonej w Surażu przy ul. Spółdzielczej 1 na działce o pow. 3678 m²

Cena minimalna wynosi **250 tys. zł**
Otwarcie ofert nastąpi w dniu **27.12.2012 r.**
Spółdzielnia zastrzega sobie prawo do odwołania przetargu bez podawania przyczyn. Bliższe informacje tel. 85/650-31-11 lub 609-182-641

B149841 12W01a

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Brańsk informuje o wywieszeniu na okres 6. tygodni tj. **od dnia 30 października 2012 r.** wykazu nieruchomości przeznaczonej do zamiany w drodze bezprzetargowej położonej w obrębie gruntów wsi Kadłubówka.

Wykaz został umieszczony na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Brańsk ul. Rynek 8, we wsi Kadłubówka oraz na stronie internetowej Urzędu Gminy Brańsk:

http://bip.ug.bransk.wrotapodlasia.pl
Szczegółowe informacje pod nr. tel. /85/731-92-16.

A14881112w01a

OGŁOSZENIE

Wójt Gminy Zambrów podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do dzierżawy.

Na podstawie art. 4 pkt 9 i art. 35 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651, Nr 106, poz. 675, Nr 143, poz. 963, Nr 155, poz. 1043, Nr 197, poz. 1307, Nr 200, poz. 1323, z 2011 r. Nr 64, poz. 341, Nr 106, poz. 622, Nr 115, poz. 673, Nr 129, poz. 732, Nr 130, poz. 762, Nr 135, poz. 789, Nr 187, poz. 1110, Nr 163, poz. 981, Nr 224, poz. 1337, z 2012 r., poz. 908) Wójt Gminy Zambrów podaje do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości z zasobu mienia komunalnego przeznaczonych do dzierżawy:

Miejscowość	Nr działki	Powierzchnia ha	Opis nieruchomości	Nr KW
Zagroby-Zakrzewo	94/2	1,2100	Nieruchomość gruntowa, niezabudowana, przeznaczona pod budowę elektrowni słonecznej (fotowoltaicznej)	2039
Zagroby-Zakrzewo	część działki 96	1,5100	Nieruchomość gruntowa, niezabudowana, przeznaczona pod budowę elektrowni słonecznej (fotowoltaicznej)	16188

1. Oszacowana wartość dzierżawy nieruchomości przez okres 1 roku: 7.038,00 zł za 1 ha.
2. Przewidywany okres dzierżawy nieruchomości: nie krócej niż 20 lat.
3. Niniejszy wykaz podlega wywieszeniu na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Zambrów i na stronie BIP Urzędu Gminy.
4. Po upływie terminu wywieszenia niniejszego wykazu zostanie ogłoszony przetarg nieograniczony na dzierżawę nieruchomości.
5. Szczegółowe informacje można uzyskać w Urzędzie Gminy Zambrów, pokój nr 9b lub telefonicznie pod nr: 271-46-16. wew. 26.

B1366112W04a

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. Z 2000 r Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.) oraz art.33 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie udziale społeczeństwa o ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko Starosta Wysokomazowiecki informuje, iż na wniosek BIOMAZ Sp. zo. o. z dnia 31.10.2012 r. **zostało wszczęte postępowanie administracyjne dotyczące wydania decyzji o pozwoleniu na budowę hali produkcyjnej do wytwarzania energii o mocy 1 MW na części działki o nr ewidencyjnym 71/28 w obrębie gruntów Czyżew Stacja, gm. Czyżew.**

W związku z powyższym wyjaśnia się , iż w terminie **21** dni od dnia ukazania się powyższego obwieszczenia można zapoznać się z aktami sprawy, w pokoju nr 33 i 34 w Starostwie Powiatowym w Wysokiem Mazowieckiem w godzinach 8.00-15.00.

A127212w04a

OGŁOSZENIE

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Augustowie, ul. Hoża 4 zaprasza do składania ofert na **wykonanie projektów budowlanych na ocieplenie i remont 5 (pięciu) budynków mieszkalnych wielorodzinnych.**

- Termin wykonania projektów budowlanych do dnia **31.01.2013 r.**
- Specyfikację i szczegółowe informacje można uzyskać w biurze Spółdzielni lub telefonicznie pod nr. (87)643-32-16.
- Oferty należy składać w biurze Spółdzielni, ul. Hoża 4 z napisem na kopercie **„OFERTA PB" w terminie do 3.12.2012 r.**
- Zastrzegamy sobie prawo do swobodnego wyboru oferenta lub unieważnienie przetargu bez podania przyczyn.

A126412w04a

OGŁOSZENIE O LICYTACJI LOKALU MIESZKALNEGO STANOWIĄCEGO ODRĘBNĄ NIERUCHOMOŚĆ

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ełku Eliza Edyta Kamińska (tel. (87) 621 21 11, fax (87) 739 07 57) ogłasza że dnia

11 grudnia 2012 r. o godz. 10:00

w Kancelarii Komornika mającego siedzibę w Ełku przy ul. Mickiewicza 9B, odbędzie się

PIERWSZA LICYTACJA

lokalu mieszkalnego stanowiącego: lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość składający się z pokoju, kuchni, przedpokoju, o powierzchni 33,88 m² wraz z udziałem w nieruchomości wspólnej oznaczonej w KW OL1E/00014454/,
położonego: **19-300 Ełk, ul. Nadrzeczna 8/4, Straduny,**
dla którego **Sąd Rejonowy w Ełku Wydział Ksiąg Wieczystych** prowadzi księgę wieczystą o numerze **KW OL1E/00020162/2.**

Suma oszacowania wynosi **32 000,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **24 000,00 zł.**
Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w wysokości 1/10 sumy oszacowania, tj. **3 200,00 zł.** Rękojmia powinna być złożona w gotówce albo książeczce oszczędnościowej banków uprawnionych według prawa bankowego, zaopatrzonej w upoważnienie właściciela książeczki do wypłaty całego wkładu stosownie do prawomocnego postanowienia sądu o utracie rękojmi.
Rękojmię można uiścić także na konto komornika:
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA Centrum Rozliczeniowe Banku
19 1020 1332 0000 1102 0620 9938.
Zgodnie z przepisem art. 976 §1 kpc w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby, które mogą nabyć nieruchomość tylko za zezwoleniem organu państwowego, a zezwolenia tego nie przedstawiły oraz inne osoby wymienione w tym artykule.

Szczegółowych informacji udziela Komornik pod numerem tel. (87) 621 21 11

www.dawro.pl 1347212Z01-F

OGŁOSZENIE O LICYTACJI LOKALU MIESZKALNEGO STANOWIĄCEGO ODRĘBNĄ NIERUCHOMOŚĆ

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Ełku Eliza Edyta Kamińska (tel. (87) 621 21 11, fax (87) 739 07 57) ogłasza że dnia

11 grudnia 2012 r. o godz. 10:30

w Kancelarii Komornika mającego siedzibę w Ełku przy ul. Mickiewicza 9B, odbędzie się

PIERWSZA LICYTACJA

lokalu mieszkalnego stanowiącego: lokal mieszkalny stanowiący odrębną nieruchomość składający się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju i składówki, o powierzchni 39,66 m² wraz z udziałem 190/1521 części w nieruchomości wspólnej objętej księgą wieczystą KW OL1E/00016512/
położonego: **19-300 Ełk, ul. Mazurska 8/1,**
dla którego **Sąd Rejonowy w Ełku Wydział Ksiąg Wieczystych** prowadzi księgę wieczystą o numerze **KW OL1E/00040200/7.**

Suma oszacowania wynosi **88 000,00 zł,** zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **66 000,00 zł.**
Licytant przystępujący do przetargu powinien złożyć rękojmię w wysokości 1/10 sumy oszacowania, tj. **8 800,00 zł.** Rękojmia powinna być złożona w gotówce albo książeczce oszczędnościowej banków uprawnionych według prawa bankowego, zaopatrzonej w upoważnienie właściciela książeczki do wypłaty całego wkładu stosownie do prawomocnego postanowienia sądu o utracie rękojmi.
Rękojmię można uiścić także na konto komornika:
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA Centrum Rozliczeniowe Banku
19 1020 1332 0000 1102 0620 9938.
Zgodnie z przepisem art. 976 §1 kpc w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby, które mogą nabyć nieruchomość tylko za zezwoleniem organu państwowego, a zezwolenia tego nie przedstawiły oraz inne osoby wymienione w tym artykule.

Szczegółowych informacji udziela Komornik
pod numerem tel. (87) 621 21 11

www.dawro.pl 1347212Z01-G

OGŁOSZENIE O LICYTACJI NIERUCHOMOŚCI

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Zambrowie Mieczysław Mioduszewski (tel. (86) 271 48 38) ogłasza, że dnia:

11 grudnia 2012 r. o godz. 9:20

w budynku Sądu Rejonowego w Zambrowie mającego siedzibę przy al. Wojska Polskiego 56, w sali nr 1, odbędzie się:

PIERWSZA LICYTACJA NIERUCHOMOŚCI

należącej do: **Przedsiębiorstwo Przemysłu Bawełnianego „Zamtex" S.A.,**
stanowiącej:

1. Nieruchomość zabudowana z infrastrukturą techniczną oznaczona w ewidencji gruntów nr **2929/60.** Suma oszacowania wynosi **4 024 645,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **3 018 483,75 zł.**
2. Nieruchomość zabudowana z infrastrukturą techniczną działka oznaczona nr **2929/61.** Suma oszacowania wynosi **5 060 527,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **3 795 395,25 zł.**
3. Nieruchomość zabudowana z infrastrukturą techniczną działki oznaczone nr **2929/62, 2929/63.** Suma oszacowania wynosi **9 168 051,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **6 876 038,25 zł.**
4. Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr **2929/64.** Suma oszacowania wynosi **84 289,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **63 216,75 zł.**
5. Udział 1/2 w nieruchomości oznaczonej w ewidencji gruntów jako działki nr **2929/42, 2929/43** o łącznej powierzchni 0,4899 ha. Suma oszacowania wynosi **85 938,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **64 456,50 zł.**
6. Nieruchomość oznaczona w ewidencji gruntów jako działka nr **2929/44.** Suma oszacowania wynosi **372 338,00 zł**, zaś cena wywołania jest równa **3/4** sumy oszacowania i wynosi **279 253,50 zł**,

położonej: **18-300 Zambrów, Aleja Wojska Polskiego,**
dla której **Sąd Rejonowy w Zambrowie Wydział Ksiąg Wieczystych** prowadzi księgę wieczystą nr **KW 13249, 24911.**

Licytant przystępujący do przetargu zobowiązany jest złożyć rękojmię w wysokości 1/10 sumy oszacowania.
Zgodnie z przepisem art. 976 §1 kpc w przetargu nie mogą uczestniczyć osoby, które mogą nabyć nieruchomość tylko za zezwoleniem organu państwowego, a zezwolenia tego nie przedstawiły oraz inne osoby wymienione w tym artykule.

www.dawro.pl 1347212Z01-H

Prenumerujesz

60 lat GAZETA WSPÓŁCZESNA Blisko Was

▲ Codziennie najświeższe informacje z Twojego regionu

▲ Oszczędność – aż do 30% w stosunku do ceny, jaką zapłaciłbyś kupując gazetę w normalnej sprzedaży

▲ Prezenty i niespodzianki, które szykujemy specjalnie dla Prenumeratorów Gazety Współczesnej

– zyskujesz!

WIĘCEJ INFORMACJI:
www.wspolczesna.pl/prenumerata
prenumerata@wspolczesna.pl
telefon: 85 748 95 00

Piłka ręczna >>

Kwidzyn miał armaty

Piłkarki ręczne Dwójki Łomża przegrały swój pierwszy mecz w rozgrywkach drugiej ligi. W drugiej kolejce podopieczne Stanisława Niedbały na wyjeździe uległy jednemu z faworytów, ekipie MTS Kwidzyn.

– Po porażce z drużyną z Giżycka zespół z Kwidzynia sięgnął po najsilniejszy swój skład – relacjonuje opiekun Dwójki Stanisław Niedbała. – W meczu z nami w składzie MTS-u znalazło się sześć aktualnych reprezentantek kraju, kiedy w dotychczasowych dwóch meczach grały tylko trzy.

Z tak wymagającym rywalem łomżanki w pierwszej połowie prowadziły w miarę wyrównany bój, przegrywając po pierwszych 30 minutach 13:17. Problemy zaczęły się w drugiej odsłonie spotkania. Gospodynie wykorzystały moment gry w podwójnej przewadze i natychmiast powiększyły różnicę, która na koniec spotkania ostatecznie sięgnęła 20 bramek. Ich najmocniejsze „armaty" raz po raz lokowały piłkę w siatce.

– Doznaliśmy bolesnej porażki, ale nie załamujemy się i będziemy spokojnie przygotowywać się do kolejnych meczów – podkreśla Niedbała. – Zabrakło nam sił, gdyż pojechaliśmy w zaledwie 11-osobowym składzie. Nie bez znaczenia była także kilkugodzinna podróż. Ale w pierwszej połowie zagraliśmy fajną piłkę ręczną, mimo tego, że Kwidzyn wystąpił w najmocniejszym składzie – dodaje szkoleniowiec.

Kolejny mecz Dwójka zagra 2. grudnia w Łomży, a jej przeciwnikiem będzie zespół UKS Vambresia Worwo Wąbrzeźno.

MTS Kwidzyn – Dwójka Łomża 44:24 (17:13)
Dwójka: Badowska, Szczytkowska, Walendziak, Jabłońska, Zubrzycka, Muszyńska, Szymborska, Konert, Sobolewska, Petkowska, Brzozowska
Wynik drugiego spotkania 3. kolejki: UKS Vambresia Worwo Wąbrzeźno – MTS Giżycko 28:23. Pauzował: UKS Drwęca Nowar Lubicz.

1. MTS Kwidzyn	3	4	103:81
2. MTS Giżycko	3	4	77:75
3. Wąbrzeźno	2	2	58:60
4. Drwęca Lubicz	2	1	52:54
5. Dwójka Łomża	**2**	**1**	**51:71**

(lis)

Krótko

KOSZYKÓWKA. Broniąca tytułu Hiszpania oraz Słowenia, Chorwacja, Gruzja i Czechy to rywale reprezentacji Polski koszykarzy w grupie C przyszłorocznych mistrzostw Europy, które odbędą się w Słowenii w dniach 4-22.09. Trzy najlepsze zespoły awansują do II rundy – dwóch grup po sześć drużyn. Z nich po cztery najlepsze wywalczą awans do ćwierćfinału. **(PAP)**

Lotto

Losowania z 18 listopada

Multi Multi (godz. 14): 4-6-9-27-32-33-41-49-54-57-58-59-60-61-62-63-66-71-72-80
Plus: 4

Multi Multi (godz. 22.15): 3-6-7-12-20-21-23-24-32-33-34-36-37-38-50-61-70-73-76-78
Plus: 24

Formuła 1 >> Vettel bliski tytułu. Jego team już pewny mistrzostwa.

Red Bull pływa w szampanie

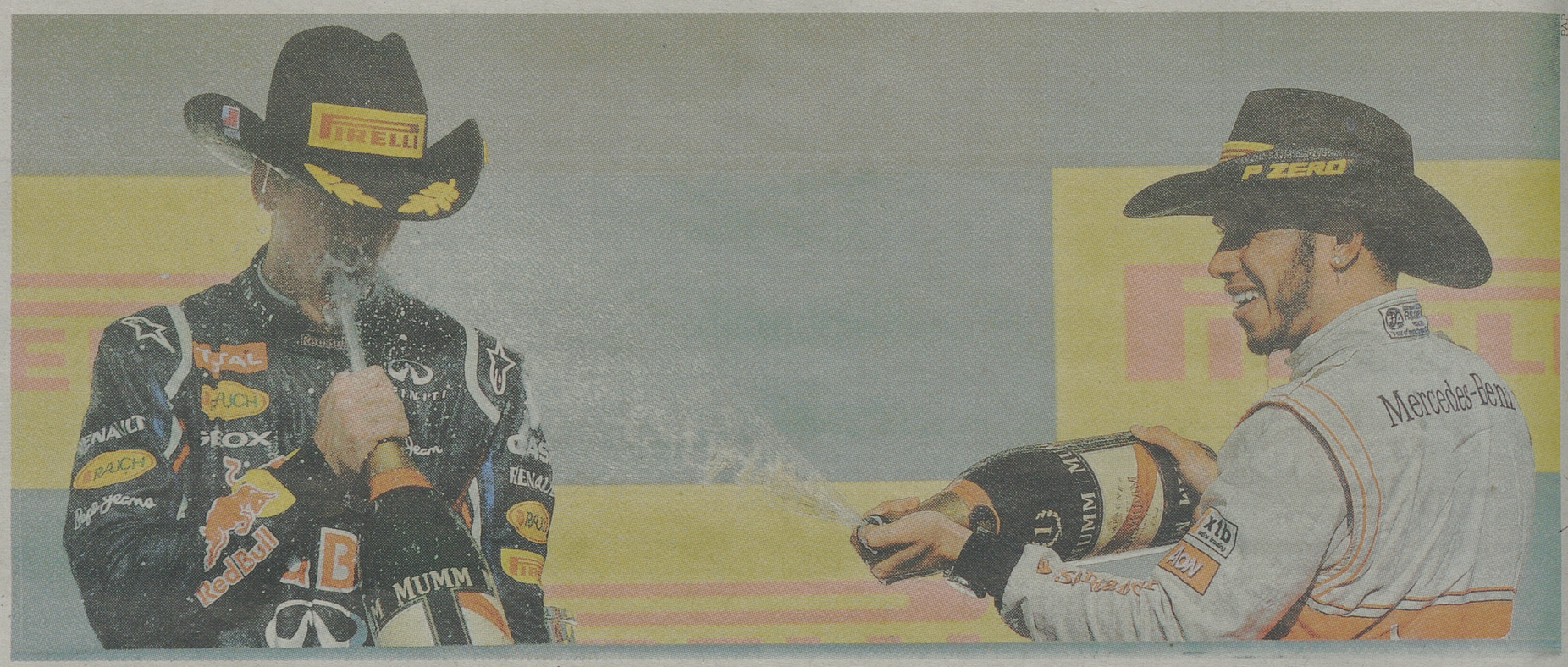

Sebastian Vettel (z lewej) zapewnił tytuł mistrza świata swojemu teamowi. Z prawej zwycięzca GP USA Lewis Hamilton.

PAP

Miłosz Karbowski, PAP
mkarbowski@wspolczesna.pl

Sebastian Vettel jest o krok od trzeciego z rzędu tytułu mistrza świata Formuły 1. Niemiec zbliżył się do niego zajmując drugie miejsce w Grand Prix USA w Austin. Tym samym zapewnił już teraz mistrzostwo świata konstruktorów swojemu zespołowi, Red Bull-Renault.

GP USA wygrał Lewis Hamilton z teamu McLaren-Mercedes. Trzeci był Fernando Alonso z Ferrari. Przed zaplanowaną na najbliższą niedzielę GP Brazylii na Interlagos Hiszpan traci do Vettela 13 punktów.

Lider sezonu na starcie wykorzystał przewagę pole position i po trzech rundach miał już pięć sekund przewagi nad rywalami. Za plecami Vettela znalazł się jego kolega z teamu Australijczyk Mark Webber, który wyprzedził Hamiltona.

Alonso przesunął się z 7. na 4. pozycję. Ostatecznie był trzeci, bo na 17. okrążeniu, start w wyniku defektu na poboczu zakończył Webber.

Z przodu szalał Hamilton. Agresywna jazda Brytyjczyka pozwoliła mu na 42. okrążeniu zaskakująco łatwo wyprzedzić Vettela. Niemiec nie podjął z nim walki. Starał się utrzymać drugą pozycję i po prostu dojechać do mety. Unikał ryzyka, myśląc zapewne już o występie na Interlagos i przewadze nad Alonso z jaką przystąpi do ostatniego wyścigu w sezonie. Tam zechce otworzyć kolejnego szampana. Na razie, w Austin świętował grupowy sukces całego zespołu Red Bulla.

Wyniki i klasyfikacje

Wyniki wyścigu o Grand Prix USA: 1. Lewis Hamilton (W. Brytania/McLaren-Mercedes) 1:35.55,269; 2. Sebastian Vettel (Niemcy/Red Bull-Renault) strata 0,675 s; 3. Fernando Alonso (Hiszpania/Ferrari) 39,229; 4. Felipe Massa (Brazylia/Ferrari) 46,013; 5. Jenson Button (W. Brytania/McLaren-Mercedes) 56,432; 6. Kimi Raikkonen (Finlandia/Lotus-Renault) 1.04,425; 7. Romain Grosjean (Francja/Lotus-Renault) 1.10,313.

Klasyfikacja MŚ kierowców (po 19 z 20 eliminacji): 1. Vettel 273 pkt. 2. Alonso 260, 3. Raikkonen 206, 4. Hamilton 190, 5. Mark Webber (Australia/Red Bull-Renault) 167, 6. Button 163, 7. Massa 107, 8. Grosjean 96.

Klasyfikacja MŚ konstruktorów: 1. Red Bull-Renault 440 pkt, 2. Ferrari 367, 3. McLaren-Mercedes 353, 4. Lotus-Renault 302, 5. Mercedes GP 136, 6. Sauber-Ferrari 124.

Piłka ręczna >> MOKS Słoneczny Stok nie dał rady liderowi

Zaczęli grać w drugiej połowie

Drugoligowi szczypiorniści MOKS Słoneczny Stok Białystok nie sprostali u siebie liderowi – rezerwom Orlenu Wisły Płock, przegrywając 25:33. O wyniku zadecydowała w głównej mierze słaba pierwsza połowa w wykonaniu podopiecznych Andrzeja Nocnego.

– Od początku ten mecz nam się nie układał. Graliśmy nerwowo, popełnialiśmy dużą ilość prostych błędów technicznych. Goście natomiast wykorzystywali każdą nadarzającą się okazję do zdobycia bramki. Szczególnie skutecznie zaprezentowali się w kontratakach – relacjonuje szkoleniowiec MOKS.

Gospodarze wyglądali, jakby nie wierzyli, że można nawiązać walkę z liderem rozgrywek. Tym samym zakończyli pierwszą połowę z 11-bramkową stratą (9:20).

Po przerwie przyjezdni nie forsowali już tempa, zdając sobie sprawę, że wynik jest praktycznie rozstrzygnięty. Białostoczanie natomiast wykorzystali rozprężenie w obozie Nafciarzy i zdołali zmniejszyć dystans do ośmiu bramek.

A. Zgiet

Szymon Jadczak z MOKS (przodem) zdobył z Wisłą II pięć bramek

– Druga połowa była już lepsza w naszym wykonaniu. Szczególnie końcówka meczu mogła się podobać, lecz strat z pierwszej połowy nie sposób było już odrobić – kończy Nocny.

W najbliższy weekend Słoneczni rozegrają kolejny mecz z czołową ekipą II ligi. W Warszawie zmierzą się z odradzającą się Warszawianką.

Wyniki 9. kolejki
MOKS Słoneczny Stok - Orlen Wisła II 25:33 (9:20).
MOKS: Maksimowicz, Szczerbacz – Stec, Lenart, Olech - 1, Jadczak - 5, Borsuk - 5, Dziemiach - 6, Kosiński, Krasowski - 2, Kononiuk, Jaskurzyński - 1, Dowgiert - 4, Ferkaluk - 1.

Pozostałe: Kasztelan Sierpc – Pabiks Pabianice 25:24, AZS UMCS Lublin – Trójka Ostrołęka 37:24, Prus Siedlce – Włókniarz Konstantynów Łódzki 28:36, AZS UW II Warszawa – Warszawianka Warszawa 28:18, ChKS Łódź – MKS Wieluń 35:31.

1. Wisła II	9	16	275:214
2. AZS UMCS	8	15	250:206
3. Warszawianka	9	14	271:218
4. ChKS	8	14	246:215
5. Wieluń	9	10	248:240
6. Kasztelan	8	9	200:202
7. AZS UW II	8	8	217:195
8. Włókniarz	8	8	222:208
9. Anilana	8	6	230:231
10. Trójka	8	4	239:266
11. MOKS	**8**	**4**	**184:235**
12. Pabiks	9	0	215:285
13. Prus	8	0	226:308

(TED)

Puchar Davisa w objęciach Czechów

PAP

Czescy tenisiści po raz pierwszy w historii zdobyli Puchar Davisa. W 100. finale rozgrywek pokonali na twardym korcie w O2 Arena w Pradze Hiszpanię 3:2. Decydujący punkt zdobył dla gospodarzy Radek Stepanek (na zdjęciu) w ostatnim meczu rywalizacji. Pokonał Nicolasa Almagro 6:4, 7:6 (7-0), 3:6, 6:3, po godzinie i 52 minutach gry. Zanim wyszli na kort, stan finału na 2:2 wyrównał lider „Armady" – David Ferrer, piąty na świecie, pokonując szóstego w rankingu Tomasa Berdycha 6:2, 6:3, 7:5. **(PAP)**

Siatkówka >> II liga

Zaskakująca Jedynka

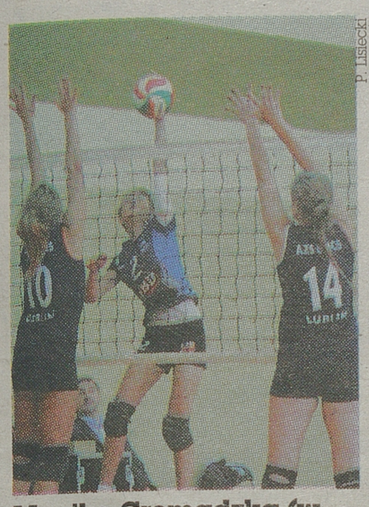

P. Lisiecki

Monika Gromadzka (w ataku) poprowadziła koleżanki do pierwszego zwycięstwa w lidze

Siatkarki drugoligowej Jedynka Łomża wygrały pierwszy w tym sezonie mecz. Po trzech porażkach z rzędu w sobotę podopieczne Mirosława Skawskiego wywalczyły komplet punktów ogrywając na wyjeździe Łaskovię Łask.

Pierwszy i drugi set to wyraźna dominacja łomżanek, które spokojnie kontrolowały przebieg wypadków na boisku. W trzeciej odsłonie wyraźnie rozluźnione już zawodniczki Jedynki pozwoliły gospodyniom dojść do głosu i w efekcie ta partia padła łupem zawodniczek Łaskovii.

Najwięcej emocji przyniósł czwarty set. Walczące o pozostanie w meczu gospodynie postawiły wszystko na jedną kartę i na boisku toczyła się zacięta walka o każdą piłkę. Z tej wymiany ciosów zwycięsko wyszły łomżanki, które po emocjonującej końcówce wygrały tą partię do 23, a całe spotkanie 3:1.

– Nareszcie sięgnęliśmy po punkty – cieszył się po meczu trener Jedynki Mirosław Skawski. – Dziewczęta zagrały bardzo dobre spotkanie: świetnie zagrywały i dobrze broniły. W ataku bardzo dobrze spisywała się Monika Gromadzka. Nasza dobra postawa zaskoczyła chyba gospodynie, które nie spodziewały się takiego obrotu sprawy.

Dzięki tej wygranej Jedynka opuściła ostatnią pozycję w ligowej tabeli i z dorobkiem 3 punktów przesunęła się na 8. miejsce.

▲ **Łaskovia Łask – UKS AZS Jedynka PWSIIP Łomża 1:3 (13:25, 19:25, 25:20, 23:25)**
Jedynka: Dembińska, Gromadzka, Skowrońska, Biała, Anna Niedbajło, Śleszyńska, Łapacz (libero) oraz Agnieszka Niedbajło, Skrodzka

▲ **Pozostałe wyniki 6. kolejki:** ŁKS Łódź – AZS UMCS Lublin 3:0, UKS Ozorków – AZS Politechnika Warszawska 1:3, AZS AWF UKSW Warszawa – AZS LSW Warszawa 1:3. Pauzowała Perła Złotokłos.

1. ŁKS Łódź	5	15	15:1
2. AZS LSW Warszawa	5	15	15:2
3. AZS Politechnika	5	12	12:5
4. Perła Złotokłos	5	9	9:6
5. UMCS Lublin	6	7	9:12
6. Łaskovia Łask	6	6	8:13
7. UKS Ozorków	5	4	8:13
8. Jedynka Łomża	**5**	**3**	**4:13**
9. AZS AWF Warszawa	6	1	3:18

(lis)

Badminton >> SKB lepszy od Hubala o złotego seta

Są na czele ekstraklasy

SKB Litpol-Malow Suwałki odniósł komplet zwycięstw w pierwszym turnieju ekstraklasy.

Wojciech Drażba
sport@wspolczesna.pl

Broniący tytułu suwalczanie jednym punktem wyprzedzają w tabeli Hubala Białystok. Starcie faworytów rozgrywek było najciekawszym wydarzeniem przeprowadzonych w Krakowie zawodów. Padł remis 3:3 i po raz pierwszy w historii naszej ekstraklasy o wygranej rozstrzygnął złoty set. Suwalscy debliści Adam Cwalina i Łukasz Moreń po zaciętej walce pokonali 21:17 Adriana Dziółkę i Patryka Szymoniaka.

– Oba duety zaprezentowały badminton na europejskim poziomie – opowiada Waldemar Grzegorzewski, trener Hubala. – Dobrze, że ten złoty set został wprowadzony. Z drugiej strony jednak, gdyby nadal obowiązywały remisy, to my bylibyśmy liderem – dodaje.

Pod Wawelem białostoczanie, chociaż wystąpili bez trenującego w Korei Michała Rogalskiego, rozgromili AZS AGH Kraków i Kolejarza Częstochowa, stracili tylko punkt w spotkaniu z akademikami z Olsztyna. Spora w tym zasługa gwiazdy Hubala Białorusinki Alesji Zajcewej.

W SKB Litpol-Malow, w którym zabrakło kontuzjowanych Michała Łogosza, Macieja Poulakowskiego i Marii Taraszkiewicz oraz Ukrainki Anny Kobcewej, udanie zadebiutowała pozyskana z Badmintona Choroszcz Monika Bieńkowska. W mocniejszym zestawieniu suwalczanie mają zagrać w kolejnym, zaplanowanym na połowę grudnia turnieju w Białymstoku, w którym znowu zespoły zagrają systemem każdy z każdym.

– We własnej hali chcemy się zrewanżować mistrzowi – mówi Grzegorzewski. – Z Rogalskim w składzie jesteśmy w stanie dokonać tej sztuki – przekonuje.

W. Drażba

Debliści SKB Litpol-Malow Suwałki Adam Cwalina (z lewej) i Łukasz Moreń okazali się zwycięzcami rozegranego po raz pierwszy w ekstraklasie złotego seta

▲ **Wyniki:** Hubal Białystok - AZS UWM Olsztyn 5:1, AZS AGH Kraków - Kolejarz Częstochowa 5:1, SKB Litpol-Malow Suwałki - AZS Kraków 4:2, AZS Olsztyn - Kolejarz 4:2, Hubal - Kolejarz 6:0, SKB Litpol-Malow - AZS Olsztyn 4:2, Hubal - AZS Kraków 6:0, SKB Litpol-Malow - Kolejarz 5:1, AZS Kraków - AZS Olsztyn 5:1,
SKB Litpol-Malow - Hubal 3:3 (złoty set dla SKB). Wojciech Zaborowski - Adrian Dziółko 5:21, 6:21; Adam Cwalina, Łukasz Moreń - Mateusz Dubowski, Dziółko 21:9, 21:11; Joanna Szleszyńska-Łogosz - Alesja Zajcewa 11:21, 6:21; Monika Bieńkowska, Kamila Augustyn - Ewa Piotrowska, Edyta Tarasewicz 21:15, 21:15; Cwalina, Augustyn - Szymoniak, Zajcewa 22:20, 21:8; Moreń - Szymoniak 17:21, 10:21; złoty set: Cwalina, Moreń - Dziółko, Szymoniak 21:17.

Szachy >> MŚJ

Bez medalu i bez zawodu

Reprezentacja Polski, która uczestniczyła w zakończonych w niedzielę wieczorem szachowych mistrzostwach świata juniorów wywalczyła jeden medal. Złoto w grupie do lat 18 zdobył ubiegłoroczny mistrz świata do lat 20, arcymistrz Dariusz Świercz (Polonia Wrocław).

Pięcioro szachistów z woj. podlaskiego, którzy grali w mistrzostwach w słoweńskim Mariborze, nie otarło się o podium, ale też i nie zawiodło. W sumie wygrali 27 partii, 14 zremisowali i ponieśli 14 porażek. Czworo z nich uzyskało lepsze rankingi od aktualnie posiadanych.

Najmłodsza z podlaskiej ekipy Monika Marcińczyk (Maraton Łomża) z 6,5 pkt została sklasyfikowana na pozycjach 19-28. (dodatkowa punktacja dała jej 25. lokatę) w grupie do lat 8 (91 startujących). W grupie do lat 10 (126 dziewcząt i 150 chłopców) rywalizowali Zofia Szulc (Jaćwież Suwałki) i Jakub Kosakowski (MKSz. MDK Białystok). Zosia z 7 pkt była 17. (dzielone miejsca 15-24.), Jakub z 6,5 pkt – 51. (36-60.). W kategorii wiekowej do lat 12 rywalizowała Oliwia Kiołbasa (Augustovia Augustów). Uzyskała 7 pkt, które dały jej 19. miejsce (15-24.) wśród 127 zawodniczek. Oliwia po pięciu rundach była w ścisłej czołówce. Niestety, trzy kolejne partie przegrała. Finiszowała dobrze, nie zaznała już żadnej porażki, ale nie wystarczyło to do zajęcia lokaty w pierwszej dziesiątce. Podobnie jak augustowianka, także 7 punktów zgromadził na swoim koncie Grzegorz Nasuta (MUKS Stoczek 45 Białystok), który startował w grupie juniorów do lat 16 (126 zawodników). Taki dorobek przyniósł mu 21. miejsce (dzielone 17-25.).

Wszyscy reprezentanci Polski (27 osób) skończyli mistrzostwa w Mariborze na plusie. W 11 rundach zdobyli od 6 do 9 pkt.

(dk)

> „11" 17. kolejki czwartej ligi

Podlaska „11" 17. kolejki trzeciej ligi

Najlepsi strzelcy

▲ **III liga**
13 goli: Mariusz Machniak (Mrągowia Mrągowo),
12 goli: Paweł Kowalewski (Granica Kętrzyn),
9 goli: Marcin Truszkowski (ŁKS 1926 Łomża), Michał Twardowski (Płomień Ełk),
8 goli: Radosław Guzowski (Wissa Szczuczyn), Michał Miller (MKS Korsze), Piotr Trafarski (MKS Korsze),
7 goli: Wojciech Figurski (Start Działdowo), Piotr Murawski (Tur Bielsk Podlaski), Kamil Piotrowski (Olimpia 2004 Elbląg), Michał Poduch (Olimpia Zambrów), Marek Śnieżawski (Sokół Ostróda),
6 goli: Bartosz Dobroński (Motor Lubawa), Kamil Graczyk (Olimpia 2004 Elbląg), Piotr Piceluk (Motor Lubawa).

▲ **IV liga**
19 goli: Dzierzgowski (Gryf)
17 goli: Czajkowski (Magnat)
13 goli: Szychowski (Magnat)
9 goli: Lasota (Narewka), Piszczatowski (Sparta Sz.), Sobolewski (Sparta A.),
8 goli: Ł.Studniarek (Promień), Zieniewicz (Włókniarz)
7 goli: Klimowicz (Hetman T.), S. Kozłowski (Gryf)
6 goli: Badowiec (Cresovia), Godlewski (Promień), Kożuszkiewicz (Narewka), Ptaszyński (Sparta Sz.)
5 goli: Hryniuk (Pogoń), Kowalczyk (Sparta Sz.), Lorenc (Gryf), Połuszejko (Promień), Prusinowski (Znicz), Sienkiewicz (Hetman B.), Sienkiewicz (Puszcza), Zdzichowicz (Piast).

▲ **Klasa okręgowa**
17 goli: Zabielski (Mielnik)
13 goli: Pardo (Śniadowo)
10 goli: Piotr Gawędzki (Krypnianka), Kuleszczyk (Wasilków),
9 goli: Jamiołkowski (Korona), Macianis (Pomorzanka)
8 goli: Bruliński (Śniadowo), Jegliński (Wigry II),
7 goli: K. Czeremcha (Sudovia), Gołubkiewicz (Mielnik), A. Orłowski (Krypnianka), Sawko (ŁKS II).

(mark)

GAZETA WSPÓŁCZESNA

Wydawca: Media Regionalne Spółka z o.o. 00-838 Warszawa, ul. Prosta 51. **Redakcja:** 15-419, Białystok, ul. św. Mikołaja 1; **Dyrektor Zarządzający Oddziału:** Krzysztof Paliński; **Redaktor Naczelny:** Konrad Kruszewski - tel. 85 748 74 00, fax 85 748 74 01; **Sekretariat Redakcji** - tel. 85 748 74 74; **Dział Sportowy** - tel. 85 748 74 80; **Dział Magazynu** - tel. 85 748 74 58. **Biuro Reklam i Ogłoszeń** - tel. 85 748 96 02; **KRAMIK** - tel. 85 748 74 48; **Przedstawiciele Handlowi** - tel. 85 748 74 41.
ODDZIAŁY REDAKCJI: Bielsk Podlaski tel./fax 85 730 67 86; **SUWAŁKI** ul. Kościuszki 78a lok.4, 16-400, tel./fax 87 566 30 00, 87 566 75 70, biuro ogłoszeń - tel./fax 87 566 57 26; **ŁOMŻA** ul. Długa 6, 18-400, tel. 86 216 78 99, 86 215 10 25, biuro ogłoszeń - tel/fax. 86 216 56 97; **EŁK** ul. Pułaskiego 24, 19-300,tel. 87 621 59 16, 87 621 08 05, fax 87 610 85 05, biuro ogłoszeń - tel. 87 610 85 05.
Druk: Drukarnia w Ignatkach, Ignatki 40/2, 16-001 Kleosin.
Prenumeratę przyjmują „RUCH" SA (Białystok, Ełk, Łomża, Ostrołęka), Urzędy Pocztowe oraz listonosze do 20. każdego miesiąca; informacje: Dział Kolportażu - tel./fax 85 748 74 24.
Nr indeksu 350133. Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 b ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych Media Regionalne Sp. z o.o. zastrzega, że dalsze rozpowszechnianie materiałów opublikowanych w „Gazecie Współczesnej" jest zabronione bez zgody Wydawcy.

GWsport
www.wspolczesna.pl

Jutro w IV rundzie Pucharu Polski siatkarzy Ślepsk Suwałki zagra w Rzążni z Czarnymi.

ISSN 0137-9488

Siatkówka >> AZS przegrał minimalnie w Łodzi. Znów na własne życzenie.

Koncert błędów

AZS Białystok powiększył swój dorobek w Orlen Lidze. Znów o jeden punkt po porażce 2:3 z Budowlanymi w Łodzi.

Miłosz Karbowski
mkarbowski@wspolczesna.pl

To pierwszy zysk akademiczek w meczach wyjazdowych, w których do wczoraj nie wygrały nawet jednego seta. Spotkanie w Łodzi było szalenie nerwowe, pełne błędów z obu stron i zaskakujących zwrotów akcji.

Rywalki prawie na kolanach

Konfrontacja zaczęła się sensacyjnie. Przy zagrywce Channon Thompson AZS uciekł rywalkom na trzy punkty (4:1). Gospodynie zmniejszyły różnicę do dwóch „oczek" (10:8), ale potem zdecydowanie dominowały podlasianki. Trzeba przyznać, że ekipa Budowlanych grała po prostu fatalnie. Wynik 25:15 dla AZS-u oddaje przebieg seta. Nasz zespół prezentował się natomiast dobrze, szczególnie w zagrywce i bloku.

Niestety, gospodynie swoimi pomyłkami chyba „zaraziły" drużynę Czesława Tobolskiego. AZS w drugim secie na początku grał tragicznie, gorzej niż Budowlani. Łodzianki objęły prowadzenie 9:2 dzięki niemal wyłącznie prostym, wręcz głupim błędom białostoczanek. Serię takich zagrań zanotowała Krystle Esdelle, chwilami jakby nieobecna na boisku.

Gospodynie nadal prezentowały się jednak miernie i, gdy tylko AZS wchodził na swój normalny poziom, straty malały.

– Spokojne przyjęcie, zdecydowany atak i gramy – uspokajał podczas przerwy Tobolski.

AZS gonił skutecznie. Po dwóch efektownych blokach Ewy Cabajewskiej na niedawnej koleżance z AZS-u Aleksandrze Kruk było 20:20. Białostoczanki grały lepiej i powinne sięgnąć po tego seta jak po swojego, bo wydawało się, że wystarczy jako tako serwować i nie popełniać błędów. Budowlanki były jak po bokserskim nokdaunie i należało je po prostu dobić.

Nic z tego. Sinead Jack zaserwowała w siatkę, a potem kiepski moment, tuż po powrocie na parkiet miała Thompson. W efekcie AZS na własne życzenie oddał seta bardzo słabo prezentującemu się przeciwnikowi.

Po zmianie stron trwał koncert niewykorzystanych szans białostoczanek. Smutno patrzyło się na mecz, w którym zwycięstwo za trzy punkty jest na wyciągnięcie reki, a akademiczki tę rękę chowają w rękaw. Komentujący spotkanie w Polsacie Sport Wojciech Drzyzga piłki puszczane przez AZS w obronie nazwał wprost siatkarskimi „szmatami". Na pewno na ich postawę pozytywnego wpływu nie mają kłopoty klubu z cofnięciem dotacji z miasta. Momentami wydawało się, że białostoczankom brakuje determinacji. Dobrze i z polotem grała jedynie nasza libero, Angelika Bulbak. Ona jednak punktów nie zdobywa. W trzecim secie błyszczała za to środkowa Budowlanych Sylwia Pycia i to wystarczyło, by łodzianki spokojnie triumfowały przy biernej postawie naszej drużyny.

Przebudzenie i znów letarg

O dziwo AZS w czwartej partii znów grał przyzwoicie. W ataku obudziły się Esdelle i Thompson dzięki czemu doszło do tie-breaka.

Piątego seta AZS zaczął świetnie. Przy zagrywce Thompson białostoczanki objęły prowadzenie 3:0, a za chwilę 5:1 po ataku Natalii Kurnikowskiej. W tym momencie po fatalnym nieporozumieniu w rozegraniu AZS stracił punkt, a zaraz cała przewagę. Kompletnie rozsypało się przyjęcie zagrywki przy serwisie Eweliny Mikołajewskiej. Od stanu 7:4 AZS przegrał osiem akcji z rzędu i było po meczu.

Budowlani Łódź – AZS Białystok 3:2 (15:25, 25:21, 25:15, 22:25, 15:10)
Budowlani: Sikorska, Wójcik, Mikołajewska, Pycia, Dos Santos, Ściurka, Durajczyk (libero) oraz Piątek, Courtney Thompson, Bryda.
AZS Białystok: Cabajewska, Channon Thompson, Rzenno, Esdelle, Kurnikowska, Jack, Bulbak (libero) oraz Polak, Tomsia, Grant.

Ewa Cabajewska (nr 10) i Edyta Rzenno blokują atak Eweliny Mikołajewskiej.

Orlen Liga

1. Aluprof	7	18	19:4
2. MKS D. Górn.	7	15	17:8
3. PTPS Piła	7	15	16:8
4. Muszynianka	7	15	15:8
5. Trefl	7	15	16:10
6. Budowlani	7	8	13:16
7. Legionovia	7	6	9:16
8. Pałac	7	6	9:18
9. Impel	7	4	8:19
10. AZS Białystok	**7**	**3**	**6:21**

Program 8. kolejki (25-26.11: Legionovia Legionowo – AZS Białystok (niedziela, godz. 14:30), Trefl Sopot – Budowlani Łódź, Muszynianka Muszyna – Pałac Bydgoszcz, MKS Dąbrowa Górnicza – PTPS Piła, BKS Bielsko-Biała – Impel Wrocław.

Piłka nożna >>

Niegościnni „Portowcy"

Pogoń Szczecin wygrała z Ruchem Chorzów 1:0 na zakończenie 12. kolejki T-Mobile Ekstraklasy.

Jedynego gola w 23. minucie po składnej akcji gospodarzy z kilku metrów zdobył Adam Frączczak. „Portowcy" sięgając po komplet punktów awansowali na 8. pozycję przeskakując w tabeli m. in. białostocką Jagiellonię.

Dokończenie 12. kolejki: Pogoń Szczecin – Ruch Chorzów 1:0 (1:0). Bramka: 1:0 - Frączczak 23.
Sędziował: Paweł Raczkowski (Warszawa). **Widzów:** 3500.

1. Legia	12	27	28-13
2. Polonia	12	24	24-11
3. Lech	12	23	16-9
4. Górnik	12	21	18-10
5. Lechia	12	21	18-13
6. Śląsk	12	19	17-17
7. Piast	12	18	17-18
8. Pogoń	12	17	14-14
9. Widzew	12	17	14-16
10. Jagiellonia	**12**	**16**	**11-11**
11. Wisła	12	15	10-14
12. Ruch	12	14	11-16
13. Korona	12	13	8-16
14. Zagłębie	12	11	11-14
15. Podbeskidzie	12	5	12-22
16. Bełchatów	12	4	6-21

Program 13. kolejki 23-26.11) listopada): Śląsk Wrocław – Jagiellonia Białystok (niedziela, godz. 14:30), GKS Bełchatów – Lechia Gdańsk, Górnik Zabrze – Pogoń Szczecin, Korona Kielce – Piast Gliwice, Legia Warszawa – Widzew Łódź, Podbeskidzie Bielsko-Biała – Lech Poznań, Polonia Warszawa – Zagłębie Lubin, Ruch Chorzów – Wisła Kraków.

(milk)

Piłka nożna >> Białostocki klub testuje w tym tygodniu piątkę zawodników

Muszą błysnąć talentem na miarę Jagi

Wszyscy są młodzi i marzą o występach w ekstraklasie. W bieżącym tygodniu pięciu piłkarzy z niższych lig spróbuje przekonać do swojego talentu trenerów białostockiej Jagiellonii.

Od wtorku do piątku szkoleniowcy Jagi ocenią potencjał grupki zawodników. Mateusz Klichowicz to 21-letni napastnik Gromu Plewiska. Strzela jak na zawołanie – na razie w drużynie lidera IV ligi grupy wielkopolskiej. W 16 meczach zaliczył 20 goli i 4 asysty.

Na nieco wyższym poziomie występuje Błażej Nowak. 19-letni pomocnik reprezentuje barwy trzecioligowej Nielby Wągrowiec. W tym sezonie zdobył trzy bramki.

Pozostała trójka to przedstawiciele drugiej ligi. Wszyscy są pomocnikami. Andreja Prokić, 23-letni Serb ze Stali Rzeszów zwrócił uwagę drugiego trenera Jagiellonii Dariusza Dźwigały, jeszcze zanim ten rozpoczął pracę w Białymstoku. Latem tym zawodnikiem interesowała się Cracovia Kraków.

Prokić gra bardzo ofensywnie. Z dorobkiem 8 goli jest najskuteczniejszym piłkarzem swojej drużyny, choć akurat w miniony weekend zatrzymał go bramkarz Wigier Suwałki, Karol Salik. Stal zremisowała z suwalczanami 0:0.

K. Kapica/regiopedia.pl

Andreja Prokić jest najlepszym strzelcem drugoligowej Stali Rzeszów

O angaż w ekipie żółto-czerwonych postarają się też Adam Deja (MKS Kluczbork) i Piotr Wlazło (Radomiak Radom). Ten pierwszy ma 19 lat i dwa strzelone gole w tym sezonie II ligi. Wlazło to 23-latek. W sezonie 2010/11 reprezentował barwy Widzewa łódź w rozgrywkach Młodej Ekstraklasy. Do pierwszej drużyny łodzian jednak nie udało mu się przebić. Jesienią w drugiej lidze zdobył jedną bramkę.

(milk)

Piłka nożna >> Dziś w Lidze Mistrzów

Chłód rywalem Barcy

Barcelona, po sensacyjnej porażce z Celtikiem Glasgow 1:2, nadal nie jest pewna awansu do 1/8 finału Ligi Mistrzów. Dziś Lionel Messi i spółka nie mogą przegrać w zimnej Moskwie. Dla miejscowego Spartaka to natomiast ostatnia szansa na zachowanie nadziei na wyjście z grupy, szykuje się więc trudna przeprawa dla Katalończyków.

Program dzisiejszych spotkań

Grupa E: FC Nordsjaelland – Szachtar Donieck (godz. 20.45), Juventus Turyn – Chelsea Londyn (20.45).

1. Chelsea	4	7	10-6
2. Szachtar	4	7	7-5
3. Juventus	4	6	8-4
4. FC Nordsjaelland	4	1	1-11

Grupa F: BATE Borysów – OSC Lille (20.45), Valencia – Bayern Monachium (20.45).

1. FC Valencia	4	9	10-4
2. Bayern	4	9	10-5
3. BATE	4	6	8-9
4. Lille	4	0	2-12

Grupa G: Spartak Moskwa – FC Barcelona (18.00), Benfica Lizbona – Celtic Glasgow (20.45).

1. FC Barcelona	4	9	8-5
2. Celtic	4	7	6-5
3. Benfica	4	4	3-4
4. Spartak	4	3	6-9

Grupa H: Galatasaray Stambuł – Manchester United (20.45), CFR Cluj – SC Braga (20.45).

1. Manchester Utd.	4	12	9-4
2. CFR Cluj	4	4	5-6
3. Galatasaray	4	4	4-5
4. SC Braga	4	3	5-8

(milk, PAP)